

BÖRZSÖNYI HELIKON

Irodalmi-művészeti folyóirat

III. évfolyam 4. szám, 2008. április

Óvári János: Felfedezőúton (olaj, farost)

Tartalom:

3.-4. o.: Óvári János kiállításának megnyitójára

6. o.: Hagyd nálam végleg a dalt; (Ketykó István verse)

8.-12. o.: Szőlőfürtök I.-II. ; (Borsi István írásai)

14.-17. o.: Nagy kínok késeivel; (Móritz Mátyás verse)

18. o.: Emlékezet; (Egry Artúr verse)

20. o.: Búcsúgroteszk; (Handó Péter verse)

22.-35. o.: Nógrádsáp; (Végh József képes helytörténeti írása)

36. o.: kísérlet az automatikus írás abszolutizmusára; (Szájbelly Zsolt verse)

38.-40. o.: Bújócska; Curriculum vitae; A Vigyázó lakói; Ha varázsló lennék, (Magdás Emőke írásai)

42.-44. o.: Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál; (Péter Erika beszámolója)

45. o.: Könyvajánló;

46.-65. o.: A próféta; (Százdi Sztakó Zsolt írása)

66. o.: Áprilisi agónia; (Péter Erika verse)

68.-69. o.: A plágium; (Szőke Mária-Magdolna írása)

70.-75. o.: Bemutatjuk: Makkai László versei;

76. o.: Ezerkettedik éjszaka; (Székács László verse)

78. o.: Kisvárosi reggel; (Hörömpő Gergely verse)

80.-82. o.: Egy szomorú születésnap okán; (S. Varga Ilona-Alion írása)

84.-86. o.: Programajánló;

88.-89. o.: Auditor: Nem nyelv; (Szávai Attila írása)

90. o.: Emberek halásza; (H. Túri Klára verse)

92.-94. o.: Hírek;

95. o.: Impresszum;

E havi lapszámunkat a Rétságán élő és alkotó **Óvári János** festőművész képeinek fotóival díszítettük, köszönet a közlés jogáért. (A Szerk.)

A képek jegyzéke:

Címlap: Felfedezőúton; 5. o.: Kagylógyűjtők; 7. o.: Zebegényi viadukt; 13. o.: Utcarészlet; 19. o.: Vízésés; 21.o.: Esernyők; 37. o.: Csendélet; 41. o.: Íriszek; 67. o.: Dunaparti sétány; 77. o.: Fürdőző gyerekek; 79. o.: Kisvárosi utca; 80. o.: Lányok a hídon; 87. o.: Játszó gyerekek; 89. o.: Utószezon; 91. o.: A Pont Neuf; Hátoldal: Fürdőző gyerekek (részlet)

Óvári János kiállításának megnyitójára

Tisztelt Ünneplő Közösség!

Tisztelettel és szeretettel üdvözlöm a megjelenteket. Mindenekelőtt hangsúlyozom, hogy nem szakmai értekezéssel készültem a mai megnyitóra, hiszen arra nem vagyok alkalmas. Ahogy Önök, én is csak egy festészetet (is) kedvelő ember vagyok.

Ma, április 11-én, a Költészet Napján kerül megnyitásra a már harmadik „Óvári kiállítás” Rétság városában, és ez a nap alkalmat adhat arra is, hogy az alkotók sorsának, alkotási folyamatának, és módjának hasonlóságára gondoljunk. Mert azonos célok, azonos elképzelések vezetnek az írói kezethez is, és az ecsetet vezető mozdulatokat is, csak az eszközökben van különbözőség. Átlényegít a művész, a látszólag hétköznapit teszi alkotása tárgyává, és ezzel ünnepivé alakítja annak értékeit. Hétköznapjainkban ugyanis a látszat ellenére nagyon sok az ünnepi elem, az ünnepi cselekedet. Ünnepek lehet például a gyerekek, az unokák játékának szemlélése, főképp akkor, ha a külvilág zajai minduntalan el akarják nyomni az egyszerű, csengő kacagásokat, örömeiket. De ünnepi pillanat lehet a természetbe való belefeledkezés, egy tájrészlet, egy „tereptárgy”, egy vízpart szemlélése, vagy egy, a tájban élő állat, növény mozdulása. Minderre azért is utalok, mert meglátásom szerint Óvári János kitartóan, következetesen ezeket az imént említett értékeket, fogalmakat keresi, jeleníti meg képein. A régi, nagy klasszikusokhoz hasonlóan a művészet tárgyáról neki is a természetábrázolás és az emberábrázolás fontossága jut az eszébe. Amikor manapság a közhangulat egyre sötétebb, Ő egyre világosabb képeket fest, egyre tisztább színeket használ vásznain, tábláin. És egyre több képén szerepel az emberi alak, abból is az embergyerek, az emberi, gyermeki mozdulat, cselekvés. Tudatosan alkalmazza ezt a festői fogást, reményt és lehetőséget adva képei szemlélőinek, témái megértőinek a mentális megtisztulásra, a fontos dolgok észrevételére, a katarziszra, és arra a felismerésre, hogy a már évszázadok alatt megpróbált értékeket kellene becsülnünk, azokhoz kellene szabnunk önmagunkat, mert az a megpróbált mindenség, és nem a mostanában egyre jobban felerősödő szírihangokra kellene hallgatnunk a művészetekben sem. Hogy a földön járjunk mindig, erre figyelmeztet egy-egy „ottfelejtett” számtábla, közlekedési jelzőtábla, vagy látszólag elhanyagolható, vagy épp nem odaillőnek tetsző részlet képre festésével. Óvári János érzelmes művészember, olyan, aki szeretné, ha találkozna velünk az általa, és az önmagának kijelölt úton. Reméli, hogy nem csak egyedül kell járnia azon, hogy szembetalálkozunk majd vele, s a világgjáróhoz illően egymásra köszönünk, megsüvegeljük a másikat, és egymás személyiségétől valamennyire feltöltődve, terhünket könnyebbnek érezve megyünk majd tovább.

Óvári János harmadik kiállítása ez immár Rétszágon, s mégis él benne némi bizonytalanság a képek fogadtatásával kapcsolatban. Hogy nem sok-e, hogy kell-e az évenkénti bemutatkozás, hogy jók-e a képek, hogy mit is hozzon el bemutatni, hogy mások is úgy látják-e a mai kort, a világot ma, ahogyan Ő? És bizonyos szemszögből nézve, ez a bizonytalanság jó és művészi szempontból is továbblendít! János épp egy ilyen változás kellős közepén enged betekintést legújabb gondolataiba. Mivel tudom, hogy János sokat alkot, s alkotásaival egyre tudatosabb, színeivel, formáival, mondanivalójával egyre letisztultabb, ezek az évenkénti kiállítások nagyon jó alkalmak arra, hogy visszajelzéseket is kapjon útjának helyességéről. Egy művésznek kellene a visszajelzések, legyenek azok akár segítő szakmai, vagy kemény kritikai hangok, vagy csak a rácsodálkozás, a megértés, az elfogadás hangjai a nézőktől.

Azt gondolom, az előző kiállításra visszaemlékezve, s az akkor látott képeket a maiakkal összehasonlítva, hogy Jánosnak jót tesznek az évek. Érelődik, akár egy aszúbor. Érelődik benne, leülepszik benne a gondolat, s festészetének kiteljesedéséhez, annak kifejezéséhez egyre jobb eszközöket talál. Eltűnt belőle a tavaly még egyes képein látható direkt beleszólási, kibeszélési, a szemlélő gondolatait valamilyen irányba irányító vágy. Manapság inkább egy jobban kidolgozott részlettel, egy tökéletesebbnek látszó alakkal, egy egyszerű cselekvés megfestésével jelzi a gondolatát, s huncutul, csendesen vezet rá bennünket is az általa felfedezett gondolatok megértésére. Nézzünk csak rá a már-már angyalira kidolgozott fürdőző kislányokra, légiesen lebegő alakjukra, s azonnal ugyanarra asszociálunk: A környezet keménysége, néhol ridegsége, vagy jellegtelensége fölé lehet emelkedni... ha gyermeki módon szemlélődünk világunkban. Ha örülünk, ha a pozitív dolgokat keressük, ha meglátjuk mindenekben azt, és csakis azt, ami arra érdemes, hogy meglássuk! A többi nem fontos!

Akár egy jól felépített, szakmailag „megcsinált” vers, olyan a jól megfestett kép is. Vannak benne egyszerű, ám a téma fontosságának kibontásában mégis szerepet játszó részletek, ám ízt, zamatát mégis egy-egy hasonlat, alliteráció, metafora adja. Képek esetében ezt a részletek kidolgozottsága, a színek, az alakok, a térábrázolás jelenti. És János képei jól „megcsináltak”. Az ösztönösségét, meglátásait felülbírálván tudatos alkotó Ő.

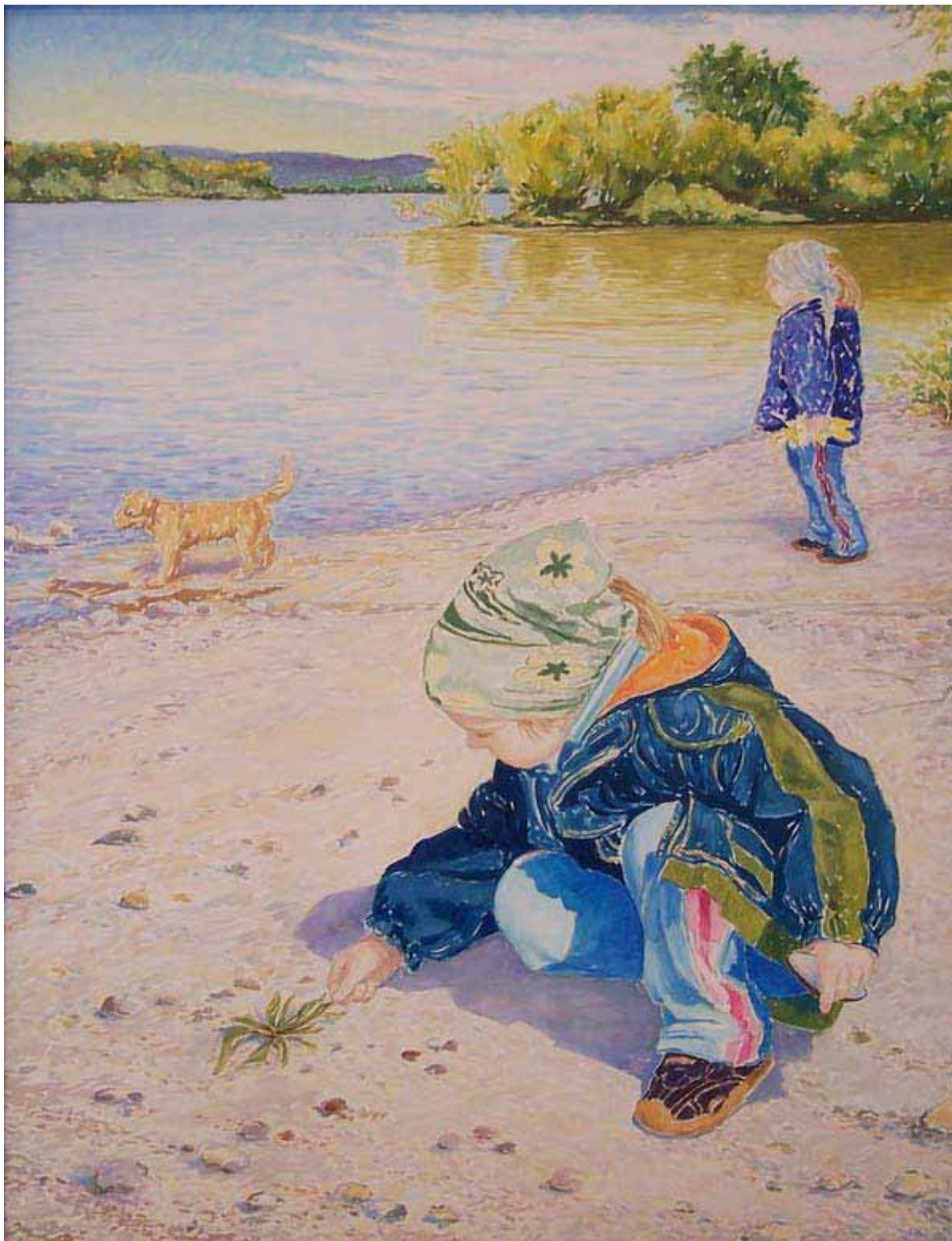
Első szavaimban a művészi sorsok, a művészetek hasonlóságát említettem. Visszatérve erre a gondolatra, azt kell mondanom, Óvári Jánost társának érezhetik a más művészeti ágakat művelő alkotók, így én is. Ám, főképp az irodalom testvérének tartom én a festészetet. Hiszen a festményeken is egy-egy történetet „olvashatunk” átalakítva, szublimáltan, akár egy versben, egy novellában. És ezek a történetek akár minden szemlélőnek mást és mást is jelenthetnek. Az „akarta a fene” aranyjánosi megjegyzést Óvári János is megtehetné, amikor magyarázni kezdi valaki egy képét, épp ezért az én megközelítésem is János képeiről vagylagos, csak a lehetséges nézetek, megközelítések egyike. Mindezek ellenére javasolom Önöknek, bátorítom Önöket, hogy álmoldják bele a megnézett képbe a saját történetüket, azokon lássák meg saját magukat, vegyék észre, hogy az Önök gyerekei, unokái is ugyanolyan angyali, tiszta teremtések, és, hogy az Önök lába alatt is ugyanaz az út hajlik!! Még, ha ez az út messze is került az egykori, gyermeki úttól. Vegyék észre, hogy ideleln az életünk minősége csakis tőlünk, emberektől függ!! (No, meg tántán a fejbevalótól!)

Szertenézve a képek között örömmel konstátálom, hogy Óvári János sokat dolgozik, sokat alkot! Annyit, hogy akár évente új anyaggal jelentkezhets. Kívánok Jánosnak további hatalmas alkotókedvet, erőt és egészséget, családjában és a festészetben sok örömet. A témáiról meg úgyis gondoskodik a világ!

Óvári János festőművész 2008. évi rétsági kiállítását ezennel megnyitom. Tájékoztatom Önöket, hogy a kiállítás anyaga szerepelni fog a Börzsönyi Helikon május első napjaiban megjelenő számában. Köszönet érte, János!

2008. április 11.

Karaffa Gyula

Kagylógyűjtők (olaj, farost)

KETTKÓ ISTVÁN

Hagyd nálam végleg a dalt

*Most lefekszem Uram
a durván ácsolt fa-priccsre
csak így ruhástól
háttal földnek , hanyatt
összekulcsolt kezekkel ,
akár majd koporsómba
s jönnek álmomban fehér vonatok
átragyogsz a sötétségen
állok talpig fényben , örömben.
Most lefekszem Uram -
magányom őrzi a csönd
szárnyaim lekapcsolom
s magam mellé teszem a köre,
nehogy elröpüljek
denevér társaim után -
hagyd nálam zálogban a dalt ,
mert tartozol már régen;
elértem korod ,
de még nem kaptam meg az új ruhát,
miben eléd állhatnék...
Hagyd nálam végleg a dalt
s feloldozlak szavad alól
rongyaimban, de számon énekkel
gyönyörűbb az út Uram.*

Vácrátót , 1982. május 18.

Zebegényi viadukt (olaj, farost)

BORSI ISTVÁN

Szölőfürtök I.

Mielőtt ideérkeztem volna, alaposan körülnéztem. Pajtásaimmal becsavarogtuk mind a négy látható világunkat, újabb és újabb kalandokat keresve. Egészen elbűvölt, hogy milyen csodás dolgokat vagyunk képesek alkotni ebből a lágy, élő felhőszerű képződményekből. Mire valamit összegyűrtünk, a forma életre kelt és tovább alkotta magát. Mert minden parányi részében a teremtő fény munkálkodott.

Figyelmünket felkeltette az egyik sűrűbb világban egy tölcsér, melynek közepén egy fa formájú szál ágaskodott, teteje áttörte a felsőbb világok búrját, a gyökere pedig valami gömbszerű alakzathoz kapcsolódott. Ez a „fa”, mintha gyökerével, vagy karmaival valósággal megragadta volna a kékes-barnás színű csomót, hogy az végleg ne szakadjon le az égi világból. Így ezen a fénylő szálon csüngött le a mélybe. Ami a leginkább különleges, ága-boga tele volt fürtökkel. Ahogy emelkedtünk és süllyedtünk a világ emeletei közt, felülről lefelé mind több és több szemese kapcsolódott hozzá, míg az alsó szinten már fürtökben lógtak rajta a... micsodák is? Jobban meg kellett nézmem a fürtöt alkotó gömböket! Alig tudtam kihámozni a több, makacsul ellenálló héj alól a társaim egyikét.

-No lám! Mit csinálsz te idebenn? – kérdeztem. Társaim is körénk álltak, hogy megvizsgálják a szokatlan anyagot.

-Hamarosan ott fogok felébredni. Az alvást gyakoroltam. Nagyon érdekes. Mintha valahogy mássá válnék közben.

-Mire ez a különleges burok? Nem is a mi játszóterünkről való! Még belenézni is alig tudtam, formázni pedig egyáltalán!

-Honnan való ez?

-Látod a tölcsér peremén álló alakokat? – pillantott az örvény pereme felé álmosan pislogó szemmel, lélekpajtásom.

-Azokra gondolsz ott? – mindannyian a figyelmünket a külső, sötétebb perem felé irányítottuk, de megfordulnunk nem kellett. Csupán az érzékelésünk, ami utazott a térben.

Akkor észleltük először, hogy finom selymes szálak érkeznek a fehér alakok felől. Mintha ők maguk bocsátanák azt ki magukból. Csodálatos látvány volt. Alig hasonlítottak hozzánk. Mi nagy örömmel és játékból állandóan alakot váltottunk, és a világainkat is éppen ilyen örömmel formáztuk át. De ők valamiféle fennkölt nemességben álltak ott, a lefelé sugárzó világ peremén. Ahogy közelebb libbentünk feléjük, megéreztük, hogy ami belőlük száll, az nem más, mint a Rend. Akkor még nem tudtam, hogy milyen különleges lehet ez a feladat. De az érzés, az a lobogó, alkotó láng, ami felőlük sugárzott, olyan békés, örömteli, fenséges volt, hogy többedmagammal elhatároztam, „rendet fogunk teremteni” mi is.

Láttam, hogy az a pajtásom, akivel előbb beszéltem, levált a fáról, majd nagyot rántott a Rend selymes szálán és alázuhan. Érdekes volt, hogy amikor leesett, a szem, a burok elrepedt, ott, ahol az imént megbolygattam. Nagyon mókás volt, ahogy egy pillanat múlva ismét itt volt közöttünk, a szál visszarántotta őt az eredeti otthonába.

-Na milyen volt? – kérdeztem.

-Egészen elképesztő! Hiába próbáltam ki mindent itt fenn, a zuhanás a hőérzés, a ponttá váló fények elmondhatatlanok voltak! Annyira izgalmas, ahogy lehet, ismét megpróbálom! Valakik ott lent - akik azt hiszik, hogy nem tagjai a Rendnek - arra várnak, hogy vigyem nekik az örömhírt! Meg akarom mutatni nekik, hol van a saját száluk! Hihetetlen, de ott lenn egy pillanatra elfeledtem én is, hogy ki vagyok! De azt hiszem, túl nagy lendületet vettem, túl erőteljesen érkeztem, a védőgúnyám kettéhasadt.

-Bocsánat, hogy előzőleg piszkáltam a gubódat! De egész eddig egyikünk sem látott még ilyesmit! – mentetettem.

-Ne is törődj vele, ez benne volt a tervben. Még többször is próbálkozom, hogy szokjam a változásokat odalenn.

Közben a Rend teremtői sok-sok szálát rántottak meg egyszerre, tömegével érkeztek vissza közénk a társaink. Csoportosan érkezőket már izgatottan vártuk, hogy beszámoltassuk őket az élményeikről. Az iménti pajtásom máris elfogadta örétől a következő ugrásra való ruháját, majd visszatért a fához.

-Mi történt, hogy ilyen sokan jöttök vissza, lefelé meg kevesen haladnak? – kérdeztük őket.

-Hagyjatok, álmos vagyok! – hajtogatta közülük a legtöbb.

-Pihennem kell! – azzal egymás mellett sodródva, lassan távolodtak a Fényőrfá felé.

-Háború van a Földön! Járvány, éhínség. – mondták azok, akik jókedvűen, felszabadultan beszéltek meg az „életüket” a Rend őreivel. Ki-ki a sajátjával.

Hihetetlen lelkesek voltak azok, akik éberren tértek haza! Élményüktől izzott a környék. Az Őrzők pedig boldogan szorították őket magukhoz.

Olyan csodálatos volt! Valóságos hiányérzést keltett bennem! Pedig azt hittem eddig, hogy mindenem megvan!

Beszélnek hidegről, melegeiről, fájdalomról, szerelemről, felejtés miatti bizonytalanságról, önfeláldozásról - és közben mindnyájan ragyognak! Olyannyira, hogy csaknem azonossá válnak az Őrzővel!

Nekem meg oly üres, olyan tartalom nélküli az, amiről köztük szó esik! Én is ilyen élményeket, ilyen felszabadultságot akarok!

Mikor az egyik Őrző már felszabadult, mellésiklottam.

-Mondd, Te gyönyörűséges Lény! Hogyan léphetek be közétek? Bármikor megformázhatlak, ebben a csodálatos fénylő alakban megteremtelek magamnak. Csakhogy nem érzem azt az elégedettséget, átszellemült fenséget, mit a Te közeledben most is tapasztalok! – szólítottam meg az egyiket.

-Nem is fogod továbbra sem. – szólt hozzám oly szelíden, hogy szeretetében, figyelmében szinte fölolvadtam.

-De hiszen át is éreztem azt a csodát, ahogy gondoskodsz pajtásaimról, és azt, amikor a lentről visszatérő Lélek az élményeiről beszámolt neked!

-Amíg énram figyelsz, vagy a másik ugyanilyen Én-re, addig az enyémből részesülsz. De önállóan nem vagy rá kész, mert belül üres vagy!

-Ha nem vagyok veled, akkor ez az élmény egyszerűen eltűnik? – kérdeztem, hiszen nem vagyok ahhoz szokva, hogy ne létezzen tovább az, amit teremtettem.

-Ó, te kis bohóc Lélek! Csak játék az életed. De talán éppen azért érdeklődsz tőlem, mert most kezded érezni, hogy valami hiányzik.

-Szerinted mi az, mond Te, fényességes Őrző!

-Te szerinted mi az? Mit kívánsz, hogy mi legyen? Döntsd el, úgy lesz!

-Eddig annyira boldog voltam. Látod, akikkel vagyok? Ők a játszótársaim, időtlen idők óta! Mindent, de mindent kipróbáltunk már. Egyedül ez idáig a felsőbb egekbe nem sikerült behatolni, csak a zenéjüket hallom. Mióta megpillantottalak benneteket, vágyom ezekre az új érzésekre.

-Nem tarthatod meg ezeket az élményeket magadnak, mert még nem a tiéd! – válaszolta az Őrző. - Ha valóban arra vágysz, aki vagyok, azt csak akkor éled meg, ha eltávolodsz tőlem. Mégpedig úgy, hogy neked is el kell merülnöd – mutatta a Fényőr a mélységet nekem – oda, ahol nevet szerzel. Onnan pedig feljutsz oda – mutatta az egeket átfűrő fának csúcsát kezével – ahol nevedet ismét levetheted. Akkor te állhatsz itt mellettem, mint test-vér. Tartalommal töltöd meg szívedet. A tapasztalat birtokában örökkön benned marad az, amit most elindulsz megkeresni!

-Mondd, hogyan nevezik azt a csodát, amit most érzek? – kérdeztem az Őrzőt.

-Élet! Így hívják szerteszt mindazon világokban, ahol a Szeretet a Fény.

-Akkor már tudom, mit döntök. Élni akarok! Küldj le engem is oda, arra a Földre, hogy megízleljem az életet!

-Soha senki nem fog téged küldeni. Csak Te választhatsz tapasztalatodnak teret! Így senki sem felelős azért, ahogyan és amit megélsz. Így is akarod?

-Mindennél jobban, leszállok hát, hogy nevem és életem lehessen!

2008. 03. 21. Isti

Szölőfürtök II.

Nagy örömmel töltött el, hogy az Őrző felvilágosított, mi módon végezhetem azt a feladatot, amelynek a neve, Élet. Siettem is pajtásaimhoz, hogy megoszthassam velük az iménti felfedzéseimet. Sokan fellelkesültek, és azon nyomban társultak velem a nagy kalandra.

Mások pedig inkább úgy döntöttek, hogy majd néha innen fentről megnéznék minket. Megbeszéltük, hogy a visszatérés után nekik mesélünk először a Földön megtörtént élményeinkről.

Az a nagy csoport, aki korábban visszatért, már tovább is állt innen. Pedig jó lett volna még egy kicsit beszélgetni velük. Lélek, a társam elmondta, hogy kikerültek a szemünk elől, valahová fel, ahol még nem is játszottunk eddig.

Így valamennyien, akik a Földre vágytunk, odalibbentünk az Őrzőkhöz, hogy mi is kaphassunk abból a különleges anyagú burából egyet-egyet.

Már nem is tudom, hogy a csodás, féhéren világító Őrző közül kivel beszéltem az imént. Egyiket megszólítottam, az viszont maga mögé mutatott. Ott egy vibráló, fényes sáv húzódott, nem messze a Földnek nevezett kicsiny golyócskától.

-Ott tudtok meg mindent, ami az utazáshoz feltétlenül szükséges lesz! A Könyvtár már vár rátok, kedves kicsiny Lelkek. A „Könyvtár”. Megint olyan dolog, amelyet még egyikünk sem épített magától. Igazán érdekesnek bizonyult.

-De hogy jutunk be abba, hol találjuk meg azt? – néztünk egymásra, miközben érzékeinkkel kutattuk át az alsó szintű világot.

Ahogy erre figyeltünk, egy magunkhoz kissé hasonló Lényt láttunk meg a fénygyűrű mentén. Annyiból volt más, hogy nem volt ilyen csacsogó, vibráló mint mi. Egyenes fényárból állott. Olykor halványlilás csillogást vettem észre a kristályosan aranyló felszínén. Mikor azt hittem, hogy közelítek hozzá, már benne is voltam. Nem volt határozott széle alakjának, de fejéből csillagkorona ágazott ki, testi formájának mérete a kicsi és a végtelen közt volt valahol. Így, közről láttam meg azt, hogy minden csillogás, fény, forma nem más, mint rokonaim, testvéreim teste, egy nagyobb egésszé kapcsolódva. Az összes Lélek, velem együtt ismét elámult.

-Mi ez, ki ez, akivel most találkoztunk? – kérdeztük tanácstalanul egymást.

-*Hogy mi, azt meg tudjátok érteni! – szólalt meg körülöttünk „valaki”.*

Mi, azaz a bennem kapcsolódott Lelkek vagyunk. Így együtt Én vagyok a Szervezet. Az Én felettesem a Rend. Együtt a Rend, a Szer, az Én a Tudás vagyok. Az Aranyszarvas. A Könyvtár. A Van. Ha a dolgom miatt nevezem meg magam, Okos vagyok.

Miközben ez a nagyszerű Könyvtárlény bemutatkozott, máris részesei lettünk egy különös vetítésnek. A kicsinyke Földet körülölelő gyűrű sokban hasonlított a mi játszótereinkre. Formákká teljesült gondolatok mérhetetlen sokasága zajlott ott egyszerre. Ha belemerültem, megragadtam belőle egy-egy érdekességet, magamhoz vonzottam azt, láttam, hogy minden egymáshoz kapcsolódott.

Ahogy végigsiklottam felette, megmozduló, mozgásba jövő események sorjázta elő a Rend törvényei szerint.

-*Látom, kezdők vagytok. Tudjátok, nehezen értitek addig, míg nem szálltok le oda, ahol az időt teremtitek. Az idő a ti kezetekben fog megszületni. Az idő segítségével el tudtok különülni egymástól, megteremtitek az emlékezést és a tervezést. Olyan felemelő és tanulságos élmény, hogy sokan bele is feledkeznek. Így szerezhettek nevet és egyéniséget.*

Újra és újra megteremtik azt, így hasonlóan tudjátok formázni a lenti világot, mint az éterit. Csupán az idő - az a megtévesztő hatalom, amit Ti adtok neki – választ el a valóságtól.

Most merítetek egyet valamely életfonalból – szólított meg ismét Okos, a Könyvtárlény. - Mindenki szabadon dönthet. Ez a sáv, az emberi létezés folyója. Míg mások egyéb életformáké, ott, a Földön. Az, az áttetsző, a megfigyelők pályája.

A fonalon lévő kapszulák a jövőendő emlékeitek. A burokból vár az, amit majd érezni fogtok, mint élőlények. Ez választ el majd saját magaddá és külső világgá benneteket. Emlékekkel fogtok születni, fajotok lesz, nemetek lesz, születéskor rátok húzzák a nevetek fátylát, s amikor közeledtek egymáshoz, e burokból megrezdül valami, amely nyilvánvaló emlékezés nélkül, ösztönösen visszacseng - belül. Barátság, szerelem, gyűlölet. Az életjáték hangszerének húrjai. Meg fogjátok érteni, hogy mik ezek az érzelmek.

Velük, és a magasabb rendű világból való érzésekkel kell formázni a lenti világokat. Segítségül a hajlandóság és a képesség lesz nektek. A Szeretet, a Világ legnagyobb építő ereje. Szeretet, vagy félelem. Csak ez a két alapvető, isteni érzés az, melyet ezekből a felsőbb világból útravalóként magatokkal vihetek. Az előbbi épít, az utóbbi lebont. Emlékeitek pedig sorra kioldódnak, felszabadulnak, ahogy az idő folyamatát élitek. Úgy fogjátok hinni, hogy ott és a múlandó személyektől jött minden élmény létre. De lásd meg itt, hogy minden készen van! Ha éltek a veletek születő képességgel, Tamasz, más néven Karizma lesz a társatok. Ő önálló felsőbb lény, az Életfa koronájából táplálja a mélyben meghúzódó gyökereket. Minden döntésetek – odalent – csak átjáró az egyik csomóponttól a másikig. Az is valóság. Csupán a figyelmetek iránya, mely választ. Dönthetsz, hogy magad ismeretéből teremtesz, vagy felismersz engem, mint a nagyobb, átfogóbb Tudást. Választhatsz, hogy sejtként, vagy Szervezetként létezel. Amíg csak sejtessz engem, küzdened kell az energiáért. Most figyelmeztetek benneteket, hogy az egyik legsötétebb fátyol, mely a Földet takarja, a Hiány. A kiteszítottság és a különválás illúziója teremtí ezt meg. Ez az, ami a Bőségtől elválasztja a gondolkodó lényeket.

-Azt mondd, hogy nem leszünk képesek játszani ott lent? Azt mondd, hogy képességeinkkel semmire sem megyünk, mert valami egészen új dolgot kell tapasztalnunk az érzéseink sokfélesége által? – lepödtünk meg valamennyien.

Közben rengeteg életet játszottunk le magunkban. Mondhatni felpróbáltunk belőlük annyit, mennyi csak tetszett. Számptalan születést, szerelmet, hősiességet, árulást, családot, teremtéseket, halálokat. Különböző korok, élethelyzetek, életidők adódtak belőlük. Egészen hihetetlen, hogy mindegyik változat merőben egyéni élet volt. Mi, az égi világainkban ezekről az érzésekről, mely odalent születik, eddig semmit sem tudtunk! Új, felkavaró élményeket, szédülést, megrendültséget éreztem.

Néhányan már meg is köszönték, de ebből nem fognak kérni. Mások úgy döntöttek, kicsit beülnek az első sorokba, a „megfigyelők” közé. Onnan jól látható az alsó és még érezhető a valódi világ is.

Kevesen bár, de azok határozottan tudták, elfogadják az új, roppant korlátozó játékszabályokat. Én is közéjük tartoztam. Folyamatosan égett az a vágy bennem, hogy Őrző lehessenek. Ehhez nem tűnt áldozatnak egy kis kaland. Ami végtére is, már nem az ismeretlenben zajlik.

Megértettem, a szabad akarat nem más, mint döntés. Mindenkor. Mindenhol. Megértettem itt, a Könyvtárban, hogy odalent minden elszalasztott szabad pillanat Sorsot teremt. A „mások” választása szerinti életet. Az ember így a csillagait követi. Megértettem itt, a Könyvtárban, hogy minden Szeretéből fakadó gondolat, tett egyre közelebb visz a mostani önvalómhoz. Szabadságot teremt. A Szabadság elfogadást, az elfogadás felismerést, az pedig elvezet a Tudáshoz. A Tudás pedig irányítja a csillagokat. A Föld nyelvén ezt a folyamatot Megváltásnak hívják. És láttam, hogy a csillogó, vibráló övből, mely körülvette a Földgolyót, időről-időre fénylően teljes, virágforma Tavaszlények éledtek, majd felemelkedtek a felsőbb, még általam sem ismert Világokba.

Ekkor értettem meg azt, hogy mi volt az égi örömeink hajtómotorja, forrása. Minden ilyen esemény fénye, kirobbanó érzése keresztülszárguldott a világok sokaságán. Bevilágította az erőtlenséget, sötét zugok sarait, éteri formákká szelídítette a Káosz zilált, mohón acsarkodó cafrangjait. Eddig csak ok nélküli boldogságnak gondoltam, mely játékkedvünk táplálója volt. Most, hogy ezen Lényekre figyeltem, az Őrzőkre, Okosra, a Tavaszlényekre, még inkább vágyok az Ő élményeikre!

Ahogy erősödött bennem a Vágy, burok telepedett körém, elhatárolva engem lélektársaimtól. Belül pedig megnyilvánult egy emberi életterv, melynek magjából számtalan, lehetséges választási útvonal sugárzott a búrára. Az egész aszerint rendeződik, hogy a magasabb rendű Lét érzéseit legjobban közvetíthesse. A burok köré újabb fény tapadt, majd egy sűrűbb szemcse felette lebegett. Benne voltak az emberi emlékeim. Sok-sok életből. Mint megtudtam, ezek segítenek az energiám beillesztéséhez a Földön, ez az emberi életjáték szabálykönyve. Minden döntés, egy lépés. Alapszabály, hogy új utakat, lehetőségeket tárjon fel minden játékos, a már meglévő ismeretekből. Olyat is, melyről az Alkotó még nem álmodott meg.

Most valami új, szokatlan vibráció remegtette meg gömbömet: az én vágyam az Életre, és a lent élő társaim vágya, hogy Életet hívjon magához, alighanem így találkozik egymással. Fény és erő vette célba burkomat. Elváltam a fától. A Saslényem a Nap bűvkörébe lendült.

Alig hittem, hogy elférhetek azon a piciny golyóbison, az óriási formámban, de ahogy közelítettem, úgy lettem mérhetetlen apró, s nőtt előttem a Föld.

Magam keltette vágy buzgott két csodálatos lélekben, amit itt szerelemnek hívnak. Az eljövendő életem alkotói, mint fénylő napok közeledtek egymáshoz térben és időben. Bizony, még kissé igazítanom is kellett életük pályáin, hogy végül ők találkozhassanak egymással.

Körülöttem néhány másik lélektárs áramlott, keresve a lehetőségeket egy születésre. Voltak, akik erőszakosan tolamak próbáltak, de menten kivetette őket a befogadó anyatest. Nem voltak azonos frekvencián. Mire nagy nehezen lecsökkent az én vibrációm, egyik szerelmes együttlét során megnyílt nekem egy kapu. Beléptem. Szűk, sötét, de mégis otthonos volt, amit anyaméhnek hívnak az emberek. Az, ami kissé feledtette velem égi világom hiányát, a befelé irányuló, gondoskodó, óvó anyai szeretet volt. A Gaia Anya, más nevén Boldogasszony egy törékeny, múlandó ember-anyai lényében éli meg a teremtés felülmúlhatatlan csodáját. A halandó, aki a szeretete által, halhatatlant nemz.

Úgy döntöttem, maradok. Pedig milyen halovány árnya volt ez az emberi érzés annak, amit hazámban az Őrzők árasztanak! És az is csak színtelenül másolt rajza annak, amilyent a Megváltott Lény bocsát szét a világokba! Felkészülésemkor olvastam az égben születő könyvekből, most felidéztem magamban az Angyalok egyik üzenetét: „*Ki lát meg egy virágot egy réten. De ti nem a virág vagytok, hanem a Tavasz! És az Ő kertjében a Tavasz is csak egy virág!*”

Amíg lényem kis része fejlődés néven átömlött az anyagba, tudatommal kívülről figyeltem a környezetemet. Egyrészt, hogy ismerkedjek, másrészt, hogy úgy rendezek el mindent, hogy azt az érzést sugározza, melyet elterveztem magamnak. Különös számomra, hogy szülő lényeim milyen hihetetlenül korlátozzák saját képességeiket. Úgy kellett néhány lehetőséget rájuk erőltetnem, hogy az alapvető szükségleteim – mert mostantól ezek is vannak – képesek legyenek kielégíteni! Ahogy velük sétáltam, én még a Földanya végtelen bőségét láttam.

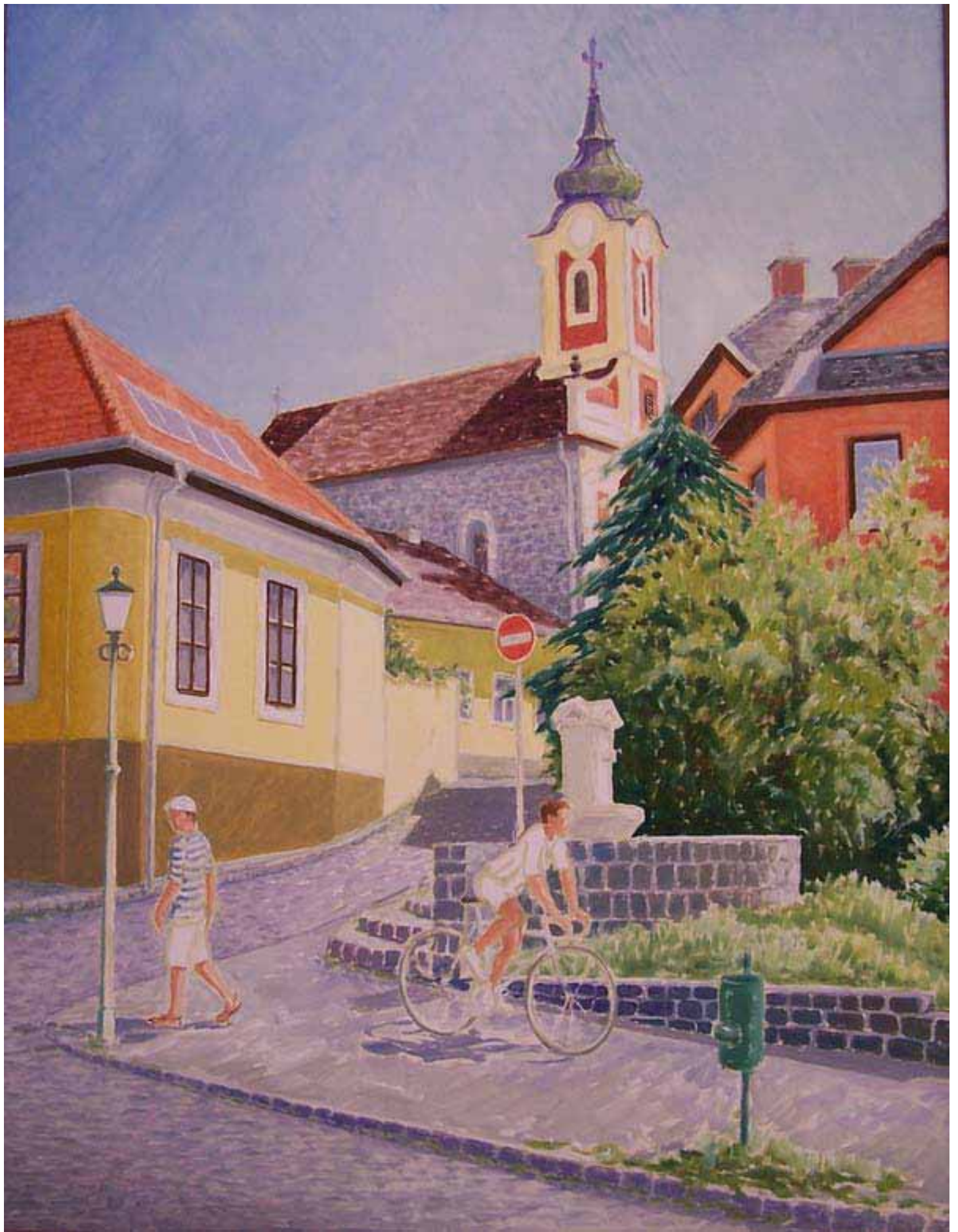
Amikor a szabadban tartózkodtak, felfedeztem, hogy az egyik Tavaszlény nem hagyta el a lenti világot, szeretetét Fény és Életáram képében, Naplényként árasztja ki magából. Minden növekedésben Ő van ott. Fűvekben, fákban, csikóban, gyerekekben, de valamennyi élő lélekben is, Ő a Növekedés nemzőatyja.

Ahogy a figyelmem befelé irányult, ízeket éreztem. Minden érzés az anyában, a méh vízében, más-más ízeket keltett. Az ízeknek hangja, formája, színe volt, míg a méhben tartózkodtam. Édes, sós, savanyú, keserű, csípős. Megértettem, hogy ez az egyik játékszabály. Az embereknek abból a néhány fűszerből, ízből új ételt kell készíteni. Egy ideig, a mások főztjét eszi, majd nekiáll a sajátjának. Ez lesz a felnőtt kor. Minden ízt használ az, aki a teljesség felé törekszik. Minden érzést egyformán szeret. Az életervemben az alap a tenger-vér sóssága, anyatej-méz édese, a gyümölcs-csók savanyúsága, a bors-erő csípősségének megélése, ezen sorrend szerint. A felnőtt koromban legfőbb feladatom a keserűség elfogadással-megédesítése a magam és mások főztjében egyaránt.

Hamarosan a külvilág küllőszerű életáramlatai azon irányba fordulnak, mely a burkomban lévő tervvel, lehetőségekkel egyező irányt kapnak. Ezzel a sugárzással érkezik felénk a Szusz, a Saslélek, hogy hamarosan átjárhassa testemet. Eddig a vérrel az anyai eszmék tápláltak, belém oltva leendő nyelvem, világlátásom, egészségem alapjait. Az Énlélek elindított bennem egy nyugtalanságot, mely anyámra hatva változásokat okozott a vérben, idegrendszerében. Ő úgy éli meg, hogy közelít a koraszülés.

-Anyám! Ne félj! Bízz bennem, minden a legnagyobb rendben van! Valami új, ismert, de soha meg nem élt tapasztalat vár mind a kettőnkre. Én is izgatottan várom. Még nem láttalak az anyagi szememmel. De ahogy eddig megismertelek, szép vagy. Teljes és elfogadott. Áldott vagy az asszonyok között. Szeretlek. Szeretlek!

2008.04.02. Isti

Utcarészlet (olaj, farost)

MÓRITZ MÁTYÁS

Nagy kínok késeivel

*Hetvenegy éve, hogy nem vagy itt,
dudásként éged a pokolnak lángjait;
hiszen a pokol, az a halál,
számkivetett nincs, ki onnan hazatalál.*

A Nap lement, és Te csak vártál,
a hús alkony beborított csöndes kékkel;
a Nap lement, és sírdogáltál,
egy társra gondolva, nagy gyönyörűséggel.

Mint hajléktalan a híd alatt,
etted és ittad a mocskos trágyalevet;
mindentől fölmentetted magad,
hisz az ember ennél vakmerőbb nem lehet.

A szádon nyers, édes, -szürke gyom,
így képzelte magadnak kis szabadságot;
csillagok ültek a harmaton,
oly fényesen mint cella fölött a rácsok.

Hallgattad az álmodó falut,
míg a szorongó álmok magasra szálltak;
meg-megrebbentve az elaludt
árnyú, millió és millió fűszálat.

Virasztottál csak elmerülten,
szíved nem szívta szerelmed levegőjét;
fuldoklott a lelked az űrben,
vércseként csapott le rád a lebegő ég.

Elhagytak mint ég alján a nap.
Azt akartad, ami ostobának látszott:
hogy értsenek és ne szánjanak.
A vágyad az elméd kockáival játszott.

Nézted, ahogy a híd megremeg,
ahogy már a kegyes őszi dél dorombol;
ahogy a hasábfák döngenek,
miközben dobálják őket a vagonból.

Borús vers kélt borongva benned,
(rajtad az Éjfa, melyen nem termett virág);
rokon hang zendült rá szívedben,
míg feküdtél mint egy bús diák.

Csak kopár szobád falai láttak,
és csupaszon, fázón meredtek az égnek;
talán kékes magasba vágytak,
ahol nem fú a szél, és csillagok égnek.

Dúdoltad csak halk leltárodát,
a hazád nem volt csak egy eldobott kabát;
egy buckára omlott alkonyat.
Dúdoltál, hogy nincs szíved folytatni tovább.

Bizony hogy nem voltál Te sem az,
akit –mondjuk- a családfők is kegyelnek;
bár időd sem volt sok –az igaz-,
hogy kikönyöröggesd a végső kegyelmet.

Semmit sem tudón, csak dúdoltad,
mikor már rálépett a lábadra a tél;
a bordáidat lécként hordtad,
mikor kócmadzagként lógott benned a bél.

Egy kiskölyök volt, ki benned élt,
és felnőttként már a bánat fojtogatott;
de a szád csak egy dalt döngicsélt,
s ügyeltél, el ne szálljon a kalapod.

És bár írtál sok-sok költeményt,
de mikor költő lehettél volna végre;
csak álltál a vasgyár szegletén,
s nem volt szavad a holdvilágos égre.

*

Nem alkudtál, és fel nem adtad
a boldogság jogát, bármilyen nehéz lett;
nem szolgáltál aljas (nyomorító) hatalmat.
Mint árulást, szégyellted a szenvedésed.

Sorsod az arcod összetörte,
szemtől szembe szeretted volna a vádat.
Erdők száradtak rá a földre.
Saját súlyod roppantotta össze hátad.

Te voltál az, akinek minden nagyon fájt,
de közben senkinek se fájtál;
és mégsem hagytad hátra ezt a vadon tájt,
inkább halott előre váltál.

Az voltál, kit föltaszít a ló,
a porból is éppenhogy csak kilátszottál;
nem az ember szívébe való,
nagy kínok éles késeivel játszottál.

Lestél sok makacs égitestet,
kiket (szerelem) béke és igazság tartott féken;
lángokkal egymásnak nem estek,
csak farkasszemet néztek az ürességben.

Játékot nem érdemeltél meg.
Lámpádba az éjnek pillája repdeset;
vergődtél, ahogy gyász a falon, míg félték
emlékeid, mert messze volt a kedvesed.

Tűzhelyet (családot) másoknak reméltél,
ifjúságodat sem hitted már öröknek;
száradtál (törődtél) és bolondul éltél.
Hallgattad a száraz ágak hogy zörögnek.

De neked is engedett az ég,
mikor már az ördög is unta a poklot;
földre öntve kövér melegét,
veled együtt borultak lángba a bokrok.

Ilyenkor gyönyörűt, édeset
láttál, és elképzeltél egy gyenge rózsát;
elbáméskodtál és rád esett,
akár csak egy nagy darab kő, a valóság.

*

Vén díványon hentergett a Nap,
ki magával hozta az erdők illatát;
s Te, kinek (örömből) semmi sem maradt,
vidultan nézted, akár egy kopott diák.

Nyújtózkodott a kacér, hamis,
az éjt aranyhajával takarva tőled;
csókja érte rezgő ajkad is,
ölébe békén, árván hajtottad fődét.

Kínhoz kötöttek kemény kötelek,
és mint a bőrödet, úgy kellett hordanod;
nem lelted a csomót, amelyet
egy rántással meg kellett volna oldanod.

Az életet nyögve kívántad,
hogy hallgasson meg, mint szolgálóját a Nagyúr;
futottál, hogy aztán kivárjad,
hogy bocsásson meg, ha szavad átokba fül.

Daloló úri göggel öltél,
dübörögve zúgott az erő szívedben;
kapzsi, rút gyászistent gyűlöltél,
főlemelt fejjel, korbáccsal a kezedben.

Nem kiáltottál, hogy: hejh! hahó!
kinek elfülő hangja torkára háгна;
fagyott szívedre hullott a hó,
az Isten sem nézett többé immár hátra.

Énekelgettél búsan, árván,
bolondságról, szerelemről, illó nyárról;
szállt az ének est hollószárnyán,
elterülő néma magyar pusztaságról.

Vak szemmel utat tévesztettél,
a Haláltól köntösét kérted, hisz fáztál;
és minden tagodban reszkettél,
s bús estén meztelen bőrig megáztál.

Átéltél harminckettő évet,
mennykövekkel fejed fölött, vérre lestél;
láttad, mit ér az emberélet,
ó, kínban gyönyörködő testvér.

Közöny lepett, elepedt kedved,
rozsdás csillagok voltak lelkedbe szúrva;
közöny lepett, elapadt nedved,
és Te csak reszkettél az éjben kinyúlva.

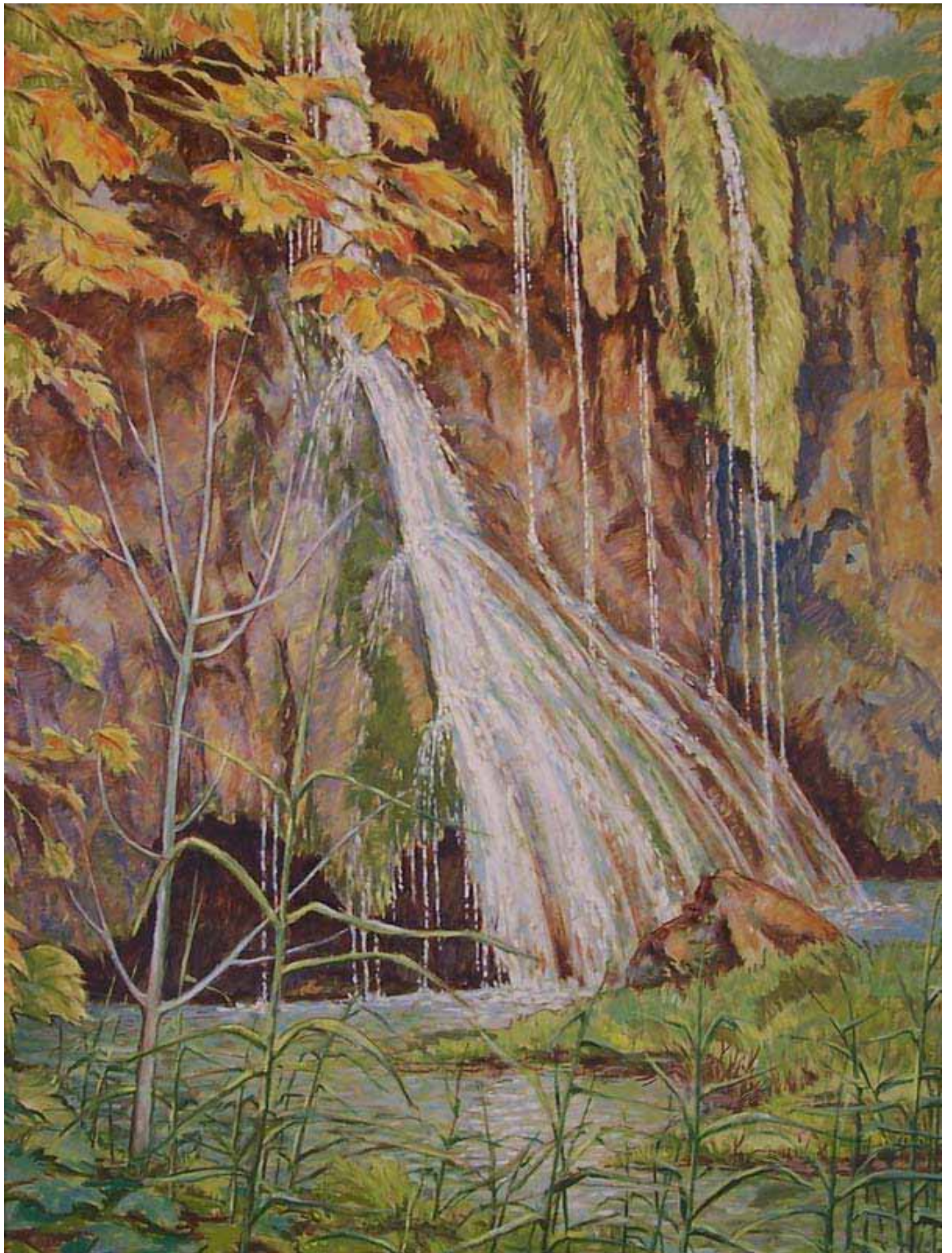
EGRY ARTÚR

Emlékezet

Nincstelen és kamasz álmaim is, mind elmenekültek.
Erdőimben szarvas alig jár, őz nyoma nincs rég,
városi nép zaja, gépkocsi böffen a hajnali ködben,
s néha a forrás tiszta vizéből inni lehet még.
Ennyi maradt, öröm és bú, elfedi lassan a múltnak
új, kusza lét-televénye a költő őst, aki volt; Babits.
Gránit a borhegyi költő, szirt mi a völgyre tekint le.
Jónás sorsa csak emberi mérték, így lehet ő, a kavics.

S húslevesek közt, Szinbád néz fel a nyári Tabánra,
Krúdy után már mítoszi minden ilyen menü kártya,
konflis várja az útrakelőt, hazatérni a hajnal előtt.
Mûveltség bora, Márai szomja, e borba' barátira lel.
Társa magánya, ha mennie kell majd újra hazátlanul.
S fenn jár Lázár csillagos éjjel az égi mezőkön,
víg mese buggyan a ködmöne cifra virágaiból már.
Alszik az ország. Népről álmodik, ősi magáról.

Budapest,2008

Vízesés (olaj, farost)

HANDÓ PÉTER

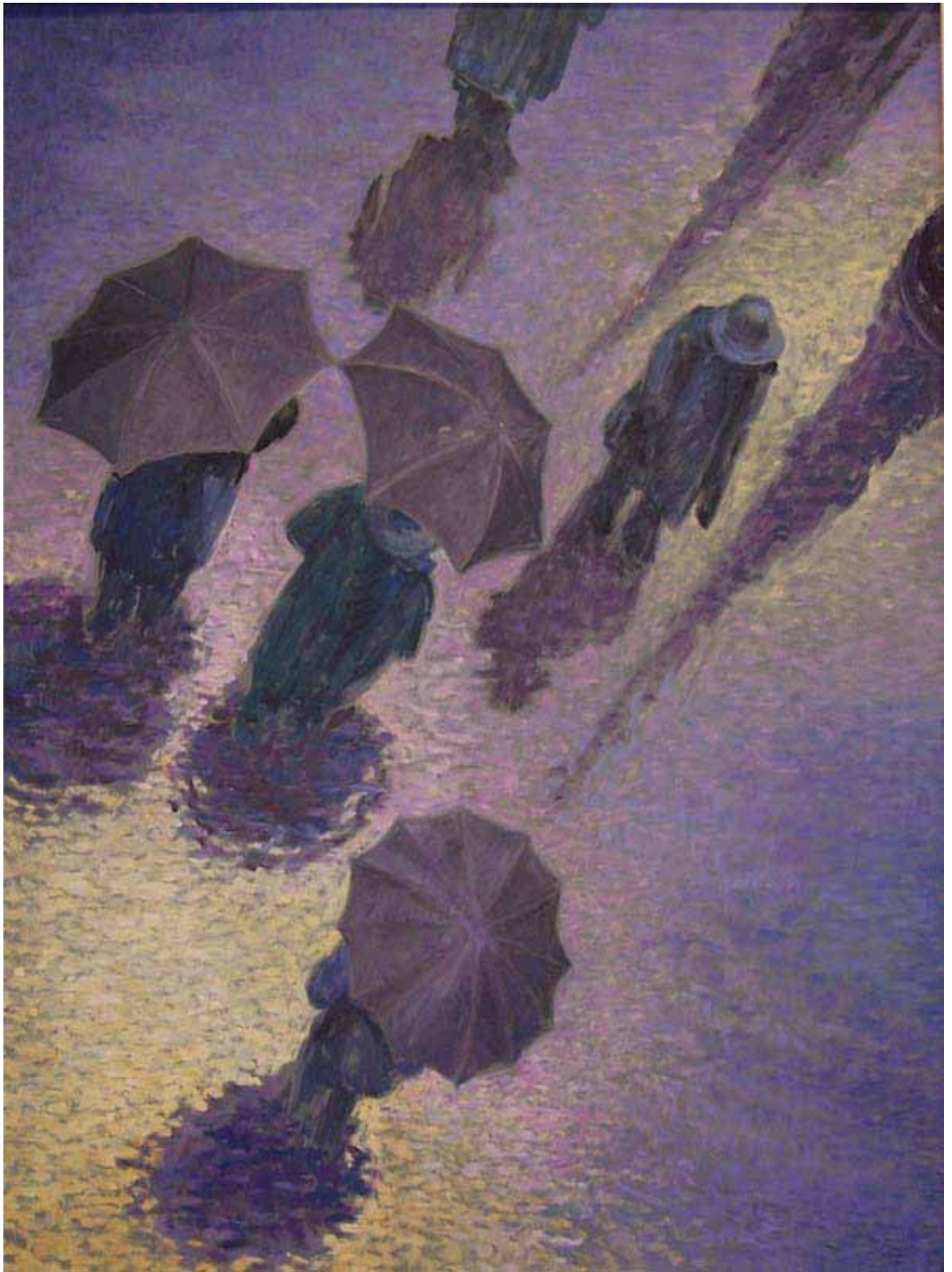
Búcsúgroteszk

(Marschalkó Zsolt emlékére)

Szenvedsz.
Kiszenvedsz.
Mennyi ember várta.
Bortól a nyál,
hideg kötől a nátha
nem gyötör többet.
Legyen ünnep,
ha már összejöttek
ennyien.
Földben az ülep.
Rögös éltüket
róják le Benned.
Már szent vagy és barát.
Már nem felednek.

2008. április 5.

Esernyők (olaj, farost)

VÉGH JÓZSEF

**A legszebb nyugat-nógrádi középkori
templom faluja**

Nógrádsáp

A falu nevének eredetéről

Az 1219-ből származó első említésében “Sáp-villa”-ként szerepel. 1312-ből a Saap névváltozatot ismerjük, míg a Magyarország helységeinek 1773-ban készült hivatalos összeírásában (Lexikon universorum Regni Hungariae locorum populosorum etc.) már az Alsó Sápp és Felső Sápp megkülönböztetett formákban szerepel. A két falut 1928-ban egyesítették Nógrádsáp néven.

A Sáp helynév maga pusztán személynévből keletkezett magyar névadással. Az alapjául szolgáló személynév talán a német eredetű magyar sáf, azaz dézsa, sajtár jelentésű főnevekhez kapcsolható.

A település címere

A Tatárka-domb rejtélye

Egy leletbejelentés után ásatás kezdődött a Galgaguta felé vezető Út mentén található Tatárka nevű domb tetején. A halomsírnak, majd kisméretű földvárnak tartott lelőhelyen egy honfoglaló temető került elő. Az előzményekhez tartozik, hogy a helyszín mindig is izgatta a környék fantáziáját. A név alapján azt tartották, hogy tatár földvár volt ott. Idős emberek mesélték, hogy már a század elején is próbálkoztak a mesés kincs felkutatásával. Egyik szorgalmazója és a házi ásatások vezetője Solt Lajos tanár volt. Sajnos az általuk feltárt leletek nem maradtak meg az utókor számára.

A Tatárka domb sánca

A Somlyó-hegyen, a Tatárkától 500 méterre egyébként szőlő aláforgatás közben 1956-ban szintén leletekre bukkantak. Patay Pál végzett is kisebb leletmentő ásatást. A lelőhelyet a bronzkor végéről, a vaskor elejéről származónak, a pilinyi kultúrához tartozóként határozta meg. Az elnevezést a pilinyi Vár-hegyen talált nagy mennyiségű lelet alapján használja a régészet. Mintegy 35-40 urnásir került Nógrádsápon a felszínre.

Az ásatás során sikerült meghatározni a sírgödör bolygatatlan részének ÉNY-DK-i tájolású faltját. Az itt talált fősír egy 6,8 m átmérőjű 30-40 cm széles és 60-80 cm mély árokkal övezett vázas-lovas temetkezés volt. Az árok kibontott részeiben 6-15 cm átmérőjű cölöpöket illetve cölöplyukakat találtak, ezeknek nem mindegyike mélyedt az árok aljába. A körárkon belüli területet feltörték, a sír fölé lapos halmot emeltek. Sajnos a sírt kirabolták. A rabló ásatás során megbolygatott emberi és ló csontok elhelyezkedéséből egyértelműen kiderült mindez. Hiányosak a sírt a X. század közepe tájára keltezhető leletek is: 25 darab aranyozott ezüst, palmettadíszes öv- illetve lószerszámveret, nyílhegyek és vastöredékek kerültek elő. A rombusz alakú áttört nyílhegy gyújtónyílhoz tartozott. A közepébe rakták a gyújtó anyagot.

A régészek sáncátvágást végeztek így a körárkon kívül további 13 sírt tártak fel. Ezek a sírok sorosan, négy sorban voltak elrendezve, É-D-i tájolás szerint. A X-XI század fordulóján kerülhettek a földbe. A XI. században valószínűleg elhagyták a telepet, majd a XII. század végén, vagy a XIII. század elején egy földvárat építettek a dombtetőre. A földvár árka mindkét oldalon legalább egy-egy sírt elpusztított. A sáncátvágás során sem a temetőn időben későbbi, árkokkal erősített földvár szerkezetére utaló nyomokat, sem pedig építésének idejére utaló leleteket nem találtak. A 4. sírban nyílcsúcs és 4 db kicsi, körkikk alakú aranylemezke, egy gyermeksírbán S-végű hajkarika”, az egyik női sírban elkeskenyedő végű bronz karikagyűrű és karperec, valamint két huzalszálból sodrott, hurkos-kampós nyakperec volt. Az 5. sírban egy Salamon korabeli 1063-1074) elkopott ezüst dénár volt.

A következő évben (1982) folytatódott az ásatás a temető 13-19. számú sírjainak feltárásával. Az ekkor talált leletek is a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeumba kerültek: 5-végű, nagyméretű hajkarikák, fonott ezüst gyűrű, zárt bronz pántgyűrű, két huzalból sodrott nyakperec, nyitott bronz, négyszög metszetű karperec, hordó alakú kék Üveggyöngy, fehér paszta-gyöngyök. Az 1981. évi merőleges sáncátvágás során a sáncárok tetejéről két, a XIII. századra keltezhető cseréptöredék került elő.

Az egész temető feltárására nem kerülhetett sor, így elképzelhető, hogy ez a terület is újabb adalékokkal szolgálhat még a továbbiakban.

Az ásatáshoz egy érdekes vizsgálatosorozat is párosult. A sírokban talált csontokat megröntgenezték, így nagyon sok új információhoz jutottunk a honfoglalás kori nógrádsáp-tatárkai népesség életéről. Már külsőre is feltűnő volt, hogy ezek a csontok jóval magasabb, erősebb testalkatú emberekre vallottak, mint a Kárpát-medencében talált egyéb, hasonló korú csontvázak méretei. Annak ellenére, hogy a csontok jól tápláltak, s ezért jó kondícióban lévő emberekre utaltak, igen sok olyan betegségben szenvedtek, amelyek maradandóan észlelhető csontelváltozást okoznak. 24 ilyen betegség tüneteit diagnosztizálták, melyek között vannak veleszületett és szerzett, gyulladással, fertőző, daganatos, táplálkozási, baleseti és terheléses elváltozások is. A betegségek sokat elárulnak életmódjukról, táplálkozási szokásairól, de olyan genetikai sérülések nyomait is felfedezték, amelyek egyértelműen a több generáción keresztül történt beházaságra utalnak.

Antropológiai vizsgálatok hiányában sajnos abban nem lehetünk biztosak, hogy szabad magyarokról, vagy meghódított őslakosokról van-e szó. Csupán a lovas fősír és néhány egyéb lelet enged szabad magyarokra következtetni.

A betegségek gyakorisága, a sírok száma és a használati idő alapján becsült létszámuk legkevesebb 210 főre tehető, de elképzelhető ennél jóval nagyobb népesség is.

A gyógyult csonttöréseket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a csoport baleseti-, sebészeti, - a gyógyítással foglalkozó sámán (?) - a bajmegállapítás és a gyógykezelés mestere volt. A tört csontvégek helyretétele és a rögzítés olyan gyógyuláshoz vezetett, hogy a törés helyét csak röntgenezéssel lehetett megállapítani. Ez nem csupán a viszonylag könnyen ellátható lábszár és alkarcsontokra, hanem a sokkal nehezebb feladatot jelentő combcsontokra is vonatkozik. Ezek szerint bár felszereltségük mainál sokkal egyszerűbb, ám nem primitív volt, a hiányosságokat pótolta a nagy gyakorlat és tudás.

Az első írásos említéstől

A XI-XII. század fordulóján a pénzforgalom különböző formáinak - vásárlás, kölcsön, zálogbaadás, kezességvállalás - élénkülése révén egyre gyakrabban találjuk az ezekkel kapcsolatos vitás ügyek említését is az okiratokban.

Ilyen vételről, vagy zálogbaadásról vitatkoztak 1219-ben a "Sáp-villa" néven nevezett falu lakói.

Mint az a Várad Regestrumban szerepel, a Sápon lakó Jakab, Pál, Majnald, Kriszpusz, Márton és Domonkos jobbágyokat a falujukban lakó Hippolit azzal vádolta, hogy elszántották az általa vásárolt három ekealjnyi földet. A nevezettek viszont azt állították, hogy Hippolit nem is vásárolta meg a földcskét, hanem csupán kezességvállalás címén használja. A vitás ügy Jakab, váci püspök elé került, ki az általa el nem dönthető pert istenítélet útján kívánta megoldani és tüzesvaspróba küldte őket Göögös prisztaldusz kíséretében. Váradon azonban csak Hippolit jelent meg Göögös társaságában. A tüzesvaspróba abból állott, hogy az érintetteknek meg kellett fognia az izzó vasat. Ezután sebeit bekötötték, s annak lett igaza, kinek az égési sebei a szokásos idő elteltével begyógyultak. A valóságban azonban a peres ügyek megoldásának lényege abban állt, hogy a bűnös fél nem vállalta fel az igazságszolgáltatás eme kínos módozatát, sőt Nagyvárad távolsága miatt gyakorta egyik fél sem tudott ily messzire elutazni, s megjelenni bírúi előtt, a Szent László sírjánál teendő igazságtételre.

Sáp község a váci püspökség ősi birtoka volt. Ez derül ki már egy 1379-ben és egy 1460-ban kelt oklevélből is, de ugyanakkor világiak is kaptak benne adományt. 1382-ben Oszlári Lőkös fiai, Péter és Pál, majd 1532-ben I. Ferdinánd király Thurzó Eleknének adott ott birtokot. A régészeti kutatások tanúságtétele szerint a település sokkal régebb eredetű írásos forrásainknál. Ezt állapíthatjuk meg a templom nyugati homlokzata előtt feltárt vaskori személgödör alapján, melynek tartalma őskori településre utal. Az Árpádkorban is laktak a templom közvetlen környékén. A kutatások ugyan épületmaradványokat nem tártak fel, de a templomtól délre, néhány méterre egy XIII. századi kerámiaanyagot tartalmazó másik személgödört találtak. Ennek tetején egy jól ráilleszkedő örlökő volt. Az ásatási területen a közelben több helyen is leltek XII-XIII. századi kerámiát, sőt egy XII. századból származó ezüstpénzt is. A templomtól nyugatra eső terepszemle során a szántóföldön számos középkori kerámiatöredékre bukkantak a felszínen.

A török rabigában

Vác és környéke 1541-ben került török uralom alá. A budai szandzsák váci náhijéhez tartozó település összeírásáról 1546-tól vannak adataink. Az 1559. évi tartalmazza a falu családfőinek neveit is. Külön szerepel ebben Balik Dimitri majorsága is. Ha elfogadjuk, hogy a törökös szóferdítéssel írt Balik Dimitri azonos lehet Baloghy Demeter-rel, ez több szempont miatt is érdekes számunkra. A területtel foglalkozó valamennyi monográfia úgy írja tudniillik, hogy Felsősap első írásos említésével csupán 1715-ben találkozhatunk. A Baloghy család földbirtokai viszont mindig is Felsősap területére estek. Az egykori kúriájuk, melyet a későbbiek során a Hanzélyak örököltek, ma is áll még. A termelészövetkezet irodái működtek benne. A hajdanvolt kastély hangulatát talán már csak a szomszédságában álló óriási fa matuzsálem idézi. A majorságból, s a hozzá tartozó, a földművelő cselédség számára épült apró házakból fejlődött ki a későbbi Felsősap falu. Miután Baloghy család őse 1382-ben jelent meg a településen, ezt az időpontot tekinthetjük Felsősap első írásos említésének. A család elmenekült a török kor vérvizataros időszakában, majd a vész elmúltával visszatért, s egészen a XIX. század második feléig birtokolta a felsősápi majorságát.

A volt Hanzély kúria

Sáp falu gazdasági viszonyai az 1546. évi összeírás alapján alighogy közepesnek mondhatók: egy-egy család gabonából 90 kilét és borból 117 pintet termelt. Nem egészen ennek megfelelő anyagi körülményekre utal az az adat, mely szerint dzsizje-adó és kapuadó fizetésére egyaránt 7 gazdát, a családfők 41 %-át lehetett kötelezni (bár feltételezhető az is, hogy a termés nagy részét ez a 7 gazda takarította be, míg a többiek inkább bémunkából éltek). 1562-re a családonkénti gabonatermelési átlag 45 kilére csökkent, a szőlő pedig teljesen kipusztult.

A következő évtizedek alatt a szőlőt ugyan nem telepítették újra, de talán éppen emiatt a gabonatermelési átlag ismét feljavult: 1580-ra 95 kile lett. 1590-ben Új adatfelvétel mondhatni nem készült, aminek következtében a 15 családot ugyanannyival terhelték meg, mint 1580-ban a 23 családot. Az apróállomány csak 1580 felé kezdte elérni azt a szintet, amiből már eladásra is juthatott.

A kínzó teher alól mindenki úgy próbált menekülni, ahogyan tudott. Mondják, hogy egy alagút vezetett ki a templomból, megkönnyítve a menekülést, vagy éppen az erős falak védelmét nyújtva. Állítólag úgy bukkantak rá ennek kijáratára valahol a plébánia és a volt harangozó lak között, hogy egy nagy autó beleszakadt, végleg eltömvé ezzel a járatot.

Valószínűleg a török elől akarta a kincsét eldugni az az ember is, kinek féltett értékeit 1957-ben találta meg a falu határában Takács József. Egykori tulajdonosa maga is elpusztulhatott, hiszen századokra rejtve maradt az összegyűjtött pénze. A cserépedényben a legkorábbi érmék az 1444 és 1492 között forgalomban lévők voltak, a legkésőbbi 1585-ből származott. Összesen 32 darab XVI. századbeli tallér és 2886 darab ezüstpénz került elő.

A hódoltság után

A török uralom alatt elpusztult, vagy elszökött népesség pótlására felvidéki szlovákokat telepítettek Felsősápra. Valószínűleg 1690 táján, mikor elsősorban Liptó és Túróc vármegyéből érkeztek a hódoltsági területre szlovákok.

Az állattartásban jelentős volt a legeltetés. A pásztoroknak a falu bírása adta át a legeltethető területet, sokszor a földesúr is itt adta beleegyezését arra nézve, hogy legeltethetnek a birtokán. Egy 1666-ban, Füleken kelt okirat szerint Dorogffy István sápi irtványföldjeit Wesselényi Ferenc nádor adta át három Kelecsényben lakó jobbágyának, a kelecsényi “mostani bírónak”, Telek Péternek és Sáphy Tamásnak.

A török uralom utáni állapotot az 1715. évi országos összeírásból ismerhetjük meg. Név szerint felsorolják a jobbágycsaládok családfőit:

Alsó-Saáp: Pásztor András bíró Szlezák Máté, Gyebnár György, Szenthy János, Pintér János, Kornok András, Kiszely András, Kiszely János. A szántóföld 30 köből, rét 10 kaszás. A kétnyomásos gazdálkodás során főleg búzát, árpát termelnek, mely az elvetett mag ötszörösét termi. A rét részben sásos. Erdéjében elegendő tüzelő és épületfa van. Makkoltatni kb. 20 sertést lehet. A legelő elegendő. Csekély hasznú malmuk évente 10 forintot hoz.

Felső-Saáp: Blahot Mihály bíró, Gácsy Pál, Sulyan János, Takács Lőrinc, Szetyák Mihály. A kis település kevés lakója a földesúr mellett lakik, curiális jogokat élvez, melyet hittal vallanak.

AXVIII. század végét szintén egy összeírás nyomán vázolhatjuk fel. Mária Terézia szabályozni kívánta az uralkodó, a földesurak és a jobbágyság viszonyát. Törekvése azonban a főnemesség ellenkezésébe ütközött. A királynő az országgyűlés ellenében is keresztülvitte tervét s az 1767-es úrbéri rendeletével valósította meg elképzeléseit. A rendelet végrehajtásához szükség volt a tényleges helyzet pontos felmérésére. Ekkor készült el Novem Puncta (Kilenc Pont) néven ismertté vált kérdőív. A Nógrád megyei felmérésre 1770-71-ben került sor. Az adatok sok tekintetben bepillantást engednek falvaink századvégi életébe.

Az alsósápi (Possessio Alsó-Sáp) bevallást Szabó Pál, Hudecz Gyuro, Kiszely János, Kiszely Mátyás, Karaba András és Pintér András esküdtek tették. Kiderül a szlovák nyelven készült összeírásból, hogy a váci püspökséghez tartozó birtokon 30 jobbágycsalád élt, kiknek az uradalomhoz kapcsolódó viszonyát szerződés rögzíti. A község természeti adottságait így jellemzi: A föld jól terem, a legelő jó, rét egy része jó, épületfa a püspökség engedélyével, száraz fa, tüzelésre szabadon van. Van malmuk saját használatukban. Kocsmát csak Szent Mihálytól, Szent György napjáig tartó fél évre tartanak, mikor a gazdasági munkák nem tornyosulnak föléjük.

Alsósáp pecsétje

A kedvezőtlen jelenségekről szólván megjegyzi, hogy a rét egy része száraz, azonkívül a záporok gyakorta rongálják. Az örökös jobbágycsaládok robotot is a szerződés szerint teljesítenek. Kaszálás, a termésgyűjtés, a borszüretelés és a komlószedés időszakában 10-12 ember szükséges. Ezen kívül évente szállítanak fát és szénát Pencről Vádra. Ajándékot nem voltak kötelesek adni, de készpénzként az egész telektől évi 16 forintot fizettek. Termésszolgáltatásként kilencedet fizettek minden terményből, ami csak megtermett.

A felsősápi (Possessio Felső-Sáp) adatokat Borgulya Misof, Szkuban Misof, Elias Jano és Lengyel Mátyás hitelesítették. A szintén szlovák nyelvű összeírásból kiderült, hogy azt megelőzően a földesúrnak teendő szolgáltatásokat szabályozó urbárium, szerződése nem volt. A gazdálkodási lehetőségekről szólva elmondja, hogy a szántóföld közepes minőség, a rétet kétszer lehet kaszálni. Elég nagy szőlőjük van. Az erdőből tűzifát és épületfát a földesúr engedélyével elegendőt vihetnek. Egy száraz malom van a kezelésükben. Baloghy Ádám földesúrnak 10, Baloghy Antalnak 9 jobbágya van. Valamennyien örökös jobbágyok, kivéve Sadoczki Jánost és Huba Mihályt, kik szabad menetelű jobbágyok. Robotként szántást, szőlőkapálást és a földesúr parancsa szerinti egyéb munkát végeznek. Készpénz- szolgáltatást nem, ajándékként viszont 1 pár csirkét adtak a földesúrnak. Terményből a hetedrészét adták mindennek.

Felsősap pecsétje

Néhány évvel később Mária Terézia fia, az uralkodásban őt követő II. József által kezdeményezett népszámlálás és országleírás adataival egészíthetjük ki a településről alkotható képet. Itt a két község adatai együtt szerepelnek:

házak száma 103, családok száma 127, az össznépeség 693 fő, ebből nő 343. Néhány masszívan épült nemesi kúriát és a templomot említi. Alsó-Sápnál írja, hogy a patak egy kis tavat alkot, amelyek vize az iszapos fenék miatt csak állatoknak alkalmas. A szükséges helyeken fahidak vannak. Köröskörül az erdőcskék közép magasak és nagyon gyérek. Az utak sárosak, s így nehéz fuvarral csak száraz időben járhatók. 1848 alapvető változást hozott a birtokos réteg életében a jobbágyfelszabadítással és az egyházi tized eltörlésével. Mindez váratlanul érte az egyházi nagybirtokot is. A váci püspökségnek is igyekeznie kellett, hogy a megcsappant jövedelmei ellenére is fenn tudja tartani önmagát. Törekednie kellett tehát a tulajdonát képező uradalom jövedelmezőségének fokozására. A birtokot ispánságokra osztották fel. Alsósáp a püspökhatvani ispánsághoz tartozott, melyet Krakker Ferenc ispán irányított.

A XIX. század utolsó és a századforduló utáni első évtizedek sorscsapásai nagyon nehezzé tették az amúgy is szegénységben élő sápiak életét. 1873-ban négy hónapig pusztított a kolera, 1880 táján az addig szépen jövedelmező szőlőültetvényeket elpusztította a filoxéra, 1893 májusában tűzvész pusztított, melyben 11 ház leégett. Még Acsáról és Gutáról is jöttek a tüzet eloltani. Az első világháborúba 45-en vonultak be, s közülük 20-an meghaltak. Még 1931-ben is így ír a nógrádi járás főszolgabírája egy jelentésében: Nógrádsápon a munkanélküliség és a nyomor “meglehető méreteket öltött”. Az 1934. évi januári jelentésében is csak újabb ínségakcióktól remél némi enyhülést. Ruhaakciókat, munkaalkalmakat sürget. A kilátástalan helyzetben többen a bankokhoz fordultak hitelért, ám közülük néhányan nem tudták fizetni a törlesztést, így elárverezték mindenüket. Volt, ki szegényében elköltözött ezután a faluból. Próbálkoztak gondjaik enyhítésén összefogással is segíteni. 1913-ban Filo József jegyző és Krier József elnök vezetésével megalakították a “Gondviselés” Országos Központi Segélyező Társulat Felső-Sápi Helyi Egyesületét. Kettős célt tűztek maguk elé: temetési segélyben részesíteni a rászorulókat, valamint segélyt nyújtani a leányok kiházasítása alkalmával.

A középkori katolikus templom

Ha Nézsza felől érkezünk a patak völgyében fekvő festői környezetű faluba, akkor elsőként egy dombtetőn található, középkori eredetű, bájos gótikus templom fogad bennünket. A középkori falu egyetlen megmaradt emléke. A Mária tiszteletére felszentelt egykori templomról korabeli feljegyzések nincsenek, így a régészeti feltárások alapján való kormeghatározást kell elfogadnunk. Ezek szerint építésére a XIV. század végén kerülhetett sor. Az egykori falu is közvetlen környezetében helyezkedhetett el. Erre utalnak az ásások során megtalált XII. századi leletek is. A régészek a templom alapozása miatt félbevágott sírokra is találtak, tehát már a XIV. századot megelőző időben is temetkezési helyül szolgált. A kutatóárkokból mindenhol Árpád-kori cserepek kerültek elő. A templom északi részénél, a második támfal északnyugati oldalánál 175 cm mélyen egy osszáriumot - korábbi sírokból összehordott csontoknak halmazát - találtak. Érdekesség, hogy a koponyákat - szám szerint 33-at - középen együtt rakták össze, s körülöttük külön-külön a lábszár- és karcsontok, valamint a koporsókat díszítő fémgombok voltak. A fémgombok éppen olyanok voltak, mint a templombelsőben feltárt XVIII. századi koporsók díszítése. A templomban tehát a barokk korban átépítések történtek, a használatban lévő temető megtelt, ezért a halottak csontjait egy közös sírba gyűjtötték össze.

A templomot egy körfal veszi körül, melynek a legtöbb irodalmi forrás erődítési jelleget tulajdonít. A körfalban ma is fellelhető nyílásokat lőrésnek tekintik. Az újabb kutatási eredmények azonban tüzetes vizsgálatok során arra a következtetésekre vezettek, hogy a nyílások aljától felfelé, egyenletesen utólagos ráfalazás történt a XVIII. század közepén. A nyílások száma 14, tehát itt is kálvária stációk nyomait fedezhetjük fel, hasonlóan a máriapócsi templom körüli kerítőfalhoz. A felújított stációk zománcképeit Morotz László festőművész készítette. A fal által körülhatárolt, úgynevezett cinteremben temetkeztek a középkortól kezdődően egészen a legújabb korig.

A templom maga eredeti középkori hangulatában maradt ránk. Már Mocsáry így ír róla 1826-ban: “Különös itten az, hogy több századok előtt épült nyoltz szegletű tornya vagy az itt lévő R.C. templomnak; méltó figyelemre ad az okot, hogy annyi viszontagságok között is, mellyeket szenvedett Magyar hazánk, a’ maga épségében fenn áll a’ mai napig ezen torony.” Eredetileg kősisak fedte, s csak a XVIII. századi átépítése során került rá a faszindelyes barokk hagymasisak Az 1711. évi Canonica Visitációban találunk erre utaló említést.

A külső szemlélődéskor az érdekes kialakítású kis nyolcszögletű torony tűnik szemünkbe. Két oldalról két lépcsős ferdesíkú oromfal tartja. A nyugati homlokzaton másik érdekességet is találhatunk, nevezetesen a bejárat fölött kiemelkedő, egy magasságban lévő négy konsolt. A régészeti kutatások semmi épületmaradványra utaló nyomot nem találtak itt. Minden valószínűség szerint egy fából készült előtettető volt itt, melyet búcsúk alkalmával használtak, hogy a kinnrekedők se álljanak a szabad ég alatt.

A templom belsejében a legfőbb látnivalókat a falrestaurálás során előkerült felszentelési keresztek és a freskók jelentik Sajnos megállapítást nyert az is, hogy minden korban, még a legutóbbi időkben készített vakolás alkalmával is jelentős részleteket pusztítottak el az évszázados festményekből. Egy 1888. évi felújítás során például arra kötelezték az építőket, hogy „a falakat, levetvén a régi rossz vakolatot, kívülről-belülről újonnan kivakolják, kétszer bemeszeljék és ezen kívül a szentélyt tetszés szerinti színben illetve a h. plébános által megmutatandó színben kifessék” A műszaki felülvizsgálat során ráadásul az uradalmi kőműves megállapította, hogy „a meszelés igen rossz, azért azt újjólag kell meszelni, úgyszintén a sekrestyét is”. A felújítás során került sor az orgona javítására is. Ezt a munkát Kobza Ágoston horpácsi orgonaépítő végezte el.

A szentély északi falán egy három freskóból álló sorozatot találunk A sekrestyeajtó felett egy Golgota- ábrázolás, ezt követi a Köpenyes Madonna, mellette Szent Katalin és Szent Borbála, majd a már megszakított harmadik képen Szent Miklós látható.

A diadalív belső oldalán egy figurális töredéket tártak fel. Páncélöltözötes férfiszentet ábrázol. Az arca csak részben, de a mellrész, a karok, a lábak és az öltözet deréktól lefelé lévő része jól látható.

A nyugati falon eredetileg ajtónyílás volt. A barokk korban orgonakarzatot építettek hozzá. A kórus elbontásakor került elő a templom talán legérdekesebb képe. Szent Apollónia megkínzását ábrázolja. A vörös háttérben egy élénkzöld ruhás hóhér látható, amint egy fogóval éppen az oszlophoz kötözött Szent Apollónia fogait tépi ki. A kép baloldalán a hóhér segédje van. A vértanú fehér alapszínű, zöld és vörös virágsorral díszített ruházata dekoratívan emelkedik ki a vörös háttérből. Érdekes a hóhér olaszos, erősen előreugró peremű fővege.

Szent Apollónia megkínzásása

Szent Apollónia története a következő: 248-ban hihetetlen pompával ünnepelték meg a római birodalom fennállásának ezredik évfordulóját. Egy évvel később Pannóniában, a mai Magyarország területén kiáltották ki császárrá Deciust. A katonacsászár emlékezetében még élénken élt, mély nyomokat hagyva az ünneplés, ezért úgy határozott, hogy a régi római államot mindenestül felújítja. Egy rendeletet adott ki annak érdekében, hogy mindenkit a régi római hitre való visszatérésre kötelezzon. Különösen a keresztények üldözése terén voltak véres események. Sokan azonban inkább vállalták a vértanúságot, mintsem megtagadják hitüket. Köztük volt a már élemedett korú szűz, Apollónia is.

A magas kort megért gazdag királylány Alexandriában lakott egy toronyban, 12 szolgálójával. Egy angyal vezette el őt egy remetéhez, ki megkeresztelte, majd azt a felszólítást kapta, hogy Alexandriában hirdesse az igét. Megkínzásakor minden fogát kiütötték, megvakították, fülébe forró ólmot öntöttek, egy késsel megnyúzták, majd végigvonszolták a városon. Egy angyal azonban visszaadta a látását. Ezt követően a városon kívül máglyát gyújtottak, s elevenen megégetéssel fenyegették őt, ha nem hajlandó Istenét megtagadni. A szűz tette az életéért esedezett, mire megszabadították kötelékeitől, ám ekkor ő inkább az önkéntes tűzhalált választva az égő máglyára ugrott és megégett. A fogorvosok védőszentjét tiszteljük benne. Egyike a 14 védőszentnek, ki mindenféle fogbetegség ellen véd.

Az északi fal szentély felőli részében több töredéket tártak fel. A keresztre feszített Krisztus arca, vállalai, a mellrész, lefelé egyre kisebb részletekkel folytatódva a csípő és a térdszakasz.

Érdekes, hogy a hat teljes, illetőleg részleteiben fennmaradt kép, három különböző mester munkája. A szentély három, vértelenebb, szép, de keményebb, viszonylag hidegebb képe, az olaszosabb stílusú, lágyabb, finomabb kidolgozású keresztelés és az északi hajófal Golgotája, valamint a Szent Apollónia kép más-más festőre vall.

A templom az 1697. évi Canonica Visitatio idejében Bercel filiálisa volt. II. József rendeletének hatására Sápon is önálló káplánságot szerveztek 1787-ben, melyet Bodonyi Sándor vikárius emelt 1806-ban önálló plébániai rangra. Ekkor csatolták hozzá egyháziilag Legénd községet, mely ma is filiája. Korábban Nézsához tartozott.

A haranglábak

Ha Nézsza felől érkezünk a faluba, s a derékszögű útelágazásnál állunk, úgy jobb kézre esik az egykori Alsósáp, bal felé pedig Felsősap. A bevezető út jelenti a kettő közötti határt. Bármerre indulunk el hamarosan egy-egy harangtornyot találunk mindkét falurészben. Az alsósápi a XIX. század első éveiben épült Rehák Özséb káplán szolgálata idejében, klasszicista stílusban, s Nepomuki Szent János tiszteletére szentelték fel. Homlokzatán kis napóra van. Misézni és oltáriszentséget is szabad volt tartani benne. A felsősápit Szent Flórián, a tűzoltók védőszentje tiszteletére emeltette 1834-ben Baloghy Tádé földbirtokos és neje Berczelly Klára. Ez utóbbiról jegyezték fel, hogy harangja 1878-ban kettérepedett. Valószínűleg építésüket megelőző időben is álltak már itt hasonló haranglábak, hiszen egy 1746-ból származó adat is említi már harangjaikat, az alsósápiban hármat, a felsősápiban egyet.

Az első világháború során a sápi harangok sem kerülhették el sorsukat. Sok társukhoz hasonlóan hadi célokra vitték el őket. 1917. január 25-én vette át az alsósápi 247-kg-os és 85 kg-os, valamint a felsősápi 103 kg-os harangot Gyapay Arpád hadnagy, a kassai katonai parancsnokság nevében. 4 koronát fizettek kilogrammonként érte. A sápiak könnyes szemmel figyelték az eseményeket.

Az alsósápi harangláb

A templommal átellenben, az út túlsó oldalán egy harmadik kápolnára is találhatunk. A községben egykoron élt evangélikus hívek építették. Valaha kis harangja is volt, mely azonban az idők folyamán elveszett.

Felső-gallói Mende Bódog, a Millenium egyik fő szervezője

1848 február 8-án született Jánosházán, szinte egyidőben a magyar szabadságharc, melynek szellemisége egész életét meghatározta. Középiskolába a közeli Pápára adták, majd Pesten, és Bécsben végezte egyetemi tanulmányait, hol bölcséletet és orvostudományt tanult. Már egyetemistaként tárcaleveleket és egy "beszélyt" írt a Pécsi Figyelőbe. Az egyetem után az újságírást választotta. 1869-ben a Pesten frissen indult Ellenőrnek írt cikkeket és színibírálatokat, de ezzel egyidőben fővárosi tudósítója volt a nagyváradi Biharnak és a Debreczennek is. Egy évvel később a negyvennyolcas Magyar újság szerkesztőségi tagja lett, s ott is maradt mindaddig, míg az újság élén Helfy állott. Ő volt Mende Bódog egyik példaképe. Helfy - a márciusi ifjak egyike, ki később a mantuai egyetem irodalom- és bölcsellettudományi professzora lett - emigrációba kényszerülve is a magyarság örökös szószólója volt.

Mende számos vezércikket és tárcát írt a lapnak saját nevéen, de szívesen használta különböző írói álneveit is. Gyakorta írta alá ugyanis Erdei, Erdei Bódog, Villi, Üllő, Tamás, Mebo, Ego és más néven cikkeket.

Munkáját mindig komolyan vette, olyannyira, hogy egy bankügyben írt cikke védelmében még párbajt is vívott b. Kaas Ivorral. 1872 és -74 között, még mint a Magyar újság munkatársa elvállalta a Simonyi Ernő által kiadott Szombati Lapokat, melyet 1875 májusában egyesített a Szabadság a Nép Zászlója című lappal. Ezt aztán Nép Zászlója címen 1880 végéig szerkesztette, s minden számába írt egy-két politikai vagy gazdasági cikket. Simonyi - a másik példakép - önkéntes tüzér volt a szabadságharcban, annak leverésébe nem tudván belenyugodni, gerilla csapatot szervezett. Az emigrációt tanulmányai folytatására és tudományos kutatásra használta fel. Hazatérve országgyűlési képviselőként működött.

Mindeközben Mende más újságokba is - mint a Hunnia, a Családi Kör és az Egyetértés, stb. - írt vasárnapi cikkeket és társadalmi témájú írásokat. 1878-ban Független Hírlap néven önálló napilapot indított, s ezt az elsősorban inkább ismeretterjesztő, mint politikai újságot három éven keresztül szerkesztette. Ismertségére, népszerűségére jellemző, hogy 1878-ban a Baranya megyei szentlőrinci kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. Elődje ebben is Helfy volt, ki Kossuth javaslatára töltötte be ezt a tiszteletet. A parlamentben pénzügyi kérdések megoldását sürgetve többször is felszólalt.

Az országgyűlés végén 1881-ben megszüntette a Független Hírlapot, s nem politikusként működött tovább, hanem csupán a közgazdasági irodalomnak - melyhez mindig is vonzódott - szentelte az életét. 1883-ban indította a Magyar Nemzetgazda című hetilapot.

Munkásságára felfigyelve, a kereskedelmi miniszter felkérte őt a millenniumi kiállítás kereskedelmi-, pénz- és hitelügyi csoportjának szervezésében, melynek munkájában önmaga is aktívan részt vett. Az ebben szerzett érdemeiért 1897-ben nemesi rangot és a felső-gallói nemesi előnevet nyerte el. Legfontosabb munkája A kincses föld. Nemzetgazdaságtan mindenki számára című, Budapesten, 1878-ban jelent meg.

A századforduló tájékán érkezett Felső-Sápra. Borovszky említi 1911-ben az általa birtokolt "úrilakot", mely a mai általános iskola helyén volt. A községbe hamar beilleszkedett, már 1912-ben a képviselőtestület virilisei - azaz a legtöbb adót befizetők jogán tanácskozási joggal bírók - között találjuk, s ott is aktívan működött egészen 1927-ben bekövetkezett haláláig. A kúria Praznovszky Ivánra szállt át.

A Szabó-féle úrilak ma óvoda

A község három úrilakja közül a Szabó Rudolf-féle vészelte át a legjobb állapotban az elmúlt évtizedek változásait. A külsejében ma is mutatós épületben ma óvoda működik. Szabó 300 katasztrális holdon gazdálkodott. 1931-32-ben azonban a bank eladta a földbirtokot, lévén, hogy a tulajdonosa tönkrement. Helybeliek vásárolták meg, kik már 1919-ben, a tanácsköztársaság idején is követelték földjének felosztását Pásztor Illés birtokával együtt, de nekik is hitelt kellett felvenniük a vételhez. Hamarosan ők is hasonló sorsra jutottak. Miután nem tudták a részleteket törleszteni, a bank ismét áruba bocsátotta a földeket.

Stációkép

Felhasznált irodalom:

- Dr. Antal Elemér: A nógrádsápi Tatárdombon feltárt honfoglaláskori temető..., Balassagyarmati Honismereti Híradó, 1986. 1-2.
- Dr. Borovszky Samu: /szerk/ Nógrád vármegye, Országos Monográfia Társaság, Budapest, 1911.
- Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára, Pesten, 1851.
- Historia Domus, Nógrádsáp. Megnyitva 1800-ban.
- Kozák Éva: A nógrádsápi r. k. templom feltárása, Különnyomat a Magyar Műemlékvédelem 1967-68. évi számaiból.
- Dr. Ladányi Miksa: Nógrád és Hont vármegye, Budapest, 1934.
- Magyar Életrajzi Lexikon, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975.
- Mocsáry Antal: Nemes Nógrád Vármegyének Históriai, Geographiai, és Statistikai Esmertetése, Pesten, 1820.
- Nagy Iván: Magyarország családai czímerekkel és nemzedékrendbeli táblákkal, Pest, 1857.
- Nógrád megye története I.-IV. kötet, Salgótarján
- Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái, Budapest, 1897.
- Végh József: Nógrádsáp, Mikszáth Kiadó, 1997.

SZÁJBELY ZSOLT

kísérlet az automatikus írás abszolutizmusára

farpofákat álmodva fűzfák
aljzatán elterült egyszeri
higany-szimulátorok
és kereszték megváltók nélkül
az arcokba szögelve és tavak
fordított egyenletessége H₂O és
másolt apácák kéj-ajkaira
szöges fonatok drótok drótok
drót oké értem mit értek
mit reméltek ti ha majd
a Napon szárítkozva keresztül
szenvedtek egy félreserkent
szike vájatot pontosan
az artéria keserûségét követve
követ vetve elvetve minden
eshetőség mikor fölolvasták
soraim a gyászmenetben mindenki
sírva fakadt és rohadt tojással
dobálták arcomat a sárban fekvé
művészetem romjaira köpj rá te is
ám vigyázz menetünk újból növekszik
végigcsámcsogva
minden kötőszót
sírva gügyögtek az újszülöttek
ők is mellettünk állnak

Csendélet (olaj, farost)

MAGDÁS EMŐKE

Bújócska

*Kettős teher és kettős kincs,
hogy szeretni kell...*

József Attila

Lóg az eső lába. Szürke felhőket tologat maga előtt a szél. Almaillatú augusztus.

Már három napja folyamatosan szemerkél, terjed, sompolyog a nyirkosság, beleissza magát az emberek hajába, az utcakövekbe, az épületek falába. Az asszony ül az ablak előtt és nézi a gyermekeket. Összehúzza a szemét, figyel. Bújócskát játszanak. Az egyik kislány már tíz perce lapít a bokor alján és kuncogva várja szájatí játsszótársát. Aztán előlopakodik, mint a macska, rakja egyik lábát csöndben, aztán a másikat, halkán, nesztelen, lélegzetvisszafojtva, hogy ne reccsenjen egy ág sem, fülel, mint a vad, aki lesre vár, majd megugrik, lobog a haja és szalad, a tenyerét ráüti a falra, csettint egyet, és el is dőlt már, hogy ki lesz újra a hunyó, a következő körben.

Bújócska...kedves kis gyermekjáték. Eszébe jut az ő gyermekkora. Amikor kislány volt, akkor a vakációit mindig a nagyinál töltötte. A nagyik mindent megengednek, állandóan mosolyognak, és a legfinomabb sütitket varázsolják elő az éléskamrából. Aztán rohan az idő, elmaradnak a vakációk is, jön a szerelem, és a szerelem mellett ugye már nem rúghatnak labdába a nagymamák. Akkor már más lesz a fontos.

Eljárt fölöttem az idő – gondolta magában.

Szerette volna még egy kicsit, csak egy pillanatra visszahozni azokat a szökdécselős nyarakat. Most ő van abban a korban, hogy mosolyogjon és mindenféle sütitket varázsoljon elő a gyermekszájaknak.

- Hol találom a borsot, szívem? – szakította meg dörmögős hangjával hirtelen férje a csendet. Összerezent a hangra és fejcsóválva lendítette kezét a bors felé.

- Ott – mondta – már húsz éve.

Aztán nagy csend telepedett közéjük. Nézte a férfit, akivel leélte ezt az életet. Kissé megpocakosodott, s a szeme sem a régi már. Csendesen jár-kei a lakásban. Suhan észrevétlenül. Néha napokig nem váltanak egy szót sem. Minek? Hisz már úgyis megértenek mindent, ha egymásra néznek. Régen voltak lázasabb napok is. Amikor ültek a teraszon és órákig csevegtek, tervezték a jövőt, méricskéltek a fákat, hogy mekkorát nőttek már a kertben. De hujaj, az idő lejár és megszokottá válnak a mozdulatok, a csókok, az ölelések. Gyengédek lesznek, otthonosak. Nincs bennük már szenvedély. Majd egyre ritkulnak, ahogy a fogak is a szájban. Néha szerette volna elmondani, hogy hiányzik, de soha nem merte. Félt, hogy kinevetik érte. Szerette volna világgá kiáltani, vagy legalább a férfi arcába, hogy hányszor álmodozott másról, valami szebről, amíg ő újságot olvasott a fotelben. Hogy a lelke néha messze szállt, abba a távoli, már ismeretlennek tűnő múltba, ahol a szenvedélyek lakoznak, és bújócskát játszott az idővel, ahogy lapított titkos vágyak bokrai alatt. Elfeledte már az érzést is. Amikor a kezét a férfibe rakta és belebizsergett tőle a lelke. Csak egy asszony érzi ezeket a dolgokat.

Hogy szerelemmel múlik az idő – s idővel múlik a szerelem.

Biztos, egészen biztos, hogy nincsen másképp? Egészen biztos.

Akkor sem, ha lázadunk ellene? Akkor sem.

Sosem? Sosem.

Újra az ablak elé áll és nézi a bújócskát. Eszébe jutnak az ő bújócskás nyarai is. Kihúzza a fiókot és kotorászik benne. Mindenféle fotók kerülnek elő. Régi, megfakult emlékek – barnák, feketék-fehérek. Egykor elevenek voltak, színesek, kacajosak, aztán jól megkoptatta őket az idő. Maradtak a lekapott, tetten ért, megdermedt, fényképre égett pillanatok. Tekintete újra elidőzött a kislánynon.

- Most te jössz! - Kiáltották a társai. Mosolygós volt a szeme és hangosan számolt a falnál.

- Eeeeeegy, keeeeeettöööö, háááárooooo, néééééégy...aki bújt, aki nem, meeeegyeeek! - és már lobog is a haja a szélben.

Curriculum Vitae

*Isten állt a hátam mögött,
S én megkerültem érte a világot.*
József Attila

Botorkáltam a Csillagok között, amikor egy titkos éjszaka szerelmes csókja lerántott magával a Földre.

Megszülettem. Ezer jajszó hagyta el a számat.

Az angyalok bedobtak a nagy Mindenségbe és megfogták a kezem.

A földön csúsztam. Jártam tanítottak, és tizezerszer botlottam meg, amíg a cipőim belelendültek a ritmusba... egyik lépést követi másik. Először az egyik lábam, azután a másik lábam...már megy is könnyen...bal....jobb....bal....jobb...egyszerű ez, ugye látod?

Néma voltam. Beszélni tanítottak és dacolva mondtam nemet mindenre a szám, de az angyalok türelmesen megrázták a fejüket és megtanítottak az igenekre is, mert az élet nem csak tagadásokból áll.

Éhes voltam és kiszáradtak az ajkaim. Ennem és innom adtak, hogy éljek a holnapokban, majd megizlették velem az édeset is, a keserűt is, hogy erős legyek és gazdag.

Ostoba voltam. Ekkor félrehúzták a függönyt, odaállítottak a nagy Ablak elé, ami a Világra nyílik, és foglalkoztak velem, hogy megtanuljam a virágok neveit, az évszakok egymásutánját, a nyári esők aszfaltillatát, a hó sziporkázó fehérségét, a szelek hideglelős áramát, a sötét éjszaka csendjeit, a nappalok hívó szavát, a bogarak zümmögését és a kövek éles horzsolását.

Fáztam. Betakartak puha takaróval és párnát adtak a fejem alá, nagy puha párnát, ahova édes álmra hajhatom a fejem. Lázban égtem. Vizes lepedőbe csavarták a testem és virrasztottak az ágyam lábánál, hogy amikor megrebbenek a pilláim, újra erős legyek.

Hazudtam. Megbocsájtottak és tükröt tartottak elém, hogy láthassam az arcom, aztán utakat mutattak. Sok sok utat. Kanyargókat, ezerfelé ágazókat, ahol sikoltott a Magány és kígyók tekeredtek a lábaimra, majd egy egyeneset is, ami ki volt kövezve és a végén ott állt fehér lepelben az Igazság.

Aztán elengedték a kezemet, hogy ezzel a nagy tudással éljek most már tovább a Mindenségben. Csak bátran, mondogatták, itt vagyunk a hátadnál...

De én vissza se néztem.

A lábaim külön életre keltek, elfelejtették a ritmust és a kanyargós utakon elvesztlődtem a nagy Összevisszaságban. A fülem hallotta az angyalok sirását, de a karom kirántotta magát az óvó szárnyaik alól. Hagyjatok élnem! Tudok magam is...

Aztán jöttek az Örömök, de az Örömök után a Bánat is betette a lábát, jöttek a Bátorságok, de a Félelem nagyobb volt mindennél, jöttek a Becsületek, de a Gyávaság elüldözte egy perc alatt, jöttek a Szerelmek, de a Csalódottság kikergette őket az ölemből, jöttek a Mosolyok, de a Könnyek eltorzították a számat, jött a Bizonyosság, de a Kétségek nagyot ütöttek a fejére, aztán betoppantak a Fájdalmak karöltve a Terhekkkel és kiáltották: Mi vagyunk a Te életed!

Sírásra görbült a szám, elernyed a karom, a földön feküdtem, de ölbe vett az Isten. Leporolta a ruhámat, felszárította a könnyeimet, a kezembe adta a Szeretetet és a Bölcsesség könyvét, majd azt mondta: Most már gazdag vagy, de ne kerüld meg értem a világot. Nézz a hátad mögé. Itt vagyok neked...Mindig.

2008. Nagypéntek.

A Vigyázó lakói

Reccsen, zöttyen a nagy autó a hepehupás úton. Hirtelen feltűnik a hegy, ahova indulunk a tucatnyi fiatallal. Tizenhét éves fiúk-lányok. Üdék, frissek, zajosak és szépek. Fogalmuk sincs arról még, hogy milyen kemény ez az élet.

A Vigyázó Hegy egy kicsit a világ vége. Zsúpfedeles házak, patakok, kutyák, lovak és ugribugri bárányok. Amikor megérkeztünk- mintha egész más dimenzióba csöppentünk volna - nagy pelyhekben hullott a hó. Meg kellett szokja a szemem a fehérséget. Az idén ugyanis még nem volt telem. A városban csak napsütés vagy kopogós idő volt, hó nem. Ezen a hegyen mintha megállt volna az idő. Semmi sem változik. Igazán kitartó emberek laknak itt. Dolgoznak. De nem úgy, mint mi! Dolgoznak úgy, hogy az ő munkájuk tényleg nemesít. Este a kocsmá is nyit, de csak héttől kilencig! Az igényekhez igazítják az órarendet. De hát miért is lenne nyitva? Úgysem tér oda be senki délben... Egyszerű emberek és egyszerű asszonyok laknak itt ezen a hegyen.

Elöttem egy idős néni baktat. Rőzsét cipel a hátán. Mellette tiszta tekintetű kisfiú. Mindegyik embernek olyan tiszta a tekintete, mint ennek a kisfiúnak. Szívesen kitalálnám, hogy hány éves lehet az asszony, de olyan kortalannak látszik. Gondolkodom, milyen élet lehet itten. Ezeknek az embereknek a szívét még nem szötte át a fondorlat, a magány, a kapzsiság és a nyereségvágy, mint a városi emberét. Meghittek és jól ismerik egymást. Még csak nem is udvariasak. Úgy képzelem őket, mint a föld vadvirágait. Az udvariasság - esetenként - úgyis csak egy vékony máz, amit az ember magányos óráinak elmélkedéseikor rak magára, aztán - ha úgy hozza a helyzet - gyorsan leperreg róla. Ezek az emberek ösztönösen, érzésből élnek. Látókörük annyi, mint amennyit a Vigyázó eléjük tár. Nincs luxusfürdőszobájuk, központi fűtésük, sok pénzük, mégis boldogok. Igaz is, a boldogság a tájékozatlanoké. Itt még a halál is szép lehet. A hegy oldalában temető. Fejfák, apró hantok a fák között. Az egyik hant fölött 500 éves fenyőfa. Szívesen leülnék a tövébe, hogy meséljen a századokról... Egy barátom is lett aztán. Hófehér, barnaorrú, gombszemű kutya. Egészen a hegy lábáig kísért, amikor hazaindultam. A hajamon van a hegy illata, a bőrömön a hóé. Magammal hoztam 300 kilométerről. Azt hiszem, még visszatérek... de ma lepkékkel álmodom.

Ha varázsló lennék...

Amikor a tél a tavaszba hull át és megszűnnek az áradások, hajléktalanok vernek gyökeret a vén Szamos mentén. Kalyibákat húznak fel, tetejükre zsákokat feszítenek, és megkezdődik csendes kis életük. Gyakran elsodálkoztam ezeken az embereken, amikor arra vitt az utam és elhaladtam mellettük. Az asszonyok ruhát mosnak az iszapszagú folyóban, a gyerekek a porban játszanak a kölyökkutyákkal, és a férfiak tüzet raknak a nagy kondér alá, amiben a vacsora fő - én nem tudom, mi lehetett mindig benne, de furcsa illatot árasztott a töltésen. A kondért körülülték és visszhangzott a part a gyerekek játszi kedvétől. Ma ugyanezek a férfiak verődtek össze a töltés tetején. Lehettek vagy húszan-harmincan. Tanácstalanul toporogtak és összesúgtak egymás között. Mellettük rendőrök hadonásztak botjaikkal egy csoportnak, akik a kalyibákat bontották le, szedték szét és hordták egy csomóba. Az asszonyok feljöttek a partról a töltés tetejére, odaállt ki-ki az embere mellé - ki akarták fürkészní az arcukon, hogy vajon ővelük most mi lesz tovább. A gyerekek is jöttek az anyjuk után mezítlábasan. Most nem kiabáltak és nem szaladgáltak, ahogy más napokon. A férfiak hallgattak, nemigen mozdultak. Aztán megérkezett a teherautó és a személtelhordó kocsis is. Mindenféle dolgok kerültek elő a kalyibákból. Egy részüket összegyűjtötték, benzint öntöttek rá és a rendőr által irányított csoport felgyűjtotta. Más részét a nagy teherautóra rakták. Egy idő múlva a tanácstalan férfiak arcáról eltűnt a tompa megdöbbenés, s valamennyi arc haragos, kétségbeesett formát öltött. De még mindig nem mozdultak el a tűz közeléből, hanem ácsorogtak mellette jó darabig és az asszonyokkal együtt nézték, hogyan hordják szét és gyűjtják meg az életüket... Az asszonyok aztán mörögni kezdtek. Kérdezték a férfiyaktól: Mit csinálunk most? És a férfiyak azt felelték: Megyünk az utcára. Mit csinálhatnánk mást?

Aztán szép lassan megindultak asszonyaikkal együtt, akik a hátukon cipelték a menthetőt és a karjukon csimpaszkodó gyerekeket. Lassítottam a lépteimet, amikor utolértem őket. Hé emberek, kérdeztem, miért nem mennek a szállókra? A férfiyak hátrafordultak és kíváncsian néztek rám. Hol van olyan? Kérdezték. Mutattam nekik az irányt, merre menjenek. Aztán elindultak arrafelé. Lassan, komótosan. Hiszen most már minden mindegy. Én meg hazaértem a jó meleg szobámba. Most már nem is esik olyan jól ez a melegség. Ezek az emberek tudják, mit jelent, ha több napig esik az eső, hiszen a fejük fölött csak zsák van... ezek az emberek tudják, mit jelent, ha fűj a szél, míg én itt ülök a szobámban... ezek az emberek azt is tudják, hogy milyen a csillagos ég alatt aludni, hogy milyen a negyvenfokos, dzsungelpárás levegő, sőt azt is, hogy mit jelent élni, míg engem mindig megóvott valaki, nehogy bántódásom essék. Ha varázsló lennék, akkor varázsolnék egy akkora takarót, hogy mindenki aláférjen éjszaka, akinek nincsen... Néztem az emberek után. Még mindig lassan, csendesen, komótosan mentek. Hátrahagyták életük füstölő darabkáját. Még csak vissza se néztek.

Íriszek (olaj, farost)

PÉTER ERIKA BESZÁMOLÓJA

Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

2008. április 24-27.

Ha eljön az április, akkor Könyvfesztivál! Az idén új helyszínen, a Millenárisban nyitotta meg kapuit a tizenötödik Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál.

Bart István, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének elnöke – a fesztivál katalógusában a következő szavakkal nyilatkozik az eseményről: „Hittük volna 1993-ban, amikor szorongva útjára indítottuk, az oly nagyralátóan Nemzetközi Könyvfesztiválnak elnevezett kis könyves rendezvényünket, hogy csakugyan nemzetközivé és fesztivállá válik? Hogy tizenöt év múlva kinövi a Kongresszusi Központ termeit, és a Gesztenyés- kertből, az akkor még nem is létező Millenáris Park tágasabb tereire kell költöztetnünk a standokat?” Valóban úgy tűnik, hogy szerencsés volt az új helyszín megválasztása, és kedvezett az időjárás is. Vidám hangulat, előadások, zene, tolongás mindenütt. A füves részeken napozó, olvasó embereket láttam. A standokon színes, bőséges és ráadásul kedvezményes könyvkinálattal lepték meg az olvasóközönséget a kiadók. Minden eddigi látogatói rekordot megdöntött : jóval több, mint hatvanezer érdeklődő volt kíváncsi a könyves seregszemlére. Nagyon boldoggá tett, hogy a Móra Kiadótól meghívást kaptam az eseményre. Elképesztő, hihetetlen volt számomra, hogy nem kellett karszalag, nem kellett belépődíjat fizetnem, hiszen most - mint alkotó, s nem mint közönség veszek részt az eseményen. A Móra Kiadó standja a Millenáris Fogadóházában volt, s a sajtótájékoztatók után szombaton és vasárnap Balázs Ágnes, Cseh Katalin, Dallos Jenő, Kiss Attila, Ördögh Ottó, Váradi Z. Ferenc és Darren Shan dedikálták a most megjelent műveiket. Abban a szerencsében volt részem, hogy a déli órákban értünk oda, amikor a Móra Kiadó standján éppen Darren Shan, az ifjúság körében igen népszerű „A vámpír és a démonvilág” sorozat szerzője dedikált. Délelőtt, repülővel érkezett Írországból, Ő volt a fesztivál egyik díszvendége. Óriási tömeg vette körül, hosszú sorban álltak az autogramra várók, de ő állta a sarat, végig mosolyogva, frissen, kedvesen fogadta a rajongókat. Mi ketten még könyvet is cseréltünk. (Nem tudom, hogy képes leszek- e elolvasni a Végítéletet, minden esetre a dedikált könyv boldog tulajdonosának mondhatom magam.) Darren egyébként egyáltalán nem vérengző, barátságos ember, valahol Írország közepén, a külvilágtól egészen elszigetelten él.

Az a megtiszteltetés ért, hogy én is dedikálhattam a Móra standján a Verselheteket. Alig volt már pár darab, így nem volt nehéz eladni őket.

Összeismerkedtünk, barátkoztunk Balázs Ágnessel, aki bűbájos szerző, nem csoda, hogy imádják a gyerekek.

Tanúja lehettem a díjkiosztás egy részének, ott voltam Varga Katalin Életműdíjának átadásánál. Ki hinné erről az egyszerű kis öregasszonyról, erről a kicsi, egyszerű anyóról, aki barna ruhájában, görnyedten kuporog az első sorban, hogy Ő a fogalommá vált Göögös Gúnár Gedeon és a Mosó Masa Mosodájának a szerzője, akinek kötetein több ezer magyar gyermek tanulta meg az olvasást.

A pódiumbeszélgetések mellett lehetőség nyílt a kiadókkal ismerkedni. Mindenkinek ajánlom, hogy mint ahogy jómagam is tettem, bátran menjetek oda a standokhoz. Gyakran ott voltak a kiadók igazgatói, sőt néhol a főszerkesztő maga árusította a könyveket. Itt lehet kiadót keresni, az ám! Próba szerencse, nem?

KÖNYVBEMUTATÓ

Óvodáskorunkban azért untuk a verseket az ünnepélyeken, mert már hallottuk őket a nagyoktól. Felnőtt korunkban meg azért, mert a gyerekek még mindig azokat a verseket mondták, amelyeket mi gyerekkorunkban. Most végre új versek következnek! Farsangra, anyák napjára, Mikulásra és minden jeles napra válogathat belőlük óvó néni és tanító néni, a gyerekek pedig élvezhetik Péter Erika vidám, játékos rímeit és a színes rajzokat.

Valamikor a XX. században születtem Szarvason. Életemnek több színtere volt. Békéscsabainak érzem magam, mert ebben a városban lakom már 1989 óta. Végzettségem szerint óvónő vagyok. Békéscsabán 9 évig az óvodák törvényességi felügyeletét láttam el. 2003-tól tárlatvezetőként dolgozom a Jankay Galériában. A gyermekkor természetes próbálkozásaitól eltekintve kb. 1980-tól írok intenzíven verseket, de ezt a "titkot" szinte senki sem tudta. Legelőször 2004-ben jelentem meg nyomtatásban. Azóta szorgalmasan írok, több antológiában, folyóiratban jelentek meg műveim. Önálló kötetem a "Mindörökké mosoly" (Accordia, 2005). Gyermekverseimet „gyereketeknek” hívom. A Verselhetek c. gyermekverses kötetem nagy örömmel a Móra Kiadónál 2007 októberében jelent meg.

SZÁZDI SZTAKÓ ZSOLT

A PRÓFÉTA

A főpályaudvar napközben inkább hasonlított egy felbolydult méhkaszhoz, amelyben általános a fejetlenség és kaotikus viszonyok uralkodnak, mintsem egy nagyfontosságú közlekedési csomóponthoz, ahonnan Európa minden részére indulnak szerelvények, de ez a káosz csak látszólagos volt, amiben a megfigyelő felfedezhette a rendet, miként a megfigyelő a méhkasban is felfedezheti a tervszerűséget. Itt is mindenkinek megvolt a maga feladata, kezdve a jegykezelők üvegkalickájában ülő csámpás Magdikától, egészen addig a pályamunkásig, aki a biztonságot felügyeli, és akivel esténként Magdika randevúztatni szokott.

Ennek a kaotikus rendnek volt megszokott tartozéka Pogány, a lezüllött csavargó, aki éppúgy hozzátartozott az összképhez, mint az előbb említett személyek. Gyakran feltűnt a tömegben csapzott alakja, amint hadonászva, nagy hangon vitatkozik valakivel, akinek a létezéséről csak ő tud, és ilyenkor valószínűsíteni lehetett, hogy éppen a delírium állapotában leledzik, ami ugyebár a részegség legvégső stádiuma, ami ott van valahol félúton a kijózanító és a halál között. Igaz, az is ritkán fordult elő, amikor éppen nem volt delíriumban, hiszen Pogány természetes állapota a merevrészegség volt. A nap jelentős részét azzal töltötte, hogy a poharat emelgette, és így kemény munkával elérte a delíriumot. Néha egész hetek teltek el úgy, hogy ki se józanodott.

Valami csoda folytán már hajnalban részeg volt, amikor a csehó nyitott, ahol pedig a pályaudvaron egyedül lehetett alkoholhoz jutni. Egyszer még egy fénykép is készült róla, amint az asztalnak támaszkodva, zavaros tekintettel néz a lencsébe, és ezt a képet az egyik újság le is közölte, amit mindig magánál hordott, és boldog boldogtalannak mutogatott. Irtó büszke volt, hogy ő már szerepelt az újságban, és úgy mesélte a sztorit, mint valami karriertörténetet, gondosan kiszínezve a részleteket, hogy még egy írónak is becsületére vált volna. Közben pedig az igazság szerint éppen akkor is olyan részeg volt, hogy nem tudott magáról, és csak a haverok elbeszéléseiből tudott a srácról, aki a hajnali vonatra várva betért a csehóba, és meglátta a jó témát egy hullarészeg hajléktalanban, amit az interneten közölt, és egy újság illusztrációként használt fel egy írásához.

...

Pogány elmondhatta magáról, hogy két lábon járó orvosi csoda, mert ha elfogadjuk igaznak azt, amit az orvosegyetemen tanítanak, neki már rég meg kellett volna halnia. Attól a mennyiségű alkoholtól, amit egy átlagos napon elfogyasztott, egy normális embernek alkoholmérgezésben kellett volna feldobni a talpát, de hát ő csöppet se volt normális. A töménnyel még valamikor tizenkét éves korában jegyezte el magát, és azóta a legjellemzőbb tulajdonsága az volt, hogy csak órákban mérhették azt az időt, amennyit valamelyest józannak volt mondható. Bár egyszer rábeszélték a haverok, hogy próbálja ki a kábyszert is, de csalódott benne, mert sehol se volt az a fantasztikus érzés, amivel tömték a fejét, azóta személyes ellenségének tekintett minden rohadt narkózt, és mint egy eszement, üldözte őket. Sokszor az volt az ember érzése, hogy Pogány a sok piálástól hülyébb már nem is lehetne.

De nemcsak a narkósokra fűjt így Pogány, hanem valami rejtélyes oknál fogva a keresztényeket is marhára rühellte, és ha bepörgött, irtóra nagy balhékat rendezett. Egyszer még egy orvos is megvizsgálta, aki persze igazándiból nem is volt orvos, hanem csak egy csöves, aki két évet húzott le az orvosin, de ennyi épp elég volt, hogy a pályaudvar társadalmá szaktekintélynek kiáltsa ki. Szóval, ő mondta, hogy valami gyerekkori trauma lehet a háttérben: az apjától túl nagy pofonokat kaphatott, amikor vasárnaponként nem akart templomba menni, és így a kettő összekötődött nála. Mármint a pofonok és a templomba járás. Akárhogy is, azóta a keresztények és a kábítószerek egy szinten voltak a képzeletében.

A haverok máig röhögve emlegetik azt a buliját, amikor Pogány beszabadult egy templomba, és az oltárra csinálta ki magát, az áldozókehelybe pedig belehugyzott. A földön fetrengtek a röhögéstől, amikor elképzelték, hogy reggel milyen képet fog majd vágni az a szentfazék, aki eloször lép be a templomba, és egységes volt köztük a vélemény, hogy Pogány a legnagyobb állat, akit ez az évszázad a világra hozott.

Délutánra Pogány a szokásos napirend szerint már annyira ki volt készülve, hogy ha valaki a kiléte felől érdeklődik, csak összefüggéstelen dadogás lett volna a válasz, míg egy csuklás aztán a földre nem téríti. Most is szokásához híven hevesen gesztikulálva magyarázott valamit, és közben a nyála félméteres körzetben mindenfelé szétfröcsögött, úgyhogy egyetlen szembejövő se lehetett biztonságban, és így inkább mindenki nagy ívben kikerülte. Egyszer csak megállt, de majd leesett a lábáról, ezért neki kellett támaszkodnia a falnak, és bambán vigyorogni kezdett, de abba is hagyta, és továbbindult. Amikor odább ment, egy tócsa jelezte azt a helyet, ahol megállt.

Nemsokára kisebb csoportosulásra lett figyelmes. Közelebb bukdácsolt, hátha valami jó kis balhéra van kilátás. A tömeg egy emelt hangon prédikáló férfit vett körül, miközben egy kiscsaj vallásos brossúrákat osztogatott. Pogány közelebb furakodott, az emberek mindenhol gondosan félrehúzódtak az útjából. Egy ideig elmélyülten hallgatta a prédikációt, majd önfeledten beletúrt az orrába, és üdvözült képpel halászta elő a megszáradt taknyot. Felemelt ujján, mint valami győzelmi jelvényt egyensúlyozva a taknyot, elindult a férfi felé. A kiscsaj sűgött valamit a férfinak, mire sietve összecsomagoltak, és úgy eltűntek, mintha sohase lettek volna ott. Rövidesen a tömeg is feloszlott, és pár perc múlva már csak ő dülöngélt a porondon.

...

Késő délutánra járt az idő, és az előrelátó csövesek már idejében elfoglalták a legjobb éjszakázó helyeket, amelyekért nemegyszer közelharc folyt. Csak a kiválasztott keveseknek voltak bérelt helyeik, akik közé Pogány is tartozott, mint a pályaudvari csöves világ ismert alakja, aki hét éve szinte hozzátartozott a pályaudvar összképéhez. A csövesek amolyan szent tébolyultként kezelték, mint régen az epilepsziásokat, akiket még a királyok is tiszteltek. Az volt az általános vélemény, hogy az olyan nagy marhákat mint Pogány, tisztelni kell, és ha olyan balhéba keveredett, ahol már-már ő húzta a rövidebbet, mindig akadt valaki, aki pártfogásába vette.

...

Hajnagra járt, a pályaudvar is bezárt néhány órára, nem indultak vonatok, és a fűtött helyeket elfoglalták az itt éjszakázó kivetettek. Az általános szuszogást, horkolást csak időnként zavarta meg egy-egy félálomban a vécék felé imbolygó, vagy dolga végezetten a helyére tartó alak. Pogány arra ébredt, hogy majd szétfakad a hólyagja, és feltápáskodott a padról, hogy a klozettra menjen, de visszahanyatlott, és hirtelen vakító fényesség támadt. A fényben egy alakot látott, aki kísértetiesen emlékeztette rég halott nagybátyjára, de arcát nem tudta kivenni, mert a fény elvakította: -Pogány, Pogány, mért üldözöl engem? A kérdés megismétlődött, és a fényesség eltűnt, ugyanolyan hirtelen, mint támadt. Pogány lecsúszott a földre, és reggelig nem tudott onnan felkelni.

...

-Új ég és új föld támadt, testvéreim, és az ember újjászületik, mert betakarta őt az Úr az Ő lelkével! Magához ölelte méltatlan gyermekét, és méltónak találta, hogy általa nyilatkozzék meg. Azt mondta: Jeremiás a te neved, és elküldte, hogy hirdesse az Ő nevét. Az emberek szájátva hallgatták Pogányt, aki egypár napja valami különös metamorfózison ment keresztül, és azon a reggelen úgy talált rá a takarító néni imádkozva. Az öregasszony most is ott állt a hallgatóságban, szemét törülgetve, és fűnek-fának mesélte, hogy ő még senkit se látott olyan átszellemült arccal imádkozni, és még a tisztelendő úr se tud ilyen szépen beszélni, pedig hát ő ugye hat évig járt a teológiára. Persze akadtak, akik nem voltak ennyire jámborak, szerintük Pogány egyszerűen csak megbolondult. Agyára ment a sok pia. Bár ők is elismerték, hogy pár napja Pogány-Jeremiás szokatlanul megváltozott.

...

Ilyenkor, márciusban a tavasz még épphogy beköszönt, és a természet se tért még magához téli álmából. A fák még épphogy csak rügyet bontanak, de az állatvilág a hosszú tél után máris serény munkában van, hiszen a hosszú tél alatt otthon kiürült a kamra, és most sürgősen élelem után kell nézni, ami lehet akár az emberek után maradt hulladék is. Így tesz az a mókus is, aki az egyik fáról ereszkedik le. Leérve a földre, először kíváncsian körülkémlel, majd meggyőződve, hogy nem fenyegeti veszély, pillanatok alatt eltűnik az egyik szemétygyűjtőben, de kisvártatva újból előtűnik, és átrohan a másikhoz. Így kutatja végig az összes kukát, de eredménytelenül. Ilyenkor kora tavasszal kevés még a látogató, és ők nem hagynak maguk után olyan hulladékot, amit egy mókus elfogyaszthatna.

Jeremiás, aki figyelte a hoppon maradt mókust, most letörte a kifli csücskét, amit evett, és a mókus felé dobta. Az, egy akrobata ügyességével szinte még röptében kapta el a feléje röplő kiflidarabkát, és olyan gyorsasággal tüntette el, amit egy ekkora állatkából ki se lehetett nézni. Majd olyan gyorsan termelt a fánál, hogy még felocsúdni se volt ideje, és tűnik el a fa egyik odvában. Jeremiás elégedett mosollyal dugta zsebre a kifli maradékát, amit reggel ő is úgy kapott egy öreg nénikétől. Mióta eljött a pályaudvarról, nem volt állandó éjszakázó helye, és a mai éjszakát egy élelmiszerbolt mellett, a rekeszek közé húzódva töltötte. Már harmadik napja nem volt a gyomrában semmi, és így érthető, hogy megigézve nézte a néni szatyráját, ahonnan négy ropogós kifli kacérokodott vele. A néni először megütkezve nézett rá, és mintha tartott is volna attól a nem éppen bizalomkeltő külsejű fiatalembertől, aki kitartóan bámulta a szatyráját. Végül kivett két kiflit, és odaadta neki. Szédült az éhségtől, így hát az egyikkel azon nyomban csillapította éhségét, míg a másikat zsebre vágta, és kijött ide a parkba, amit tegnap fedezett fel. Leült az egyik padra, és élvezte a tavasz üzenetét, a napsütést. Itt érezte magát legközelebb az Úrhoz, és itt érezte az Ő gondoskodó szeretetét, aki lám a szükség órájában se hagyta el, és most ő is része lehet ennek a gondoskodásnak, ha megosztja a kiflijét ezzel a mókussal.

...

A szél gyengén fúj, és lágyan simogatta borostás arcát, mintha egy gyengéd kéz simogatná.

-Igen testvéreim, ti vagytok az én nővéreim, fivéreim, anyáim és atyáim! Jézussal mondom, aki mikor beüzentek érte a rokonai, körbemutatott: Íme, ők az én hozzám tartozói, és mindenki, aki az én mennyei Atyám szerint él, és ellenkezőleg, megtagadok mindenkit, aki Őt megtagadja.

Jeremiás ihlettől eltelve prédikált, máskor rekedtes hangja, amit a sokévi italozás tönkretett, most tisztán csengett, hogy bármelyik operaénekes megirigyelhette volna, és még a távolabb állók is jól hallhatták a szavait. Percről percre nőtt a hallgatósága, és mostanra egész tömeggé duzzadt. Az emberek kezdetben gyors léptekkel siettek tova, pillantásra se méltatva ezt a fura alakot, aki szemmel láthatóan még azt se tudja, hogy hol fogja tölteni a következő éjszakát, de mégis valami Istenről prédikál.

Később már akadtak, akik egy pillanatra kizökkentek lépteik ritmusából, majd tétován megálltak, hogy meghallgassák. Ez azonban már felkeltette a hatóság érdeklődését is. A közeli elárusító bódé mögül előbukkant két rendőr, akik gondosan kiszámított, ráérős léptekkel tartottak a tömeg felé. Az emberekben még működtek a Forradalom előtti beidegződések, és így a hallgatóság feloszlott, még mielőtt a hatóság felszentelt emberei odaértek volna. Jeremiás már csak az üres térnek prédikált, amikor odaértek. Az egyik rendőr megköszörülte a torkát, hogy felhívja magára Jeremiás figyelmét, míg társa kissé lemaradt, és sapkáját a szemébe húzva a gumibotjával játszott, mint az amerikai filmekben látta. A nagyobb hitelesség kedvéért legszívesebben még rágózott is volna, de azt sajnos tiltotta a szabályzat:

-Kérem a személyigazolványát!

Jeremiás úgy nézett a rendőrré, mint aki épp az imént pottyant ide egy másik bolygóról, és nem beszélni nyelvet, de aztán az ismételt felszólításra mégiscsak előkereste a hosszú évek viszontagságai során alaposan összepiszkolódott, és megtépett igazolványt, amit a rendnek szigorú őre gondosan szemügyre vett, többször összehasonlítva a fényképen levő Jeremiást az élővel, végül visszaadta az igazolványt:

-Van rá engedélye, hogy közterületen prédikáljon?

-Az Úrnak nincs szüksége engedélyre, hogy szolgája által kinyilatkoztassa magát.

A rendor visszaadta az igazolványt Jeremiásnak:

-Lejárt, és kérjen engedélyt!

...

A Miniszterelnök két órája tért vissza a parlamentből, ahol komoly összetűzése volt az ellenzékkel, és még mindig dühöngött. Azok, akik közről ismerték, jól tudták, hogy ilyenkor nem ajánlatos a szemé elé kerülni, mert könnyen elsöpörheti őket a gyűlölet árja. Első útja ilyenkor mindig az irodája mellett berendezett konditerembe vezetett, ahol addig püfölte a homokzsákot, aminek a helyére az éppen ügyeletes áldozatot képzelte, amíg bele nem fáradt.

Most három tanácsadóján töltötte ki mérgét, akiket első haragjában rendelt raportra, és akik most remegő áldozati bárányokként várakoztak az irodában, és fokozatosan sápadtak el egyre jobban, mintha ők kapták volna az ütések.

Végül belépett az irodába a Miniszterelnök, még vizesen a zuhanyozás után, és ők hárman egyszerre olyan kicsik és gyámoltalanok lettek, mint az a kisgyerek, akit először hagy az anyja egyedül az óvodában. Összehúzták magukat, mintha attól tartanának, hogy a Miniszterelnök tettelegességre ragadtatja magát, és minél kisebb felületet akarnának hagyni az

ütéseknek. Ám a Miniszterelnöknek, ha volt is ilyen szándéka, most meggondolta magát. Valójában mélységesen megvetette ezeket a mamelukokat, akik versengve ugrottak, ha megszomjazott, hogy vizet hozzanak neki, és most itt ülnek remegve, és várják sorsuk beteljesedését, mint birkák a mézsáros taglóját. Ostoba fajankók. Csak azért tartja őket maga mellett, amiért egy szép nő is tükörbe néz: hogy tudatosítsa szépségét, és a hatalmat, amit a szépsége jelent. Mert ez az egyetlen, ami számít: a hatalom! Aki egyszer megkóstolta ezt a bájitalt, többé nem tud meglenni nélküle. Olyan ez, mint a kábítószer, amire könnyű rászokni, de nehéz leszokni róla. Megtanulta a leckét, még akkor, amikor titkosrendőrként dolgozott, hogy a hatalom az minden, amit az ember ebben a bűdös életben elérhet. Ezt akkor tudatosította, amikor olyan seggfejek előtt volt kénytelen meghunyászkodni, akik négy osztályt, ha végeztek, míg ő az egyetemen magolta a paragrafusokat, de hát ők voltak a jó elvtársak, és ez éppen elég volt ahhoz, hogy olyan pozíciójuk legyen, ami fölé emelte őket. Egyedül csak az vigasztalta, hogy van valaki még magasabb pozícióban, aki előtt viszont ők hunnyászkodnak meg, és akkor határozta el, hogy ő egyszer még olyan pozícióba fog kerülni, ahol senkinek se lesz kénytelen meghunyászkodni. Szerencsére jött a Forradalom, ami az ilyen hülyék uralmának a végét jelentette, és ő még idejében váltott, hogy az első sorból rajtoljon abban a versenyben, aminek a díja a Hatalom volt. Mára már köröket vert az ellenfeleire, az ő kezében futnak össze a szálak, még akkor is, ha ez nem mindig tűnik így, és nem engedi meg ezeknek a barmoknak, hogy keresztbe tegyenek neki. Vett egy mély lélegzetet, és mosolyogni próbált. Már nem emlékezett rá, hogy ő rendelte-e őket ide raportra, vagy maguktól siettek, hogy hűségükről biztosítsák, de ez nem is lényeges. A fő az, hogy félnek tőle.

...

-Ha megengedi: nevem Ligeti Teofil, és menedzser vagyok.

Jeremiás elvette a névjegyet, de fogalma sem volt, hogy a másik mit akarhat tőle.

-...Arra gondoltam, hogy segíthetnék Önnek.

-Az Úrnak nincs szüksége segítségre, hogy szolgája által kinyilatkoztassa magát.

Ligeti Teofil elnézően mosolygott, mint aki tisztában van a másik megszállottságával, de azt is tudja, hogy szüksége van valakire, aki az élet viszontagságai közt biztonsággal irányítaná, és erre a feladatra ő a legmegfelelőbb ember. Két nappal ezelőtt szinte véletlenül hallotta meg, amikor a piac forgatagában prédikált, és emberek állták körül. Rögtön tudta, hogy kincsre bukkant, hiszen manapság ritkaság olyasvalakit találni, aki képes az emberekre hatni. Olyan világban élünk, ahol már nincsenek tekintélyek, mintha az emberek rájöttek volna, hogy évtizedekig ennek a nevében vezették őket az orruknál fogva, és ezért most bosszúból kigúnyolnak minden tekintélyt. Ezért aztán nagy keletje van azoknak, akik hitelesen képviselik a tekintélyt, és vagyonokat lehet velük keresni, csak ügyesen kell manipulálni ezeket a szerencsétlen megszállottakat, mert hiszen ők megszállottak, ezért is tudnak hitelesek maradni:

-Tisztában vagyok vele, hogy az Úr megvan a segítségem nélkül is, de a világ sajnos tele van gonoszszággal, és szolgájára is sok veszély leselkedik. Véletlenül tudom, hogy most sincs hol meghúznia magát, és nálam meleg otthon várná mindig, ahol megpihenhetne. Vagy nincs-e benne az is a Bibliában, hogy még a rókának is van odúja?

Az első csatát sikeresen vívta meg, mert Jeremiást úgy láthatólag meggyőzte a bibliai idézet, és nem emelt kifogást az ellen, hogy elvigye magával haza, pontosabban az albérletbe, ahol lakott. Egy özvegyasszonynál bérelt szobát, aki nem volt rigorózus, ha fizetésre került a sor, megelégedett egy kis gyöngédséggel is. Amikor hazaértek, Jeremiást a háziasszony gondjaira bízta, hogy szabadítsa meg a sokévi kosztól, ami egyáltalán nem volt egyszerű feladat. Csak a harmadik fürdővíz volt elfogadhatóan piszkos, de az első kettő színe jobban hasonlított egy jó erős feketére, és Jeremiás egész testét gyökérkefével kellett lesikálni. A megboldogult ruhatárából előkerült egy jól szabott öltöny is, ami pont ráillett Jeremiásra, úgyhogy nem egész két óra elteltével csodálatos módon megtörtént a második metamorfózis is.

...

Szakmai körökben Kohut elsőrangú újságírónak számított, akinek fő fegyvere az irónia volt, és ez nem egyszer bizonyult végzetesebb fegyvernek bármely szúró, vágó vagy lövő fegyvernél. Mert azokat a sebeket legalább kórházban lehetett gyógyítani, de ha valaki nevetségessé vált, azon bajosan segített orvosság. Bizony, sok pártfunkcionáriusnak tört borsot az orra alá, akiket közröhej tárgyává tett, és a titkosrendőrség szívesen elbeszélgetett volna vele, de sehogy se tudtak annak a személynek a nyomára jutni, aki kánkán szignóval írta alá cikkeit.

Gyakran gondolt vissza nosztalgiával azokra az időkre, amikor bújócskát játszott a rendszer egész rendőrségével, és azon kevesek, akik be voltak avatva, hősként ünnepezték. Akkor még voltak illúziók, hogy egyszer majd minden más, jobb lesz, de csakhamar keserűen kellett ráébrednie, hogy nincs is olyan nagy különbség a két rendszer között: csak amit akkor egy párt csinált, most sok párt csinálja.

Pár hónapja kapta meg a kinevezését a kormány szócsövének számító napilap főszerkesztői székébe, hogy csináljon egy olyan újságot ebből a csödtömegből, ami a nyomdából az olvasók kezébe, és nem a zúzdába kerül. Nem könnyű feladat ez egy olyan országban, ahol a kuruckodás gondosan ápol, haladó nemzeti hagyománynak számít, és a kormánypárti olyan szitokszó, amiért a kocsmában előkerülnek a bicskák. Kihúzta az íróasztalfiókot, és kivett egy szál havanna szivart, az egyetlen luxust az életében, amiről még a legvészesebb időkben se tudott lemondani. Először csak elhúzta az orra előtt, és szemét lehunyva, mélyen beszívta a mámorító illatot. Mint az ingyenc, aki mielőtt belekóstol a borba, először a nemes nedű illatát élvezi. A szivart a szájába dugta, de nem gyújtotta meg. Ezt a szokását még akkor vette fel, amikor egy szivar majd egyhavi fizetésébe került, és nem engedhette meg magának, hogy elpöfékelje a fizetését. Így aztán hónapokig is eltartott egy szivar, mielőtt elszívta. Olyan volt ez, mint a hódítás, mikor hónapokig udvarolunk egy nőnek, míg végül ágyba visszük. Mikor a szivar a szájába volt, a munkatársai tudták, hogy gondolkodik. Most is azon gondolkodott, hogy miféle új szenzációval emelhetné a lap példányszámát. Már írtak a kétfejű borjúról, akinek a gazdája pénzért mutogatta a jószágot, írtak arról a nőről, akit elraboltak az ufók, és megerőszkoltak. Volt már szó arról a mennyasszonyról, akit az esküvő napján szöktetett meg jövendő sógora, és arról a vasutasról, akinek minden állomáson volt egy felesége. Csakhogy most már ő is kifogyott az ötletekből, pedig most egy igazán nagy szenzációra van szükség, hiszen a legutóbbi jelentések, amiket reggel az íróasztalán talált a remittenda aggasztó növekedéséről szóltak. Kivette a szivart a szájából, és a székkal újra visszabillent négy lábra, mert eszébe jutott valami. Ez az! Erre van neki most szüksége, és a lap jövoje pár hétre megint biztosítva van.

...

Pavelka úr még mindig remegett az indulattól, amit a visszafojtott düh okozott nála. Kicsi gyerekkorától kísérte ez az átkozott ideggyengeség, ami tönkretette egész karrierjét. Drága jó anyja hamar felismerte, hogy ez még komoly problémát fog okozni fia pályáján, és orvostól orvosig hurcolta, amiért akkor rettenetesen gyűlölte, mert nem élhetett úgy, mint a többi vele egykorú gyerek.

Csak később ébredt rá, hogy mennyi mindent köszönhet neki, aki gondosan irányította fia életét. Ideggyengesége miatt félénk, visszahúzódó gyerek volt, és az anyja mindent megtett, hogy bekerüljön az egyetemre, mert tudta, hogy fiának ez az egyetlen esélye, hogy sikeres legyen.

És igaza is volt, mert ha osztálytalálkozó van, és találkozik régi diáktársaival, mindig elégedetten állapíthatja meg, hogy mindnyájuk közül messze ő vitte a legtöbbre. Szeret ezekre a találkozókra járni, ahol azok a volt osztálytársai gazsulálnak neki, akik valamikor a legmenőbbek voltak az osztályban, és semmibe vették őt, most azok pitiznek a legjobban, hogy intézzen nekik el ezt meg azt, hiszen ő úgymond, olyan közel van a tűzhöz. Ilyenkor persze nagylelkűen mindent megígért, és bezsebelte az ezért járó kötelező hálálkodásokat, de nem felejtette a régi sérelmeket, és gyorsan megfélekedezett mindenről. Ha pedig keresték, akkor egyszerűen letagadtatta magát.

A bárszekrényből kivette a vodkásüveget, lecsavarta a kupakot, és csak úgy az üvegből ivott. Pár perc múlva oldódott benne a feszültség.

A Miniszterelnök szinte naponta alázta meg, és úgy bánt vele, mintha az udvari bolondja volna, amit neki fogcsikorgatva kellett tûnie, mert ilyen volt a leosztás. De nem volt, és remélte, hogy nem lesz ez mindig így. A Forradalom napjaiban ő karolta fel ezt a kirúgott titkosrendőrt, akinek a feje fölött akkor még ott lebegett a börtön, és nélküle ma már csak egy szerencsétlen kocsmatöltelék volna. Igenis, ő az, aki miniszterelnököt csinált belőle!

Azokban a napokban benne volt a dolgok sűrűjében, ott volt minden mítingen. Csakhogy az ideggyengeségéből fakadó dadogása, ami mindig jelentkezett, ha izgalomba jött, megakadályozta abban, hogy a szónokok közt ő is elmondja a mondókáját, és ezért keresett valakit, aki helyette szerepelne a nagygyűléseken, de azért a háttérből ő fogja irányítani. Akkor jó megoldásnak látszott ez a bukott titkosrendőr, aki eléggé kompromittálva volt ahhoz, hogy a kezében tarthassa. Csakhogy lebecsülte őt, és ez súlyos hibának bizonyult.

Ligeti Teofil kéjesen nyújtózott egyet ébredés után. Szerette ezeket a reggeleket a meleg, puha ágyban. Gyerekkorában hiányzott neki a szerető család és a meleg otthon. Azóta tanulta meg értékelni ezt a kényelmet. Három éves korától a tizennyolcadik születésnapjáig egyik nevelőintézetből a másikba került, és egy helyen se volt fél évnél tovább. Először tíz éves korában szökött meg, de pár nap után megtalálták, és egy még rosszabb intézetbe került. Másodszor már tanult az első kudarcból, és akkor hónapokig csavargott. Tizennégy éves volt, amikor összeütközésbe került a törvénnyel, és javítóintézetben találta magát. Tanulékony volt, és így hamar elsajátította a zsebtolvajlás fogásait társaitól.

Mikor tizennyolc évesen becsukódott mögötte az intézet kapuja, egy darabig ebből élt, de hamar rájött, hogy túlon túl macerás munka, nagy a lebukás veszélye. Valami intellektuálisabb pályára vágyott, és az emberek hiszékenységebe fektetni jövedelmezőbb hivatásnak bizonyult, mint gondolta. Vonzódott a flegma értelmiségi szerepköréhez, és kedvenc fogása volt, hogy írónak adta ki magát. Persze senki se merté bevallani, hogy még egyetlen sort se olvasott tőle, és a helyi kultúrfelelős rendszerint összekürtölte a falu apraja-nagyját. Azokat a találkozókat szerette, ahol a közönség aktívan vett részt, és kérdéseket tett fel. Aztán az est végén, míg a szemelvényeket hallgatták, amiket egyszerűen valamelyik folyóiratból vágott ki, az öltözőben összeszedte az ingóságokat. Egyszer ugyan majdnem lebukott, de sikerült kimagyarázkodnia, hogy kutató, aki az emberi hiszékenységet vizsgálja.

Hangosan felnevetett, ahogy az emlékek megelevenedtek. Ez volt életének talán legboldogabb időszak, de nagyobb kihívásra vágyott, és érezte, hogy életének a nagy lehetősége még vár rá. Neki csak nyitva kell tartania a szemét, nehogy elszalassza. És a lehetőség nem is váratott sokáig. Most tehát minden oka megvolt, hogy derűsen tekintsen a jövőbe. Az ágy még őrizte az özvegy testének melegét, ő pedig átköltözött a dupla ágy másik felébe. Ekkor kivágódott az ajtó, és haragos fúriaként az özvegy terebélyesedett ott. Pénztárcáját az ágyra dobta:

-Szedd össze a cókmodat, és azzal a kreténnel együtt tűnj el! A pénzt ne keresd, hónapokig a nyakamon élősködtél, és egy fillért se fizettél.

...

Lassan gyűltek a rovatvezető szerkesztők a nagy konferenciateremben, amit néha sajtótájékoztatók tartására is bérbé adtak, hogy megtartsák a szerkesztőségi értekezletet. A főszerkesztő elsőnek foglalta el helyét a konferenciaasztal főhelyén, és figyelte, ahogy beosztottjai unott arccal gyülekeznek, mintha formalitás lenne az egész, és csak az idejüket pocskolnák. Még az elődje idejéből maradt meg ez a hozzáállás, akinek a legfőbb gondja az volt, hogy hogyan költse el azt a kalap pénzt, amit a kormánytól kapott. Azonban ő, amikor kinevezték, elhatározta, hogy tisztességes újságot csinál ebből a férclapból. Így aztán rögtön az első napokban nagytakarítást rendezett a szerkesztőségben, és nem tűrt meg ejtőernyősöket. Azokat nevezték így, akik azelőtt pártfunkcionáriusok voltak, és csak azt szerették volna itt kivárni, hogy átvonuljon felettük a vihar, és ők megint aktivizálják magukat, elvégre a sok párt közül valamelyik majd csak igényt tart a szolgálataikra. Onnan lehetett őket megismerni, hogy fogalmuk se volt az újságírásról, ezért ők voltak a szerkesztőségben a fő intrikusok, ami egyben jó gyakorlat volt későbbi politikai pályájukhoz. Epp ezért csak úgy hívták magukat, hogy királycsinálók, és úgy elszemtelenedtek, hogy egyikük még akkor felhívta, mikor még hivatalosan meg se kapta a kinevezést, és figyelmeztette, hogy reméli, tudja, kinek köszönheti a kinevezést. Rövid úton elküldte a fenébe. Nem volt jó politika, de hát őt nem is politikusnak szerződtették, hanem főszerkesztőnek...

Megköszöri a torkát, és a teremben egyszerre csend támadt, mellette a titkárnő a jegyzetömbbel a térdén és élesre töltött tollal várakozott:

-Remélem, megkapták a legújabb eladási kimutatásokat, és bízom benne, hogy nemcsak az én szívügyem ez az újság. Tehát, várom a javaslatokat!

Zavart csend volt a válasz, mint mikor a tanár olyan kérdést tesz fel a diákoknak, amire azok nem tudják a választ. Végül kelleltenül felemelkedett egy kéz, és a hozzátartozó száj elkezdett beszélni, de olyan zavarosan, hogy az egésznek semmi értelme se volt. Utána még sokan beszéltek, de a végeredmény siralmas volt. Az egész lidércesen kezdte idézni azokat a pártgyűléseket, ahol nem a mondanivalón volt a hangsúly, hanem a felszólaláson magán, hogy valaki minél többször és lehetőleg minél hosszabban szólaljon fel, mert csak ezzel bizonyíthatta, hogy ő mennyire jó elvtárs.

A végén egyre inkább kezdte kísérteni az érzés, hogy ezeknek a végeláthatatlan gyűléseknek az egyikén van, úgyhogy sürgősen berekesztette az értekezletet.

-Testvéreim, áve! Dicsőítem az Urat, mert méltatlan szolgáját kiragadta az örvényből, és megacélozta az ő hitét! Elküldte hozzá angyalát, hogy a helyes útra vezesse, mikor az útvesztőben tévelygett, és hitet adott neki, hogy ellenálljon a Gonosznak... Jeremiás beszélt, a tömeg pedig áhítattal hallgatta, amit mondott. Nem kellett a szavakat keresnie, mert mintha egy hang súgott volna neki, és az ő feladata csupán az volt, hogy fennhangon hirdesse mindazt, amit a hang súg neki. Olyan volt ez, mint a szeánszokon a médium, aki révületbe esik, és kölcsönadja testét annak a régen meghalt valakinek, akinek a szellemét megidézték. Régi bűnös életében sokszor vett részt efféle pogány szertartásokon, és így jól ismerte ezeket a halott idézéseket. Csakhogy ez mégis egészen más volt! Mert az ő testébe nem valakinek a szelleme költözött, aki meghalt, hanem aki él. Olyan élő volt, mint ő, vagy bárki a hallgatóságból. Ezt mindenkinél jobban tudta, minden sejtjével érezte. Olyan volt ez, mint mikor a gravitáció törvénye egyszer csak érvényét veszti, és az ember elkezd lebegni. Azt mondják ilyenkor: csoda történt, pedig semmi csoda nincs abban, hogy van egy világ, ahol Newton törvényei nem érvényesek. Még azok is megálltak, hogy meghallgassák, akik soha nem tették be a lábukat templomba, de most a tömeg és a kíváncsiság odavonzotta őket. Az emberek zavarban voltak, mert Jeremiás nem akart tőlük semmit, nem kért semmit, és nem gyűjtött adományt, pedig az emberek hozzá voltak szokva, hogy ebben a világban pénzért minden megvehető, még a lelkiismeret is. És most itt van valaki, aki nem azt hirdeti, hogy iksz összeg lefizetése ellenében a lelkiismeretük megnyugtatható. Voltak, akik mégis tétován kinyitották pénztárcájukat, és bankókat vettek elő. Ligeti Teofil, aki figyelte a tömeget, ilyenkor mindig ott termett, és valamilyen ismeretlen egyház nevében megköszönte az adományt, úgyhogy a prédikáció végére egész szép summa gyult össze.

...

A reggeli postát nézte át, ami az asztalon várta, amikor megérkezett. Kivonatos jelentések az újságokból, és levelek. Többnyire olyanok, amelyekben valamit kértek tőle. Szeretett a jótékonykodó atya szerepében tetszelegni, akihez bármikor bármilyen ügyben bizalommal fordulhatnak az egyszerű emberek, mert amiben tud segít, amit tud elintéz. Így aztán naponta zsákokkal kapott segélykérő leveleket, aminek a postázóban biztos nem örültek azok, akiknek szortírozniuk kellett a leveleket, de hát ez is hozzátartozott ahhoz a képhez, amit róla az emberek kialakítottak. Évekig építgette ezt a képet, amíg ellenzékben volt, a nemzet, az egyszerű emberek szószólójaként szerepelt, és minden alkalmat megragadott, hogy a kormányt szapulja. Rájött, hogy a politikusi pálya nem is olyan nehéz, egyszerűen csak mindig azt kell mondani, amit az emberek az utcán mondanak. Villamoson járt, míg politikustársai állami autókön furikáztatták magukat, és így állandó kontaktusban volt az utca emberével, ismerte gondolkozásukat. Ha tehetné, mindig maga járt bevásárolni, olyan helyekre, ahol az emberek lehetőleg nagy tömegben fordultak meg. Ezzel a fogással rögtön két célt is elért. Egyrészt az asszonyokban, akik a nehéz cekkerekkel cipekedtek, kialakította a gondoskodó férj szerepét, másrészt a politikai vitákban mindig felhasználhatta azt az érvet, hogy bezzeg ő nem szakadt el a valóságtól. Mikor aztán a választásokat megnyerte, más taktikához folyamodott. Most már nem tehetné meg, hogy az ellenzék kényelmes pozíciójából kritizáljon mindent, amit a kormány csinált, hiszen ő volt a kormány. Ezért aztán olyan szövetségeseket keresett, akik elég népszerűtlenek voltak ahhoz, hogy minden bajért őket lehessen felelőssé tenni. Bizonyos fokig a belső ellenzék szerepét játszotta, lám ő mindent elkövet, hogy javuljon a helyzet, de nyakán ül a szövetséges, aki folyton akadékoskodik, és még a legjobb szándék is megbukik rajtuk. Ezt a képet ápolta azzal is, hogy ahol tehetné ott jótékonykodott, aminek persze mindig kellő nyilvánosságot kellett adni.

...

Ahogy a leveleket nézte át, kezébe akadt egy postai bélyegző nélküli boríték. A címzés írógéppel készült, amelyet a titkárságon használtak. Egyszerre nagyon kíváncsi lett a levél tartalmára, és feltépte a borítékot. A titkárság fejleces levélpapírja hullott ki, ami félig volt géppel teleírva. Az aláírás rejtélyes volt, csak annyi, hogy Jerikó. Jerikó csak annyit közölt a levélben, hogy bizonyos körök a pártban puccsra készülnek ellene. A levelet az asztalra dobta, miután még egyszer elolvasta, majd behívta a titkárnőt, és megkérte, hogy dögönyözze meg a vállát. A titkárnő számos rejtett értékének egyike volt, hogy fantasztikus kezei voltak.

Így tudott a legjobban ellazulni, és ilyenkor működött a legjobban az agya. Tíz perc intenzív gyúrás után megköszönte neki a dögönyözést, és figyelte, ahogy az asszony kifelé megy.

Szerette őt nézni, mert azokra a parasztasszonyokra emlékeztette, akik gyerekként a falujában körülvették, és akik felnevelték. Gyakran álmodott még ma is azokról az időkről, amikor csupa nő vette körül a családban.

Apja a távoli nagyvárosban dolgozott, és gyakorlatilag különváltan éltek az anyjával. Nagyapja akkor már nem élt, és még a testvérei is lányok voltak. A faluban kevés férfi élt, hamar elhasználta őket az élet, és az azon a vidéken termett gyümölcsökből főzött pálinka, ami olyan volt, mint egy lórúgás.

Sokszor úgy érezte, hogy előbb válna el a feleségétől, minthogy erről a nőről lemondjon.

...

Pavelka úrhoz tegnap este váratlan vendég érkezett, aki a jelek szerint elég jól volt tájékozott a Párt belső ügyeiről. Egész idő alatt nem mutatkozott be, de úgy tűnt, hogy bennfentes, ami a politikai játszmákat illeti, és mindkét oldalon vannak kapcsolatai. Tett egy ajánlatot, amit reggelig kellett megfontolnia, és választ adni. Úgyhogy ezen az éjszakán Pavelka úr nem sokat aludt, mérlegre tette mindazt, amit eddig elért, és amit most egy csapásra elveszthet, és azt is, amit nyerhet. Reggel telefonon kellett választ adnia, és így kapta meg a további utasításokat is. Tetszett neki ez a konspiráció, egészen olyan volt, mint azokban a filmekben, amiket gyerekkorában oly élvezettel nézett.

Egy szálloda címét kapta meg, a főváros legelölkelőbb szállodáját. Csak a nevét kellett megmondania, és a portán rögtön megkapta az egyik szoba kulcsát. Felment, és egy fél órát várakozott, míg végül kopogtattak az ajtón. A tegnapi ismeretlen volt:

-Jól döntött-mondta.

-Szeretném tudni, hogy mért engem választott? -kérdezte, és idegességében nyelt egy nagyot. Az ismeretlen először nem akart válaszolni, majd meggondolta magát:

-Mebízóim választása hosszas megfontolás után esett magára.

-Mebízói? És kik ezek a megbízók?

-Többet nem mondhatok, mert nagy a lebukás veszélye, mindenhol az ő emberei szimatolnak, és maga is számíthat rá, hogy magára fognak akaszkodni, de csak nyugalom. Én fogom magával a kapcsolatot tartani.

Kiszáradt a torka, és szívesen megivott volna egy pohár vizet, amit a másik rögtön kitalált, mintha csak a gondolataiban olvasott volna. Mikor átvette a poharat, annyira remegett a keze, hogy majd elejtette:

-Ki az az ő?

-Hát ő.

-Őőő?

Pavelka úr még jobban elsápadt, és a szemhéja rángani kezdett. Olyan görcsösen kapaszkodott az immár üres pohárba, mint fuldokló az utolsó esélyébe:

-Még egymásban sem bízhatunk, hiszen az ő ügynökei mindenhova beszivárognak, és az esetleges lelepleződésnek beláthatatlan következményei lennének.

Pavelka úr csak bólogatott, mint aki már érzi a kötelet a nyakán, majd hirtelen fölvetette fejét:

-Hhhogyaan hívhaatom?

-Nevezzen csak Jerikónak.

-Jjerikóónak?

-Tudja, a Biblia, az izraeliták stb stb... Én leszek az a harsona, amitől Jerikó falai leomlanak.

...

-...Jerikó falai leomlottak, amikor Izrael fiai megfűjták harsonáikat, és ugyanígy fog majd leomlani a közöny fala is, amit a Gonosz emelt, ha az Úr angyalai megfűjják a harsonáikat! Jeremiás befejezte prédikációját, és elégedetten pillantott az arcokra, amelyeken különböző érzelmeket fedezett fel, de szinte egyikről se olvasott le közömbösséget. Ilyenkor boldogság töltötte el, mert érezte, hogy a mag nem terméketlen talajra hullik, és szavaival nem a pusztába kiált, mert ez a nemzedék még nem az a gonosz nemzedék.

Lassan feloszlott a tömeg, ami a délutáni csúcsgorgalomban összeverődött. Csak egy fiatal nő maradt még mindig ott tétovázva, mert láthatóan nem tudta eldönteni, hogy menjen vagy maradjon. Segélykérő pillantásokat küldözgetett Jeremiás felé, aki megszánta, és hozzálépett:

-A bátyám, -kezdte- másfél év óta nem voltam bent nála a börtönben, amióta az anyánk meghalt, pedig érzem, hogy

szüksége van rám. Bizonytalan vagyok magamban, és mióta anyám meghalt csak kételkedni tudok.

Jeremiás érezte, hogy ennek a szegény, szenvedő nőnek szüksége van a válaszára, de azt is tudta, hogy az ő bölcsességéből nem telik ki a válasz, ezért hát fölfohászkodott mindenek teremtőjéhez, hogy miként az apostolok ajkán egykor, most az ő ajkán is a szentlélek szóljon:

-Csak az erősek képesek a kétkedésre, mert a gyengéknek szüksége van a vakhitre.

A másik ránézett, látszott rajta, hogy a szavak értelmét keresi. Némi töprengés után elindult, és Jeremiás nézett utána, ahogy beleveszik a tömegbe. Egy kéz a vállára nehezedett, és Jeremiás hátra pillantott. Ligeti Teofil volt az:

-Ezt jól megvigasztaltad.

...

Bernardi Béla a legjobb újságíró volt a lapnál, ezt még ellenségei is kénytelenek voltak elismerni. Szívós, mint egy buldog, de ugyanakkor rendelkezett azzal a diplomáciai érzékkel, ami egy újságírónál is hasznos, mert az informátorai mindig biztosak lehettek benne, hogy információik a legjobb kezekbe kerülnek, és ha egy információ nem jelenhetett meg közvetlenül, mert kínos helyzetbe hozta volna őket, akkor az valami kerülő úton látott napvilágot. Ezért aztán az ellenségei gyakran vádolták azzal, hogy köpönyegforgató, aki mindig tudja, hogy hová kell állnia, pedig ez csak a túlélési taktikájának volt a része. Egy újságírónak ebben a zavaros helyzetben is, amikor a szövetségek néha egyik napról a másikra változnak, erre is figyelni kell, hogy mindig ott legyen a tűznél, és első kézből kapja az információkat, amelyek nélkül csak félkarú óriás. Az újságnál az alapítástól dolgozott, amikor a kormány úgy találta, hogy túl sok az ellenzéki sajtótermék, és szüksége van egyre, ami feltétel nélkül szolgálja a politikáját. Elindult a toborzás, ami azonban nem ment mindig simán, hiszen az újságírók, akik évtizedekig feltétel nélkül szolgálták ki a rendszert, most egyszerre lelkiismereti kérdést csináltak abból, hogy ne a hatalmat szolgálják. Ezt a passzív ellenállást aknázták ki ügyesen Bernardi, aki nem csinált ebből lelkiismereti kérdést, egyrészt, mert fiatalsága révén nem gyötörték skrupulusok, mint azokat a kollégáit, akik évtizedekig kimondva-kimondatlan azt a rendszert szolgálták írásaikkal, másrészt pedig, meglátta a nagy lehetőséget. Így lett aztán az induló napilap egyik főmunkatársa, és becsületére legyen mondva, tudott élni a lehetőséggel. Olyannyira, hogy a Miniszterelnök is megkedvelte a simamodorú újságírót, és mint udvari riporterét alkalmazta, ha időnként a rádióban, vagy a tévében akart szólni a néphez, amiért szakmai körökben épp elég irigye akadt.

Így ívelt fölfelé töretlenül a karrierje, és mikor új főszerkesztőt kerestek, mindenki egyetértett abban, hogy ő a legesélyesebb jelölt. Ezek után kineveztek egy kívülről jött, jó nevű újságírót, akire még a bennfentesek se számítottak, és az lett az általános vélemény, hogy Bernardi kegyvesztett lett. Mindenki azt várta, hogy az új főszerkesztő őt teszi lapátra legelőszőr, de általános meglepetésre nem ez történt. Ennek pedig egyetlen oka az volt, hogy a főszerkesztő felismerte, Bernardi egyike a kevés használható munkatársának, és ezért nem hallgatott azokra a szíréhangokra, amelyek jóindulatúan súgtak neki.

Érthető tehát a meglepetés, amit akkor érzett, amikor reggel az üzenet fogadta, hogy a főszerkesztő várja az irodájában. Első gondolata persze az volt, hogy végre rászánta magát, és kirúgja, mert végül is belátta, hogy amíg ő itt van, addig nem szűnnek meg az intrikák a szerkesztőségben. Belátta, hogy az ő helyében ugyan ezt tenné.

A főszerkesztő már várta, és helyel kínálta, majd kiszólt a titkárnőnek, hogy senki se zavarja. A titkárnő az imént, mikor beengedte, olyan pillantással mérte végig, ami a szemtelenségnek és a részvétnek volt valami keveréke:

-Ugye nem is sejti, mért hívtam? -vágott a dolgok közepébe rögtön a főszerkesztő, miután elhelyezkedett Bernardi arra gondolt, hogy végig akarja játszani vele az egész macska-egér játékot, mielőtt kirúgná, de ezt az esélyt nem akarta neki megadni:

-Azt hiszem, sejtem.

Míntha nem is hallotta volna a választ, folytatta:

-A legutóbbi kimutatások a lap eladhatóságáról katasztrofálisak...

Ez a nem várt fordulat annyira meglepte Bernardit, hogy néma maradt.

-No ugye, hogy mégse sejti.

A főszerkesztő elégedetten dőlt hátra székében, és a kezében levő tollal az asztal lapját ütögette, csak hogy növelje a feszültséget. Mikor aztán úgy gondolta, hogy a feszültség kellően megemelkedett, folytatta:

-Arra gondoltam, hogy robbantanunk kéne. Valami jó kis szenzációra gondoltam, amire az emberek felkapnák a fejüket, és újra vennék a lapot.

-Mégis mire gondolsz? -kérdezte Bernardi, azért még mindig gyanakodva.

-Nem mire, hanem kire. Egy emberről hallani mostanában, akiről mindenki beszél, de senki se tud semmi bizonyosat. Ez az ember kell nekünk, és maga fogja ezt a témát tálalni!

...

Ha egyszer valaki kíváncsi arra az élményre, amit a dobozba zárt heringek átélhetnek, az csak szálljon fel egy zsúfolt villamosra. Közelharcot kell vívni az ülőhelyekért, és azok, akik állva maradtak percenként szisszennek fel, és fogadják torz mosollyal a bocsánatkéréseket. Jeremiás elszántan kapaszkodott a fogódzóba, és túrte, hogy valakinek a könyöke egész idő alatt az oldalába nyomódjon. A villamos mozgása lelassult, majd megállt. Szórakozottan figyelte a leszállókat, akik között sok volt a fiatal anyuka, akik egy vagy két gyermeküket kézen fogva tartották, hogy el ne sodródjanak egymástól. Egy feltűnően fiatal anyukára lett figyelmes, akinek minden figyelmét lekötötte durcáskodó kisfia, és közben vállán vigyázatlanul lógott a retikülje, amit hamar felfedezett egy zsebes. Mintegy véletlenül a nő mellé sodródott, két nyisszantás a pengével, és a táská már nála volt. Jeremiás az utolsó pillanatban ugrott le, mielőtt az ajtók becsukódtak, hogy a férfit kövesse. Az befordult az első sarkon, és hamarosan eltűnt az egyik sikátorban. Itt rövid időre eltűnt a szeme elől, de ő egy szimatot fogott rendőrkutya biztonságával ment tovább.

Hogy helyes nyomon van, azt az is jelezte, hogy ráakadt a megcsönkített retikülre. Ott feküdt tartalmától megszabadítva egy fal tövében. Felvette, és a hóna alá szorította, majd kis idő múltán a zsebest is megpillantotta, aki egy ház kapualjába húzódott, és zsákmányát szemrevételezte. Jeremiás hozzálépett. Egy ideig farkasszemet néztek, majd a férfi hirtelen állon vágta Jeremiást, aki a földre esett.

Egy darabig tehetetlenül feküdt a járdán, az ütés fájdalma még mindig ott sajgott az állában, mikor a férfi visszatért, és a pénzt megvetően dobta oda neki.

...

Bernardi az utcasarkon állt, és türelmetlenül várta azt a valakit, akivel itt beszélt meg randevút. Engedett a csalóka napsütésnek, és reggel nem vett kabátot, amit most már bánt. Vékony zakójának a szövetén átfúj a szél, és csontig hatolt a hideg. Ráadásul épp egy ilyen huzatos helyet kellett választania! De hiába bosszankodott, meg kellett várnia az informátorát. Egy újságírónak megannyi más dolga van, és nem ér rá, hogy információk után szaladgáljon, és épp ezért van szüksége informátorra. Ezt a trükköt még fiatal újságíró korában tanulta, amikor személyesen futkosott információk után, mégis feleannyira se volt tájékozott, mint azok a kollégái, akik egy korsó sör mellett szereztek információikat. Aztán felvilágosították, hogy az utcán ugyanolyan kereskedés folyik a hírekkel, mint a hivatalos politikában, és egy valamirevaló újságíró mindig tudja, hogy kihez forduljon információért. Az újságíró, akinek ügyes informátora volt, előnyt szerzett abban a versenyben, ami az információkért folyt.

Bernardi időközben már azon gondolkodott, hogy a hideg elől a közeli kricsmibe menekül, amikor az utca forgatagában feltűnt a férfi, akire várt. Mit sem törődve a forgalommal, lelépett a járdáról, és a legrövidebb úton átvágott az utca túlsó oldalára, a járművek közt szlalomozva, amiknek vezetői éktelenül nyomták a dudát, sőt, némelyik még az ablakon is kihajolt, és öklét rázva, válogatott trágárságokat ordított felé. Ő azonban nem hagyta magát kizökkenteni nyugalmaiból, és ugyanolyan egykedvűséggel ment tovább.

Volt neki rendes foglalkozása is, bohócként dolgozott egy vándorcirkusznál, de túlságosan szerette az italt, és egy előadáson, amikor éppen alig bírt megállni a lábán, produkció közben hirtelen letolta a nadrágját, és a nemiszervét kezdte mutogatni a közönségnek. A botrányt nem lehetett elkerülni, mivel éppen gyermekelőadás volt, és a felháborodott szülők kis híján meglincseltek. Az eset őt is megviselte, mert különben imádta a gyerekeket, de akkor éppen nem volt magánál.

...

Már messzirol integetett, és mikor hozzáért karon fogta Bernardit, és húzta a kocsmá felé. A helyiség tömve volt, és egy pincérnő hordta ki az italokat a közönségnek, de ő látható otthonossággal vezette az egyik asztalhoz, aminél már egy nő állt, aki már kellően el volt ázva, de még tett egy ajánlatot Bernardinak, míg aztán a társa el nem kergette.

A pincérnő termelt ott az asztalnál, és ismerősként köszöntötte a másikat, ő pedig rendelt Bernardi nevében is, és mikor a pincérnő elment mellette, végigsimított a fenekén. Azután Bernardihoz fordult, és várakozón tekintett rá:

-Egy emberről hallani újabban, -kezdte Bernardi -aki az utcán szokott prédikálni, sokan egyszerűen örülnek tartják, mások pedig szent embernek. Mit tudsz róla?

A másik ahhoz a muris micisapkához emelte a kezét, ami a feje búbján billegett, mielőtt megszólalt:

-Előbb talán az anyagiakat intézzük el.

-Velem nem fog rosszul járnai, ha az áru, amit elad megéri a pénzt.

-Nem úgy van ez, -rázta meg a fejét a másik. -Én üzletember vagyok, és most ez a legkelendőbb áru a piacon, mert mindenki róla akar hallani.

-Rendben van, -válaszolt Bernardi idegesen, sose szeretett alkudozni -én a dupláját fizetem a legmagasabb árnak.

-A pasas Jeremiásnak hívhatja magát, és kiirtotta családjának a gyerek tagjait, amiért életfogytigot kapott, és a börtönben csavarodott be. Ezután kezdett el prédikálni, és mindenki láthatta, hogy megkattant, mert a nehézfiúkat akarta megtéríteni, amit azok nem igazán vettek jó néven. Így aztán kiengedték, mielőtt egy újabb gyilkosság történt volna. Bernardi úgy nézett a másikra, mint aki nem szereti, ha a bolondját járatták vele.

A másik ezt észrevette, és sietve hozzátette:

-Összehozhatom valakivel, akivel együtt ült.

...

Pavelka úr ideges volt. Újabban rászokott a nyugtatókra, és az éjszakái is nyomorultul teltek. Napok óta az volt az érzése, hogy követik, és ez lassanként felőrölte az idegeit. Percenként hátrafordult, hogy meggyőződjön róla, nem figyelik, és összerezzen valahányszor fékezett mellette egy kocsi, és elkezdett futni, míg aztán észhez nem tért, de a járókelők akkor már furcsán néztek rá. Ha autóba kellett szállnia, páni rémület fogta el, mert azt hitte, hogy el akarják rabolni, és élénk fantáziával már azt is elképzelte, ahogy végeznek vele, és egy elhagyott útszakaszon kilökik a holttestét az autóból.

Jerikóval első találkozásuk óta még kétszer találkozott, a legszigorúbban betartva a konspiráció szabályait, gondosan megválasztva a találkozó helyét, előző nap még terepszemlélt is tartva, ugyanis Jerikó soha nem mulasztotta el a lelkére kötni, hogy mennyire óvatosnak kell lenniük, és még egymásban sem bízhatnak. Mindig telefonon vette fel vele a kapcsolatot, és neki kellett megadnia a helyet, ahol találkozni fognak. Első alkalommal Jerikó egy listát adott át neki, azoknak a képviselőknek a nevével, akik hajlandók kollaborálni velük. Aggodalmaskodva mondta, hogy reméli, tudja, milyen kényes ez az ügy, mert ha ez a lista véletlenül az ellenség kezébe kerül, ezeknek az embereknek vége, ezért aztán az volna a legjobb, ha bemagolná a listán található neveket, aztán a listát elégetné. Így is tett.

Neki egyébként az volt a dolga, hogy vegye fel velük a kapcsolatot, és minél többet nyerjen meg az ügynek, ami meglepően könnyen ment, mert mindnyájuknak elege volt a Miniszterelnök arroganciájából. Másodszor már a Z napot jelölték ki, amikor a parlamentben megbuktatják a kormányt.

Hirtelen összerezzen, mert a nevét hallotta, úgyhogy a Miniszterelnöknek meg kellett ismételnie a kérdését. Azt kérdezte, hogy jól van e, és közben olyan hipnotizáló tekintettel nézett rá, mint a kobra nézi áldozatát, hogy a rémület szinte megbénította, és alig tudott kinyögni egy nemet:

-Már napok óta figyelem, és aggódom magáért, olyan sápadtan jár, mintha közeli hozzátartozóját veszítette volna el. Telefonálok a magánorvosomnak, hogy fogadja magát!

-Kköszönöm, Mminiisztereelnök úr.

-Egyébként, ha már magánál tartunk, magának mi az ügyről a véleménye?

-Mmilyeen ügyrőől?

-A napokban egy névtelen levelet találtam a postám közt, amiben valaki arra figyelmeztet, hogy a parlament puccsra készülődik.

A konferenciaterem száznólván fokok fordulatot tett, és az izgatott hangok egyetlen morajlásban egyesültek. Valakik az asztalra fektették, és mellén széthasították az inget.

...

Bernardi Béla a szokottnál is feszültebb volt, talán a betegség miatt, ami érezte, a tegnapelőtti találkozó óta ott bujkál

benne, ami egyszer csak elemi erővel fog a felszínre törni, és ledönti őt a lábáról. Ez a vízió egy született hipochondernak, mint ő volt, szinte elviselhetetlen, és legszívesebben lemondta volna minden mai programját, hogy magára zárja legénylakásának az ajtaját, és pihe puha párnák közt kúrálja ki magát, vagy pedig nyomorultul elpusztuljon, de az informátora pont mára tudta megszervezni a találkozózt Maflással, aki együtt ült ezzel a Jeremiással, amíg be nem csavarodott, és prófétának kezdte magát képzelni.

Tegnap elkezdte az antibiotikum kúrát, és ma reggel határozottan jobb kedvvel ébredt, mert picit mintha jobban érezte volna magát, és kezdte azt hinni, hogy megúszhatja a nyavalyát.

Az informátor, azzal a mókás micisapkával a fején, a műintézmény előtt várt rá, és roppant titokzatos képpel közölte, hogy minden oké, mindent lezsírozott, mintha nem ebben állapodtak volna meg egy órával ezelőtt.

...

Nem kellett sok időnek eltelnie ahhoz, hogy rájöjjön, ő ide egyedül, kíséret nélkül sose tette volna be a lábát. És ennek csak az egyik oka az, hogy alapból gyáva volt, és hát itt mindenhol szúrós tekintetű, verőember kinézetű, rossz arcú alakok néztek rá, akiknek a homlokára volt írva, hogy csak átmenetileg vannak szabadlábban, két börtönbüntetés között. De hát Bernardi ráadásul még híresen háklis is volt a higiénia, akinek elég volt egy pici kávéfolt is az abroszon, hogy még a legjobb étteremből is kihátráljon. Itt pedig láthatóan még abból se csináltak ügyet, ha a vendég történetesen rókázott, minek következtében a fal olyan volt, mint egy absztrakt festmény.

Bernardi bizalmát az se erősítette, mikor meglátta, hogy a csapos a rongy tartalmát, amivel előzőleg felitatta a pultra ömlött italokat, nemes egyszerűséggel belefacsarja az egyik pohárba, és az így kapott koktélt küldi ki a pincérnővel az egyik vendégnek.

Ő volt Maflás, akit kerestek, és Bernardi elhűlve figyelte teletetovált karját, ami körülbelül akkora volt, mint az ő combja, és arra gondolt, hogy mi lenne, ha ez a kar szájon vágná őt

...

-Ő az? -intett feléje kopaszra borotvált fejével Maflás, és mikor a társa igenlően válaszolt, alaposan végigmérte, tekintetében a megvetésnek és a sajnálatnak azon elegyével, amit csak azoknak tartogatunk, akiket nem tartunk ellenfélnek:

-A mani itt van?

Pár másodpercre el kellett telnie, amíg kapcsolt, hogy Maflás a pénzről beszél, és bólíntott:

-Akkor teríts, kisapám!

Bernardi kétségbeesetten nézett a társára, aki igyekezett úgy tenni, mintha ott se lett volna, és elmélyülten tanulmányozott egy pókhálót:

-Rakd már ki azt a szaros manit! -rivallt rá Maflás.

Mit volt mit tenni, Bernardi előkotorta a magával hozott pénz felét, és a pultra tette, a másik felét előrelátóan máshova rejtette. Maflás felcsippentette a pultról a bankjegyet, majd visszajuttatta, mintha csak a súlyát vizsgálta volna:

-Ennyi? -kérdezte, mintha csak egy rossz viccnek tartaná az egészet. Intett valakinek, mire Bernardi Béla legnagyobb rémületére, hátulról két erős kar ölelte át, és vaspántokként tartották, úgyhogy Bernardi azt hitte, meg fog fulladni:

-Mókuska, motozd meg!

A Mókuska nevezetű hölgyemény, aki az előbb még a pincérnő szerepkörét töltötte be, látható élvezettel tett eleget a felszólításnak, sokáig matatva azokon a helyeken, amelyek egy férfi számára különösen érzékenyek, és mikor kellően felizgatta, úgy megszorította a heréit, hogy Bernardi Béla kis híján elájult. Végül diadalmasan húzta elő a másik bankjegyet. Ekkor Bernardi Béla lábai elszakadtak a földtől, és ő elindult kifelé, úgyhogy neki tisztára ugyanaz az érzése támadt, mint a macskakölyöknek, akit anyja a pofájában cipel.

Kiértek a bejárat elé, egy rendezetlen udvarra, és a vaspántok elengedték, Bernardi pedig egy tócsa közepébe huppant. Ez volt az a pillanat, amikor keserű szájjal kellett tudatosítania, hogy mégse úszhatja meg a nyavalyát.

...

A Helvécia a város egyik legelőkelőbb, de mindenképpen legpatinásabb kávéháza volt. Ráadásul a tulajdonos jó üzleti érzéssel mindent meg is tett, hogy őrizze ezt a patinát, sőt, még hangsúlyozza is.

Volt itt minden, diszkrét pincérek, elegáns frakkban, nádból készült újságtartók, a falakon a monarchiát idéző képek. Mert a Helvécia még a Monarchiában nyitotta meg magát a nagyjéremű részére, és vált a kelet európai porfészekből világvárossá akkor fejlődő metropolisz társadalmának fő találkahelyévé, és valódi bohémantanyává. Olyannyira, hogy állítólag, amikor a kávéház kinyitott, bohémek egy csoportja ünnepélyesen a Dunába dobták a kulcsait, hogy azután már sose legyen zárva. Nem is volt sokszor zárva, annak ellenére, hogy átvészelt két világegyet és forradalmi időket. Mígnem aztán pár évtizedig raktárként folytatta pályafutását.

A forradalom után azonban rekordidő alatt visszaprivatizálták a hajdani tulajdonos örökösei, és vált a nosztalgiazó közönség törzshelyévé. A közönség zömét a régi vágású urak és úrasszonyok alkották, olyanok, akik őrizték a régi polgári öntudatot, valamint arisztokrata családok sarjai.

Napközben unatkozó úrasszonyok ütötték itt agyon idejüket egy habos kávé és dobostorta társaságában. Méla undorral néztek el a többiek feje fölött a semmibe, nosztalgizva hajdani dicsőségen, vagy egyszerűen csak Ferenc József elégedett mosolyát fürkészve, amivel úgy nézett le a gondosan kiszínezett fotóról, mintha még mindig ő kormányozná a hajdan volt Monarchia népeit, és híres mondását ismételné: „Mindhen nadhon hjó, mindhen nadhon hszép, mindhennel nadhon mhegfadhok elégedhve”.

Vagina is ezt a képet nézte, és magában megállapította, hogy a hajdani császár igencsak fess ember volt. Elképzelte magát, mint első bálozót a császárvárosban, ahogy azt az anyja mesélte, mikor még az öreg császárnak is bemutatták. Fél évig készült fel erre a megtiszteltetésre, és hogy a meghajlásban még a legkritikusabb szemek se találjanak hibát, arról a hoppmester gondoskodott. Százhusz lánynak volt ez akkor a legfőbb gondja, akik az akkor már minden eresztékében recsegő Monarchiában készültek első báljukra, ami a birodalomban az utolsó volt. A következő évben a császár halott volt, és csak a legelvakultabbak nem látták, hogy a birodalom sorsa megpecsételődött.

Vagina tekintete elhomályosult, mégiscsak azok az idők voltak a szépek, és bár ő nem élt akkor, de anyja elbeszélései nyomán úgy érezte, hogy ő is része volt annak a kornak. Kislányként megbabonázva csüggött anyja elbeszélésein, úgy hallgatta, mint valami tündérmesét, és az elbeszélések nyomán képzeletében megelevenedett a kornak a legapróbb mozzanata is. Olyan volt, mintha neki csókoltak volna kezét a gavallérok, egy olyan korban, amikor a kézcsók burzsoá csökevénynek számított. Mintha őt kérték volna fel és vitték volna el egy andalító keringőre a híres arisztokrata családok sarjai, akkor amikor csasztuskák hangjai verték fel a falvak csendjét, és az arisztokrata családok sarjaira szomorú sors várt, kénytelenek voltak a rendőrfőnökök macái lenni, hogy a családjuknak valami kedvezményt szerezzenek. Ebben a fantáziája szőtt álmvilágban nőtt fel, és tizenhét éves koráig nem is volt hajlandó tudomást venni arról a mocskos valóságról, amiben élt. Ekkor azonban az élet brutálisan megrázta, és az álmvilág egyszer csak szertefoszlott. Családját kitelepítették a fővárosból egy isten háta mögötti kis faluba, amire még a tanya elnevezés is hízelgő volt, és a nehéz élet legalább annyira eldurvította az emberek lelkét, mint amennyire kérges tenyerüket a folytonos munka. Apja, aki már akkor gyámoltalan, tutyimutyi figura volt mielőtt még anyja beletörte a házasság igájába, ekkorra már annyira megtört, hogy már az is szép teljesítmény volt tőle, ha egyre szaporuló gyerekei születésnapjait meg tudta jegyezni, akikről egyébként azt se tudta megmondani, hogy miként kerültek oda, felesége egy anyanyúl szaporaságával pottyantotta ki őket, egyiket a másik után hozta elébe, hogy ez az ő legújabb gyereke.

Ekkor mondogatta az anyja egyre gyakrabban azt is, hogy egyetlen tőkéjük az ő szépsége. Sokáig nem értette, hogy mire akar ezzel célozni, de aztán egy szép napon bemutatta őt a körzet hírhedt államvédelmis parancsnokának, aki egy bunkó paraszt volt, és folyton a vodkát védte, de azzal hancegett, hogy egyszer saját kezûleg nyúzott meg egy volt grófot. Azóta csak úgy hívatta magát, hogy a „grófnyúzó”, és közben röhögött, hogy ő milyen jópofa. Két évig volt a „grófnyúzó” szeretője, mialatt végig nagyon utálta magát, de végül sikerült elérnie, hogy visszakerüljenek a fővárosba.

...

Ligeti Teofil jó ideje ostromolta már epekedő pillantásaival a két asztallal arrébb ülő Vaginát, mire az felfigyelt rá, és ő gáláns gesztussal egy üveg pezsgőt küldetett át neki a pincérrel, majd ő is átült az asztalához, magától értetődően szigorúan betartva a legegyszerűbb illemszabályokat is. Egyébként is volt egész viselkedésében valami félénkség, és mintha csak ezt a félénkséget palástolta volna a formáságokhoz való kínos ragaszkodásával, ami lehet, másnak komikusnak tűnhetett, de Vagina rögtön szimpatikusnak találta ezt a fiatal embert, aki szabályosan összevágta a bokáját bemutatkozás előtt, és csak azután ült le az asztalához, hogy hódolatteljesen az ajkával érintette a kacsóját.

Az előadás teljes sikert aratott, és Vagina kis híján felsikoltott, hogy volt:

-Rögtön látszik, ha régi vágású úrral van az embernek dolga-ujjongott Vagina.

Ligeti Teofil lesütötte a szemét, mint akit zavarba hoz a dicséret, és nincs hozzászokva az ilyen kifakadásokhoz:

-Tudja, nagys'asszony, a nevelés -dadogta. -Tudom, a mai világban ez inkább neveléses, de hát engem így neveltek fel drága szüleim.

-Ő én nem is rosszallásként mondtam, csak tudja, ma már olyan ritkák az igazi gavallérok, akik még igazi békebeli nevelésben részesültek.

-Ez az én nagy tragédiám, -mondta, és mélyen belenézett Vagina szemébe -mert ha virággal állítok be az első randevúra a mai modern világban a nők rögtön kinevetnek, ha meg még kezét is csókolok, akkor meg egyenesen megsértődnek. Gyakran vágják a fejemhez, hogy én egy rég kimúlt kor utolsó bölénye vagyok.

-Úgy érzem, maga az én emberem, és ha tíz évvel fiatalabb volnék, bizony le is csapnék magára.

Ligeti Teofil rosszállóan ráncolta össze szemöldökét, mint akinek nem tetszik az effajta beszéd.

-Ha szabad ennyire elragadtatnom magam, ön még mindig gyönyörű, és vétek így beszélnie. Én a magam részéről, ha szabad így fogalmaznom, többre értékelem a kissé érett szépséget, mint a húsz éves fruskák feszes testét.

Vagina felnevetett, azzal a gyöngyöző kacagásával, amivel egykor megbolondította a férfiakat, és könnyedén meglegyintette Ligeti Teofil arcát, és évődve folytatta:

-Maga udvarol egy ilyen öregasszonynak.

Ligeti Teofil elvörösödött, mint aki rosszállja a másik szavait:

-Drága szüleim mindig azt mondták, hogy a szerelemben a kor nem számít, hiszen köztük is jelentős volt a korkülönbség, mégis példás házasságuk volt.

Vagina szeme egy pillanatra felcsillant, és ez nem kerülte el Ligeti Teofil figyelmét, és úgy hatott rá, mint vadászebrre, ha megérzi a vad szagát.

-Az az én nagy tragédiám, hogy vonzódok az érett hölgyekhez, akik csak egy éretlen kölyök fellángolását látják őszinte érzelmeimben, de hát mit tegeyek, ha engem a korombeli hölgyek hidegen hagynak. Egy pszichológus barátom elmondta, hogy ez azért van, mert drága jó anyámat korán elvesztettem, és a szerelmeimben is őt keresem.

Vagina szemébe könnyek szöktek, és az asztal alatt együttérzően megszorította Ligeti Teofil kezét, akinek a szemébe nyomban könny szökött az empátiának eme megnyilvánulásától, és ebben a pillanatban olyan elesettnek látszott, mint egy gyámolításra szoruló kisfiú.

...

Bernardi beteg volt. Már este, mikor az ágyba bújt, érezte, hogy lázas, de mégse mérte meg a lázát. Reggel azonban már nem odázhatta tovább a dolgokat, és felhívta egy orvos ismerősét, aki szigorúan az ágyba parancsolta, és forró csipketea kúrát írt elő neki, amit mindig méla undorral hajtott fel, valahányszor a szomszédnője behozta, aki erre az alkalomra felcsapott önkéntes ápolónőnek. „Jaj, kedves doktor úr, olyan árvának tűnik így az ágyban fekve, hogy a szívem hasad meg. Asszony kéne magának!“ Bernardi hiába is igyekezett a szomszédnőjét lebeszélni, hogy doktor úrnak szólítsa, ami nem volt, ő makacsul ragaszkodott ehhez a formulához, de őt nem tudta megtéveszteni, ahogy törölgeti szemét, régóta gyanította már, hogy csak a lányát, egy megkeseredett vénlányt akarja hozzáadni.

Bernardi az ágyban fekve századszor átkozta el azt a huzatos utcasarkot, ahol összeszedte ezt a meghülést, ami rögtön aznap este ledöntötte a lábáról.

Ez a pár napos pihenő azonban jó is volt valamire, hogy végiggondolja az elmúlt napok történéseit. Először is azon kellett eltöprengenie, hogy milyen hátszándék van amögött, hogy a főszerkesztő pont rábízta ezt az ügyet. Bár a szerkesztőségben mindenki gratulált neki, mintha ez a megbízás valami különleges kitüntetés lett volna, kivált annakutána, hogy már elkönyvelték, hogy ki fogják rúgni. Ő azonban nem volt benne biztos, hogy ez valamiféle kitüntetés lenne, sőt... Lehet, hogy ez valami csapda, és ellene irányul? A számítások közül ezt se szabad kihagyni. Hátha az egésznek csak az a célja, hogy őt kompromittálják? Nyíltan nem mernek ellene semmit se tenni, ugyanis tudják, hogy magas helyen vannak támogatói, ezért aztán lehetetlenné akarják tenni, hogy ne tudjon ellentámadásba lendülni. Félnék tőle, ez már világos. Mind többet gondolkodott rajta, annál inkább a meggyőződésévé vált, hogy egy jól megszervezett konspiráció áldozata. Még nem jött rá, hogy hol a csapda, de idővel majd az is kiderül.

Ugyan, hogyan is hihette, hogy pont egy félhülye megszállottból akarnak szenzációt kreálni, ami majd megmenti az újságot. Ha viszont így van, neki is kell valami ellentervet készíteni. Elhatározta, hogy egyelőre még nem csinál semmit, csak nyitva tartja a szemét, és ha majd minden adu az ő kezében lesz, akkor rántja majd le a leplet a cselvetésről.

Legszívesebben már most ivott volna a sikerre, mert tudta, hogy ezek után már a főszerkesztő se maradhat meg a pozíciójában, és az utódja minden valószínűség szerint ő lesz.

Önbizalmát csak növelte az a telefon, amit alig egy órája kapott, és egy hang megkérdezte tőle, hogy akar-e főszerkesztő lenni. Mert, ha igen, mondta, akkor legyen résen. Mielőtt még válaszolhatott volna, a vonal megszakadt. Mindenesetre ez a hívás is őt igazolta, hogy készül ellene valami, amire most figyelmeztetik. Kint megszólalt a csengő, jelezve, hogy látogatója érkezett. Nem a szomszédasszonya volt, mert neki volt kulcsa, így mielőtt ajtót nyitott, a kukucskálón kilesett. Nem emlékezett rá, hogy ismerte volna azt a férfit, aki az ajtó előtt állt, de egy hang mégis azt súgta, hogy nyisson ajtót.

A férfi fellépése határozott volt, de udvarias, és még mielőtt bármit mondott volna, átnyújtotta a névjegykártyáját, amit egy futó pillantással elolvasott: Ligeti Teofil, manager.

-Bernardi Bélához, a neves újságíróhoz van szerencsém? -kérdezte kellemesen férfias orgánumán.

Bernardinak tetszett a másik szavaiban rejlő vélemény.

-Elnézést, hogy így betörök a magánszférájába, -szabadkozott -de a szerkesztőségben adták meg a címét.

Bernardit már az első percek meggyőzték, hogy a másik nem holmi porszívóügynök, aki kiselejtezett porszívókat akar rászózni.

-Úgy hallottam, hogy önt érdekli egy bizonyos téma, ami a védencemet érinti.

Bernardi értetlenül nézett, de a másik rögtön megadta a felvilágosítást.

-A védencemet, akinek az érdekeit képviselem: Jeremiás néven ismeri a város, szent emberként tisztelik, és mint szent ember, meglehetősen gyámoltalan a mi rideg világunkban, épp ezért intézem én a dolgait.

Bernardinak fogalma se volt, hogyan kerültek a nappaliba, de Ligeti már az egyik kényelmes fotelból magyarázott.

-Tudom, hogy sok mendemonda kapott szárnyra róla, és közülük nem egy rosszindulatú, amit az ellenségei terjesztenek, és épp ezért vagyok én most itt, hogy ön a legmegbízhatóbb forrásból szerezz információit. Mert, hogy úgy mondjam, nekem is szerény részem van abban, hogy ez a szent férfi köztünk van, nem mintha dicsekedni akarnék vele. Ugyanis hozzá semmi földi szenny nem tapadhat, mert az ő lelke a szférákban lebeg, és annak is, aki őt szolgálni akarja, méltónak kell lenni őhozzá. Igen, örökké hálás leszek a sorsnak a kegyért, hogy engem választott ki erre a feladatra, mert így megvan az a kellemes érzésem, hogy én is részese lehetek annak a kegyelemnek, aminek ő a birtokában van.

Bernardi szinte könnyekig meghatódott, ahogy a másik szavait hallgatta, és lelki szemeivel már látta ezt a szent embert, aki az emberek feje felett lebeg, és egy felhőcskén ülve prédikál nekik. Bár dörzsölt újságírónak tartotta magát, de Ligeti Teofil előadása teljesen magával ragadta, aki jó színészhez méltóan, tökéletesen beleélte magát szerepébe, és olyan hiteles volt, hogy ha nem vigyázott volna, még önmaga hatása alá kerül.

-Máig emlékszem arra a napra, amikor Indiában találkoztam vele. Én akkor életemnek egyik legválságosabb szakaszát éltem, elvesztettem mindenkit, akit szerettem és, aki engem szeretett, úgyhogy Indiában is a megnyugvást kerestem, de a lelkem háborgott, és folyton csak vádolt. Ő volt az, aki megbékéltetett a világgal, és begyógyította lelkemen a sebeket. Úgy játszott a lélek húrjain, mint egy értő művész valami csodálatos hangszeren. Gondolom, nem kell magyaráznom, hogy mennyire hálás voltam neki, és én beszéltem rá, hogy jöjjön velem, mert tudtam, hogy itt mennyire szükség van egy ilyen tiszta emberre. Magáról nem szeret beszélni, de annyit azért sikerült kiderítenem róla, hogy egy misszionárius házaspár gyermeke volt, akiket a fanatikus bennszülöttek öltek meg, és őt egy hindu bölcs vette pártfogásába és nevelte fel. Mikor én találkoztam vele, nevelője már meghalt, és ő a világnak hátat fordítva, szent életet élt.

Bernardinak zúgott a feje, mikor Ligeti Teofil befejezte mondókáját, és elbúcsúzott. Sokáig nem tudta eldönteni, vajon nem csak álmodta-e a látogatást.

...

A parlament ülése a szokottnál is feszültebb hangulatban kezdődött. Már a folyosón is érezhető volt, hogy valami van a levegőben, és a felgyülemlett gőznek robbannia kell. Míg eddig a képviselők két jól megkülönböztethető csoportra oszlottak, ki-ki a pártállása szerint, addig ma reggel minden összekeveredett. Kormánypárti képviselő az ellenzékiivel sustorgott, hirtelen felfedezte az egyik képviselő, hogy egy másikkal, akinek eddig még a köszönését se volt hajlandó fogadni, egy osztályba járt.

De a csúcás az volt, amikor néhány perccel a kezdés előtt maga a Miniszterelnök jelent meg, akinek pedig a véleménye széles körben ismert volt a parlamentről, és eddig is csak akkor jelent meg, ha le akarta hordani valamiért a képviselőket. Ez volt az a pillanat, amikor a rutinosabb tudósítók figyelmeztették a szerkesztőséget, hogy készüljenek fel egy esetleges különkiadásra.

Pavelka, aki a karzatról figyelte a fejleményeket, elégedettséget, sőt, titkos diadalt is érzett, hogy mindebben neki is része van, és most végre megfizet az évekig tartó megalázásokért, hogy úgy bánt vele, mint a lakájával, és igen, most megfizet azért is, hogy elárulta őt.

A Miniszterelnök helyet foglalt a kormánytagoknak fenntartott padsorban, mígnem az éppen elnöklő egyik alelnököt, akit teljesen összezavart a közjáték, figyelmeztette az egyik jegyző, hogy talán illő volna a Miniszterelnököt meghívni az elnöki pulpitusra. Ő azonban visszaüzent, hogy nem miniszterelnökként van jelen, hanem mint megválasztott képviselő. Ilyen előzmények után az ülés lagymatagon indult, és azok a képviselők, akik a folyosón a lehangosabban fogadkoztak, most elbátortalanodva, semmitmondó ügyrendi vitákba menekültek.

Már dél felé járt az idő, és a csalódott tudósítók éppen egy jóízű ebédrel készültek helyreállítani lelki békéjüket, vagy azon gondolkodtak, hogyan fognak kimagyarázkodni a főszerkesztőnél, akinél, a folyosói feszültséget tapasztalva, hasábokat foglaltak le a parlamenti tudósítás számára, sőt, a bátrabbak egyenesen különszámot rendeltek a nyomdánál. Ekkor a parlament elnöke kezdett beszélni, és több évtizedes ügyészi pályafutása minden gyakorlatával elmondta a vádbeszédet, amin egész éjszaka dolgozott. Csiszolgatta, lenyesegette a stiláris vadhajtásokat, felhasználva a történelem legnagyobb szónokainak a fordulatait, mert tudta, hogy ez lesz életének a legfontosabb beszéde, és most nem engedheti meg, hogy a vádoltat felmentsék, mert ez egyben az ő bukását is jelentené. Ennek megfelelően a kívánt hatást érte el, ügyesen adagolva az érzelmeket keverve a könyörtelen logikával, amivel rámutatott a hibákra, ízekre szedve az alperest, és porrá zúzva minden reményét a védekezésre. Megmámorosodva saját szavaitól, szinte szárnyalt, magával ragadva a többieket, akik eddig mukkanni se mertek. Mintha magas hegyekben kiáltotta volna el magát, és a hangrezgések lavinát indítottak volna el: egyszerre több helyen ugráltak fel a képviselők, és egymás szavába vágva sorolták az elmúlt években felgyülemlett sérelmeket, úgyhogy az elnöki csengő nem győzött csendet teremteni. Alig telt el két óra, és a kormány sorsa eldőlt, az újságok rendkívüli kiadásai ezzel a címmel jelentek meg: puccs a parlamentben.

...

A titkárnő gyöngéden masszírozta főnöke tarkóját, aki alig negyedórát tért vissza a parlamentből, és azonnal berendelte őt magához.

Már jóval azelőtt tudott a parlamentben lezajlott eseményekről, hogy a főnöke megérkezett, egy barátnője megtelefonálta, aki a parlamenti titkárságon dolgozott, és így számított rá, hogy Miniszterelnök ingerült hangulatban lesz, és bár már jócskán túlórázott, de tudta, hogy szüksége lesz rá. A férjének megtelefonálta, hogy ma neki kell a gyerekekért az óvodába menni, és jöllehet férjének a hangjában megint ott bujkált a neheztelés, de úgy érezte, hogy a főnöke iránti lojalitás kötelezi. Évek óta dolgozott mellette, és ennyi idő alatt kialakult egyfajta kapcsolat köztük, ami több volt, mint egyszerű munkakapcsolat, ami kötelezte őt. Tudta, hogy ezt nemcsak ő gondolja így, de főnöke is így gondolkozik, amit sok apró figyelmességgel hozott a tudomására.

A Miniszterelnök megköszönte a masszázst, majd az ajtóban még utána szólt, hogy most már menjen haza. Kevés embernek volt igazán hálás, de ennek a nőnek igen, aki már a házasságát is kockáztatta az iránta tanúsított hűség miatt. Most azonban magányra volt szüksége, hogy mindent átgondoljon. Mióta megválasztották miniszterelnöknek, naponta csak három órát aludt, és gyerekei nemegyszer vetették a szemére, hogy ha őt akarják látni, akkor a tévéhíradót kell bekapcsolniuk. Ilyenkor gondolt kedvenc gimnáziumi tanárára, aki megrögzött agglegény volt, és gyakran mondogatta diákjainak, hogyha az ember igazán elkötelezett a hivatásának, akkor a család csak nyûg a nyakán, mert a magánélet és a hivatás egymást kizáró fogalmak. Lelki szemei előtt, mintha a videó kapcsolóját nyomta volna meg, leperegtek a nap eseményei. Tulajdonképpen elégedett lehetett, hiszen nem történt más, mint néhányan, akik eddig kettős játékot űztek, nyíltan színt vallottak, és megszabadult az árulóktól, attól pedig nem félt, hogy megbuktatták, hiszen pár hónapon belül új választások lesznek, amit megint meg fog nyerni.

A nép tudja, hogy szüksége van rá, hiszen ő ismeri legjobban ennek a népnek a lelkét, és mindig tudja, hogy mit akar hallani.

A kormányzás tulajdonképpen nagyon egyszerű dolog, csak két aranyszabályt kell szem előtt tartanod: mindig biztosítsd a népet, hogy milyen nagyszerű véleménnyel vagy róluk, és ébreszd annak a tudatára, hogy rajtad kívül nincs más lehetősége. Az idő már bebizonyította, hogy ez a siker biztos receptje, mert ellenségei már sokszor megpróbálták őt kicsinálni, de a nép szeretetére mindig számíthatott. Azok a hülyék pedig csak beszéljenek, amit akarnak, de nem állhatnak közé és népe közé.

...

Ha embereknek, vagy angyaloknak nyelvén szólok is, de szeretet nincsen énbennem, olyanná lettem, mint zengő érc vagy pengő cimbalom. És ha jövődöt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is: és ha egész hitem van is, ugyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincs énbennem, semmi vagyok. És ha vagyonomat mind felétem is, és ha testemet tűzre adom is, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi hasznom abból...

Jeremiás Pálnak a korinthusiaknak írt levelének szeretetről szóló részét olvasta, amely mindig megbabonázta, valahányszor csak olvasta, mikor halk kaparászásra figyelt fel, majd az ajtó feltárult, és Vagina egy szál pongyolában libegett be a szobába, ami alatt a korosodó, de még mindig kívánatos szépség domborulatai feltűnően hullámoztak. Jeremiás már az ágyban feküdt, pizsamában, és rekkenő nyár lévén a paplan félrehajtva. Vagina remegett az indulattól, amit Jeremiás rögtön észrevett, és felkelt az ágyból. Vagina térdre esett, és szemét könnyek lepték el:

-Úgy érzem, gyónnom kell, hallgass meg, te szent ember!

Jeremiás zavarba jött, mert bár eddig is sok embert hallgatott meg, de úgy érezte, hogy ennél a bűnös asszonynál a hallgatás kevés.

-A te hited erős, és nagy benned a szeretet...

Vagina felugrott, mintha a másik olyan igazságot mondott volna ki, amit ő is érzett, csak nem tudta szavakba önteni:

-Igen, igen, nagy bennem a szeretet, amit azok a perverz disznók kihasználnak, -mondta, és a domborulat még hevesebben hullámozott, és egyre közeledett Jeremiás arcához -mert megérik, hogy mennyire védtelen, és kiszolgáltatott vagyok nekik. De én érzem, hogy én valójában nem ez vagyok, és valódi értékeim még kiaknázatlanok, -a domborulat nekinyomódott Jeremiás arcának, úgyhogy kénytelen volt egy lépést hátrálni, de a domborulat feltartóztatlanul nyomult előre -mint a virág, ami csak értő kertész kezében nyílik ki teljes pompájában. Jeremiás nem tudott tovább hátrálni, az ágy megállította, de volt egy másik aggályos körülmény is. Most már nem csak a domborulat nyomódott az arcának, de érezte, hogy ágyékához is hozzádörgölgődzik a másik ágyéka, és ami még ennél is rosszabb volt, a pongyola alatt semmi se volt. Tehetetlenül hanyatlott az ágyra.

-Érzem, hogy mi ketten még nagy dolgokra volnánk képesek. Én lehetnék a te múzsád, aki feláldozza magát érted, és erőt ad neked ennek a gonosz világnak az elviseléséhez, együtt ostoroznánk bűneit, és te belőlem meríthetnéd az inspirációt.

Vagina úgy vetette magát a tehetetlen Jeremiásra, mint a kiéhezett tigris az áldozatára, és a biológia törvényei ez egyszer legyőzték Jeremiás hitét.

....

Jeremiás az ágyon feküdt, és arcát könny áztatta. Vagina az imént hagyta el a szobát, miután kielégítette szexuális éhségét. Csak miután a szenvedély első hullámából magához tért, akkor vette észre, hogy Jeremiás zokog, és hogy arca leírhatatlan szenvedésről árulkodik. Megrettenve kapkodta magára ruháit, és sietve elhagyta a szobát. Rég elfeledett emlékek keltek egy pillanat alatt új életre, amelyekről pedig már úgy gondolta, hogy végleg az emlékezés szemétdombjára kerültek, és nagyon utálta most magát.

Jeremiás tehát ott maradt a szobában. Úgy érezte, hogy a hitéből űztek gúnyt, mert próbára tették, amit ő nem tudott kiállni. Akkor pedig hogyan lehet méltó Őhöz? Az Ő hitét Mária Magdolna tette próbára, nem egy kivénhedt, kéjsóvár asszony. Mint mindig, ha a lelke háborgott, most is imádkozni kezdett, ám most az ima se hozta meg számára a megnyugvást. Akkor mi hozza el lelkének a megnyugvást, ki ment ki a szenvedések tengeréből?

Fölnézett a feszületre, ami ott függött az ágy felett, és még az első napokban kapta egy öregasszonytól. A kereszten függő krisztus, mintha pont őt nézné, és tekintete ugyanolyan szomorú volt, az ő lelke.

-Uram, világosítsd meg az elmém, hogy a te akaratodat tudjam cselekedni, és adj erőt, hogy olyan tisztán élhessek, ahogy azt te elvárod!

-Nézzétek szemetekkel az Úrnak megvetett szolgáját, akit az Úr megalázott, mert túl dölyfösnek találta! Gögösségében azt hitte, hogy az ő hite tiszta, mint a kristálytiszta hegyi patak, de jött a Nagy Parázna, és mindent bemocskolt, és kincseit elrejtette barlangjában. Mert, mikor a leginkább meg vagyunk arról győződve, hogy mennyire szilárdak vagyunk, jön az Úr angyala, és egy fuvallatára kártyavárként omlik össze a mi szilárdságunk. Mert Ő mondja: megalázom az erőseket, és felmagasztalom a gyöngéket.

Jeremiás hangja olyan volt, mintha a síron túlról beszélne, és olyan siralmas képet vágott, mintha a saját gyászbeszédét tartaná, hogy még azok is megrendülve hallgatták, akik érzéketlenek voltak a könnyekre. Szavai annál nagyobb hatást tettek, minél jobban vádolta magát, mert egész lényéből mélységes fájdalom érződött ki, és bár nem értették szavai valódi súlyát, de megrendültsége mindenkire hatással volt. Az embereknek az volt az érzése, hogy íme itt egy igaz ember, aki vádolja magát, és közben saját bűneikre gondoltak. Mikor elhallgatott, az emberek még sokáig megrendülve álltak, és csak lassan oszlott fel a tömeg. Ligeti Teofil a távolból figyelte Jeremiást, és hogy milyen hatással van az emberekre.

Hallott már az éjszakai kalandjáról, Vagina reggel elmesélte, hogyan tette magáévá Jeremiást. Mi tagadás, örült neki, hogy Vagina ma éjszaka békén hagyta, és végre jól kialudhatta magát, mert túlon túl követelődő volt, és időnként az a kényszerképzelet támadt, hogy egy emberevővel bújt ágyba, aki előszeretettel falja föl a férfiakat. Csodálkozott is, amikor tegnap éjszaka békén hagyta, és csak akkor kezdett gyanakodni, amikor hajnalban úgy bukkant rá Vaginára, hogy reszketett, és egyre csak azt hajtogatta, hogy milyen bűnös asszony is ő. Mikor aztán reggel meglátta, hogy Jeremiás micsoda mártírral járkal, gyanúja bizonyossággá vált.

A tömeg feloszlott, és ő elindult Jeremiás felé, hogy megbékéltesse, mert gyanította, hogy őt is felelőssé teszi Vagina éjszakai csapdájáért. Különös módon, lelkifurdalást érzett, mert bár kihasználta Jeremiást, de ugyanakkor felelősséget is érzett érte, hiszen olyan védtelen volt, mint egy kisgyerek. Most azonban, mikor Jeremiás észrevette lehajolt, és felragadott egy követ a földről, és mire Ligeti Teofil rosszat sejtve megfordult, hogy elfusson, már egy kő találta el a háta közepét.

-A gonosz szolgának ez a bére! -hallotta még futtában Jeremiás hangját.

...

Egy hét telt el a nap óta, mikor a parlament megbuktatta a miniszterelnököt, és másnap már ki is tüzték a választások időpontját. Azok a renegátok, akiknek a segítségével az ellenzék megbuktatta a kormányt, sietve megalapították a saját pártjukat, és teljes gözzel készültek a pár hónap múlva bekövetkező választásokra, amelyeknek az egyik fő esélyese volt. A fogadóirodák már felvették a fogadási tételek közé az őszi választásokat, és egy a háromhoz lehetett a győzelmükre fogadni. Pavelka urat bízták meg, hogy menedzselje a választási kampányt. Elfogadta, mert még nem sejtette, hogy milyen erejét meghaladó feladatra vállalkozott, és a következő néhány hónapra biztosította magát az éjszakai nyugalom ellen. Mindenegyik képviselőnek megtervezni az imídzsét, ismeretlen neveket dobni be a köztudatba, műsoridőt biztosítani a tévében, nyomdákval tárgyalni, amelyek majd a plakátokat készítik... Olyan volt ez, mint egy háború, amit a legkíméletlenebb ellenségek vívtak, mert az igazi frontokon legalább a sebesült ellenséget illet megkímélni, de itt az számított a legkönnyebb prédának. És nem lehetett mimózálelkűnek lenni, mert tudni lehetett, hogy a másik oldalon ugyanolyan kérlelhetetlen az ellenség, aki könyörtelenül lecsap minden gyengeségre.

Mindig résen kellett lenni, és ez megviselte az idegeit, úgyhogy mostanában egyre többet nyúlt a gyógyító vodkásüveghez. Gyakran volt az az érzése, hogy erre a feladatra inkább Rambót kellett volna szerződtetni.

...

Ligeti Teofil, mióta Jeremiás elkergette, úgy tűnt, hogy a balszerencse is üldözni kezdte. Rögtön másnap Vagina is kiadta az útját, és így amellet, hogy elapadt a jövedelemforrása, még hajléktalanná is vált, és amire még lidérces álmaiban se gondolt volna, most csövesekkel és részeges csavargókkal volt kénytelen megosztani egy romos üzlethelyiséget. Mindemellett, most se volt hajlandó engedni abból a színvonalból, amit még a legnehezebb időkben is szigorúan megtartott, mert tudta, hogy a hanyatlás azzal kezdődik, hogy mindig engedünk egy kicsit az igényeinkből, míg végül észrevétlenül teljesen igénytelené válunk. Így aztán naponta látogatta a nyilvános fürdőket, hogy megszabaduljon az éjszaka ráragadt mocsoktól, mindennap megvette a virágárusnál azt a szál rózsát, amit a gomblyukába tuzott, és az újságárusnál az újságot, ahonnan a világ eseményeiről tájékozódott.

Bernardi Jeremiásról szóló cikke nagy feltűnést keltett, és pár hétig ő volt a média ügyeletes szenzációja. Az emberek fantáziáját csak felcsigázta az a tény, hogy Jeremiás került az újságírókat, és nem volt hajlandó velük szóba állni. Egy olyan korban, amikor a sajtó hatalom volt, és az emberek többsége mindenét odaadta volna, hogy legalább egy órára a média sztárjává váljon. Ligeti a fogát vicsorgatva átkozta magát, Jeremiást és az egész világot, ha arra gondolt, hogy mit szalasztott el...de talán még nincs minden veszve, és neki is jut gyümölcs erről a fáról...

Elhíresztelte, hogy Jeremiás csodatevő képességével képes betegeket gyógyítani, és ehhez csupán egy fénykép szükséges a betegről, amit majd ő eljuttat a csodatevőhöz. Fizetéséről nem beszélt, mindössze adományokról, mert a Csodatevőtől /most már ez volt Jeremiás hivatalos titulusa/ távol állnak a rút anyagiak, ezért intézi ő az ügyeit. Fellépett televíziós show-kban, ahol csodálatos gyógyulásokot mutatott be, amelyek mind a Csodatevőnek voltak köszönhetőek. Szerepeltetett gyógyíthatatlan betegeket, akik mind hivatalos iratokkal tudták igazolni, hogy már minden elképzelhető orvos lemondott róluk, és csak a Csodatevőnek köszönhetik gyógyulásukat. Az üzlet virágzott, de ő valami másra, többre vágyott. Lassan kezdett a fejében egy terv körvonala kirajzolódni, és mert mindig is a tettek embere volt, hát nyomban hozzálátott a terv megvalósításához.

...

Másnap sorra látogatta a választásra készülő pártokat, és mindegyiknek felajánlotta a maga, valamint védencének a segítségét. Mint mondta, Jeremiás ennek az országnak felelős polgára, és meggyőződése, hogy csak egyetlen párt képes rá, hogy az országot ebből a súlyos válságból kivezesse. Volt, ahonnan rövid úton kidobták, de volt, ahol érdeklődést keltett, és kis híján meg is állapodtak, csak az anyagiakban nem jutottak dűlőre /"természetesen, védencem nem a saját céljaira akarja ezt az összeget felhasználni, hanem jótékonykodásra, egy alapítványt akar létrehozni beteg gyerekeknek"/

Most tehát ott ült Pavelka úr irodájában, aki először még nem vette komolyan ezt a furcsa figurát, aki nemes egyszerűséggel az utcán letámadta, mikor az autóból szállt ki, és olyan rámenős volt, hogy még az irodájába is betolakodott, és már éppen hívni akarta a biztonságiakat, hogy dobják ki, de meggondolta, és most már érdeklődéssel hallgatta Ligeti Teofil ajánlatának a részleteit. Ha igaz az, amit ez az ember mond, akkor megütötték a főnyereményt, mert ebben az országban nagyítóval kell keresni azokat az embereket, akiknek a nép szemében hitele van, és az a párt, amelyik fel tud mutatni egy ilyet, az biztos befutó. Persze, azt is tudta, hogy mindez egyszerűen szélhámosság, de ha ezt az embert most kidobhatja, ő fogja magát, és ajánlatával megkeresi az ellenséget. Ekkora esélyt pedig nem akart felkínálni nekik:

-Szóval, azt állítja, hogy maga rá tudja venni ezt az embert, hogy támogasson minket.

-Mint említettem, védencem, Jeremiás szilárd meggyőződése, hogy csak az Önök pártja képes az országot ebből a súlyos válságból kivezetni. Természetesen, neki is vannak céljai, amihez sajnos elengedhetetlenek a mocskos anyagiak...

Pavelka úr nem volt naiv ember, és tisztában volt vele, hogy választások idején mindenki a pártkasszát akarja kifosztani, és ezért egy kicsit élesebb volt a hangja, mint akarta:

-Először szeretnék látni valami eredményt, aztán majd tárgyalunk a továbbiakról.

...

Jeremiás egy padon ült a szökőkút közelében, és a kút körül hancúrozó gyerekeket figyelte. Annyi ártatlanság és báj volt a játékukban, hogy lassanként az ő szívébe is derű költözött. Pedig épp rosszkedve üzte őt ide. Úgy érezte, hogy légvárral harcol, amiket sose fog bevenni, mert az embereknek nem az ő szavaira van szüksége, amikor a mammon hatalmába vannak. Meghallgatják őt, mert érzik, hogy amit ő mond az a helyes, úgy kellene élni nekik is, de aztán sietnek tovább a dolguk után, és a mindennapok gondjai közepette már elfeledkeznek a szavairól. Figyeli az arcokat prédikáció közben, és tudja, hogy melyiküknek érintette meg a lelkét, de azzal is tisztában van, hogy többre van szükség, mint szavakra, mert a többségnek nincs elég ereje, hogy kitörjön a bűvkörből, amiben eddig járt. Sokszor kérte már az Urat, hogy világosítsa meg, hogy mit tegyen...

Most a játszó gyerekek közül kivált egy kislány, és odament hozzá. Jeremiástól pár lépésnyire megállt, és figyelte. Jeremiás egy darabig farkasszemet nézett a kislánnyal, majd elővett a zsebéből egy zacskó cukrot, és a kislány felé nyújtotta. Az válaszként odafutott az egyik szomszédos padon ülő anyjához, és súgott neki valamit, mire az idegesen Jeremiás felé pillantott, majd felpattant, és kézen fogva kislányát, elsietett. Nemsokára visszatértek egy rendőr társaságában, és a nő Jeremiásra mutatott, a rendőr pedig ráérős léptekkel, mintha semmi dolga nem volna, elindult feléje.

Mikor Jeremiáshoz ért, megállt előtte:

-Molesztáltuk a kislányt?

Jeremiás értetlenül nézett a rendőrré:

-Álljon fel!

Jeremiás engedelmesen felállt:

-Bekísérem! -közölte egykedvűen -No induljon!

Az őrszoba a park bejáratánál volt, és keresztül kellett menniük a parkon, amit már birtokba vettek az emberek, akik a padokon napfűdöztek, épp annyira megszabadulva ruháiktól, ami még nem sértette a szemérmét, vagy a terebélyes fák alá húzódtak a kora nyári kánikula elől.

Az őrszobán nem volt senki, amikor Jeremiás a rendőr kíséretében belépett, és a főtörzs leültette egy székre, majd kiment a szobából. Jeremiás egyedül maradt a szobában, de eszébe se jutott, hogy kísérletet tegyen a szökésre, bár nem lett volna nehéz dolga, csak ki kellett volna másznia az ablakon, amin még rács se volt. Az üveg olyan piszkos volt, hogy néhol már ki se lehetett rajta látni. A falak repedéseiben egész tenyészete burjánzott a különféle élősködőknek, és a falak izzadtak ebben a kánikulában. Néhol, tekintélyes átmérőjű részekben hiányzott a vakolat. Jeremiás, hogy mégis csináljon valamit, kivett a zacskóból egy szem cukorkát, és élvezettel kezdte szopogatni, mikor nyílt az ajtó, és Ligeti Teofil lépett be.

Jeremiás nem vette rögtön észre Ligetit, és így ő szemügyre vehette a háttal ülő másikat. Megdöbbenette, hogy mennyire összeesett a válla, és egész alakja arról tanúskodott, hogy az utóbbi időben nélkülözött. Halkan köhécselt, hogy felhívja magára a figyelmet, mire Jeremiás megfordult, és most az ő arcán látszott ugyanaz a megdöbbenés, mint az előbb a Ligetién.

-Hát megint összefutottunk, -kezdte zavartan -és úgy látom, hogy neked se tett jót, hogy elváltunk.

-Az Úrnak nincs sok gondja az Ő hitvány szolgájára -válaszolt egykedvűen Jeremiás.

-És nem gondolod, hogy épp ezért van szükség ránk, emberekre, hogy segítsünk a gondviselésnek, hiszen az Úr se gondolhat mindenre?

-Az Úr elintézi az Ő dolgát.

-És te? Vajon járja e, hogy az Úr szolgája méltatlan körülmények közt éljen?

-A hitvány szolgát megfenyítik.

Ligeti Teofil már látta, hogy nem lesz könnyű dolga, ha Jeremiás ennyire makacskodik, ezért latba vetette minden rábeszélő képességét:

-Én egy ajánlatot teszek, ami egyaránt jó az Úrnak, és az embereknek.

-Az Úr nem alkudozik, holmi vásári kupeczek módjára.

-Senki se beszélt alkuról, csak éppen az Úr szolgájának támogatni kellene egy pártot...

-Az Urat nem érdekli semmiféle földi hatalom, és az Úr szolgáját se, és átkozott legyen annak a neve, aki kufárkodni akar az Ő nevével!

...

Napoleon rettegve kuporodott össze a szoba sarkában, és figyelte az új beteg dühöngését, szája félelmesen habzott, és az ápolók most kötözték le az ágyhoz.

-Az Úr, az én Istenem megpróbálta az Ő szolgáját, és könnyűnek találta! Méltatlannak arra, hogy az Ő nevét hordozza, mert ellenségei összefogtak ellene, és elveszejtették, de az én Uram majd megszabadít engem!

PÉTER ERIKA

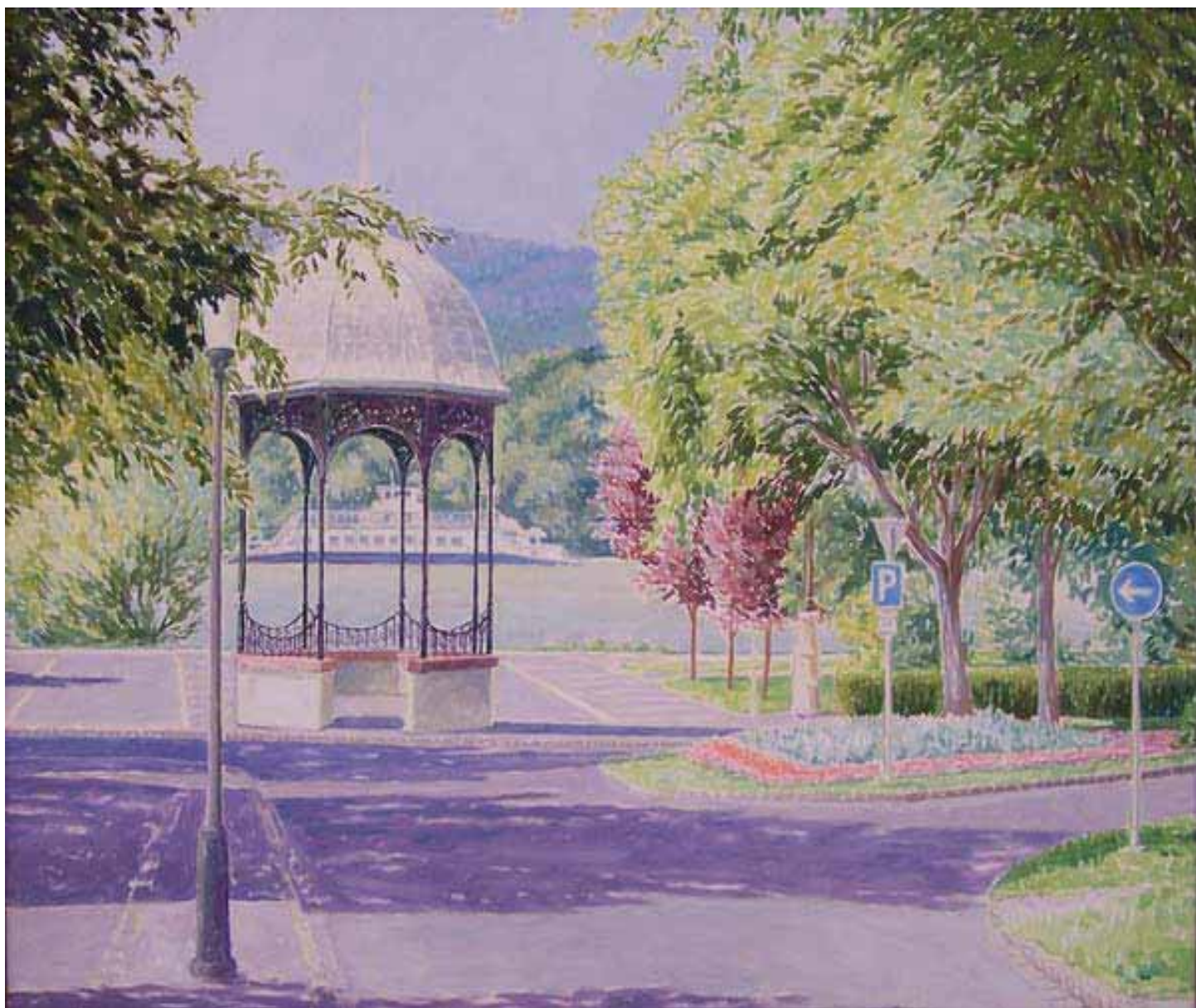
Áprilisi agónia

Mint napsütötte sík vidék,
oly lázas most a lelkem.
Miért e gyorsabb szívverés:
mi lüktet még eremben?

Suhannak álmok, szellemek
és bûnös varázs-árnyak,
még betûk, szavak kellenek,
még sóhajtások szállnak.

Így zárom majd le életem,
mint szivárványhíd íve,
nem érhet földi félelem
ha pont kerül az i-re.

(2008-04-01)

Dunaparti sétány (olaj, farost)

SZŐKE MÁRIA-MAGDOLNA

A plágium

Egyszer, karácsonykor láttam egy embert. Egy olyan embert, akit amúgy nem szoktunk látni, mert általában ilyen ember nincs is. Egy rongyos, zülött csavargót láttam, fején sztaniolpapirkoronával, egyik kezében vodkás üveggel a másikban egy nejlon babakocsiból eszkaált jászollal, amiben egy ócska kaucsuk baba feküdt. A rongyos király részeg volt, s valami furcsa monoton hangon egy betlehemes dalt mormogott. Mint mondtam, karácsony volt. Megbûvölve bámultam az alakot. Mikor ilyen figurákat mutat nekem Isten, vagy Sátán, némi időtlenség, kéjes mámor szakad darabokra a lelkemben és ha nem tudok szóba állni vele, akkor kifaggtatom a bennem lobogó tüzet s álmodok valami sztorit, valami irodalomnak diagnosztizált történetet az alakok köré. Így járt a betlehemes csavargóm is, ugyanis írtam *Karácsony* címmel egy novellát, amit aztán odajándékoztam olvasóim karácsonyfája alá, a Bihari Napló irodalmi rovatába. Jó volt az a történet, melyben három rabló elindul embert ölni és pénzt rabolni karácsony estéjén, s a végén segítenek egy szegény asszonynak, hogy világra hozza gyermekét. Sokan gratuláltak, s azok az emberek akiket szerettem, megértették, ismét sikerült tetten érnem a csodát, a látó, révülő égi meséket. Aztán eltelt pár év, s ez a rongyos rablógyilkos, aki novellámban betlehemes királlyá avansált, elfelejtődött az írások sokadalmában, a kalandok sodrásában. S talán ez így is marad, ha egy véletlen folytán nem keveredek bele valami csodálatos szép örületbe a Hegedőssel, aki a történet végén szintén rablóvá avansált, csak egy kicsit hitványabbá, mint novellám rongyos szereplője.

Egy fergeteges szerelmi dili után szört kerestem a kutyaharapásra s mivel nem vagyok mentes a modern civilizációtól, tévét is néztem szörkeresés közben. Így láttam meg egy reklámot, s ott egy olyan fazont, akit ha szemüveg nélkül néztem, világra olyan volt mint a Nagy Szerelem maszkulin tárgya, melytől éppen lelkinyomorogtam. Már ahogy ezt a romantikus tollforgató némberek szokták tenni.

Figyelj - mutattam a képernyőre barátnémnak - látod ezt a bőrkabátos faszit, na azt akarom, hogy ez nekem énekeljen egyet, de csak nekem egyedül.

Megörültél talán? - kérdezte barátném, de én úgy vélem, sem ebbe a történetbe, se egyéb helyeken nem az én elemgyógyászati diagnózisom a legfontosabb. Így történt, hogy némi nyomozás után megtaláltam a Hegedőt a tévéből, s valami perverz, pokolból lopott lánggal elkezdtem életre kelteni az új történetet. Ha vadászok, grófi őseim oroszlanimádata és oroszlán utálata okádik a génjeimben, mikor semmi se drága, se a fáradtság, se a véres szavannák adta sebek, csak az, hogy elutazzunk messzi tájakra s lelőjük azt a kibaszott oroszánt, és elhiggyük magunknak, mindenek ellenére, érezzük még az élet halálízét, vagy a halál életízét. Így jártam én a Hegedőssel, aki amúgy híres és zenekara van, és némi vadászati mechanika után egyszer csak benne volt a naplómban, a mindennapjaimban s napi 120 sms-t írt a mobilomra. Olykor éjszaka is felhívott, de volt, hogy verset írtunk négykezesre a mobiltelefonok segítségével. Szép verseket írt. Azt hiszem, nagyon magányos lehetett, noha akkor már sok cifra dzsuvát megismertem általa a vadkeleti pannonsztárok életéből. Kicsit szégyellem, milyen felelőtlenül adtam tanácsokat egy világhoz, melyet sosem láttam. Megtudtam milyenek a gruppi ezek az elborult agyú nőnemű rajongók, akik valamitől nem tudnak igazán nővé válni s csak az álmok maszturbációs révületében hiszik azt, hogy boldogok. Megtudtam milyen a pokoli lassú tűzön, a reflektorok lángján elégni, mint a lepkék a lámpafényben. És a Hegedős ott élt velem, benne az életembe, az éjszakáimba és a nappalaimba, és én az övébe, és mindent tudtunk már egymásról, és egyszerre aludtunk el és egyszerre keltünk...noha egyszer sem találkoztunk. Ám a fránya műholdas kapocs, a sátáni mobiltelefon ott volt ebben a kísérteties mesében, melynek egyszerre volt forrásvíz és döghús íze. Többször akart találkozni és minél előbb találkozni velem, többször tervezett randevúkat furcsa városokban, ám én sokáig háritottam. Mi a fenét ér a vadászat, ha seperc alatt lelőjük az oroszánt? Valami lobogó szent örület volt ez, ember ilyen őszintén talán soha nem tárulkozott ki előttem úgy mint a Hegedős, és bevallom, mikor ő meztelen lelkével esdekelt a műhold segítségével értem, én többnyire csak valami talmi jelmezben mertem megjelenni. Szóval mire észrevettük összenőttünk a Semmiben, mint két furcsa iker.

Ekkor már megijedtem, mert grófi őseim oroszánvadászataiban egyszer sem említették, hogy megszeretik az oroszánt, éppen ezért úgy véltem rövidre zárva a történetet találkozom személyesen is a Hegedőssel, hadd énekeljen hát egyet nekem, és csak nekem az éjszakában, aztán majd meglátjuk. Legfennebb mellélövők az oroszánnak, az éneklő hattyúnak, vagy bakot löve térek meg boszorkányfészkembe. Azt hiszem, soha nem jött senki annyi szép, dacos, beteg lépéssel találkozni velem, mint ez az ember. Honnan jött, ma sem tudom. A műholdkóros szerelem mágiájából megszületett férfitest azonban már kevésbé volt szelidíthető. Igazából csak egy képet őrzök első találkozásunkból, amikor fáradt, szép homlokát a tenyerembe simította s olyan volt mint egy szelíd, nagy kutya, akiről csak én tudom, hogy ez igazából oroszán. És igen, énekelte nekem. Valami esti kocsmaszaltnál énekelte a budapesti belváros meleg, bűdös kipárolgásai közben. Arról énekelte, hogy három sárga kendőt veszek s ha felveszem sárga leszek...meg fehér...meg piros...és ájllálálá lálá lá...Hát beváltottam a magamnak tett ígéretet, az Ember a tévéreklámból, az a híres borkabátos faszi, ott énekelte és csak nekem, de éreztem veszélyes lesz az utolsó strófa, mert valljuk be, nem nyugdíjas állás egy rövid bottal piszkálni az alvó vagy éppen szerelmes oroszán seggét még bohém ironöknék sem. Azt hiszem valahol nagyon tisztátalannak tartottam ezt a megidézett szép kísértetet. Amerikai, modern regények szennyes, drogos zenészalakjai böfentek fel a tudatomban, s nem akartam többet adni magamból, mint ami úgy sem kapható. S egyszer azt kérte, írjak egy karácsonyi sztorit, amit a budapesti karácsonyi koncertjükön felolvasnak majd. Nagyon szép sztorit írtam neki, hiszen minden rettegő titkomat szerethettem ebben a Hegedősben, anélkül, hogy ez kiderüljön. A koncertre írt novella szintén egy betlehemes történet, ahol a jászolban egy embermese után hegedű fekszik és hoz megváltást a sztoriban szereplő szegényeknek és gazdagoknak. Ha jobban belegondolok csodálatosan jól sikerült ez a novella, s a legközelebbi találkozásra vittem is magammal a kéziratot. A szép karácsonyi mesét, ahol egy embertesthangszer sír fel a jászolban, ahogy csak lánggra lobban nőstény álmodó tud búcsúáldozatot álmodni annak, aki úgy szerette, ahogy csak az egek magos mélységeibe menekülő mesék tudnak szeretni. Mondom, kurva jó sztori volt. Ám ekkor megsértett. Akaratlanul, idegesen, gyáván és nagyon. Én szintén ideges és gyáva voltam, sőt nő, minekutána azt mondtam nincs meg a karácsonyi novella. Minekutána erőltette, követelőzött, hiszen érezte, jár ez neki, megdolgozott érte. A kurvákat márpedig meg kell fizetni, mégha Hegedősök is. Hát valami perverz intuíciótól vezérelve, szóról szóra elmeséltem ebédkor a tökleves mellé, az egykori babakocsis rablógyilkos karácsonyi történetét, majd hazarohantam Erdélybe, s bevallom, ebbe a szerelmi drámában Kenderesig vizesre bögttem a feketemunkásokat szállító autóbust. Szép seb lett a lelkemen, odatettem a többi mellé, hiszen mint mondtam, ilyenkor semmi se drága... Talán itt elmúlik a történet, ám a trófea visszaharapott! Ekkor megértettem, miért nem szabad futni hagyni a becserkészett oroszánt, hanem oda vele a kandalló fölé! A fejét, az agyarait, a sörényét. De már késő volt. Így meglepve értesültem, hogy a Hegedősöm előadta a rablós karácsonyi sztorimat mint saját remeket s hatalmas sikereket aratott vele. A grupplik örvöngtek érte, a kritika is nagyon jó volt. Nem is értem, miért nem voltam büszke magamra, hiszen végül is engem imádott a sok buta lotyó, rólam áradoztak a kritikák! Mibe került volna elővenni a régi újságot s plágiumpert indítani a nagy zenész ellen?! Ám azokra a szép bolond csodákra gondoltam, amit kaptam a Hegedőstől, aki nekem adta legszebb dalát, akitől megtanultam, hogy bajban ott van és szorítsa a keze-kezemet, aki velem sírt egy éjszaka az autóban ülve valami idegen város lámpái alatt, aki jaj de tudott szeretni, s akiről kiderült, hogy jaj de egy piti tolvaj. Nem titkolom, rossz volt ez, aztán elmúlt. Új sebek, új oroszánok...Itt és ott. De a minap megint belebotlottam a sztoriba. A hegedősöm újra fellép, s ez a történet szép sátáni vigyorával ráköszönt a környezetemre. Arra gondoltam megpukkadok, ha megint előadják a karácsonyi rablómesém kifecamított változatát, civakodni sem akarok én olyan valakivel, aki úgy tudott szeretni, ahogy azóta se senki más...Így eldöntöttem, kerüljenek helyükre a dolgok. Odaadom a neki szánt történetet, a betlehemes jászolban fekvő hegedű történetét. A zenészt, aki megváltást tud csikorogni fagyott csillagokból, egy történetet, mely kéri a hegedűhangját s ami nem lopott, hanem az Övé. Nekem úgysem kell. Nekem annyi novellát ad az én égi menedzserem, amennyit elbírok, tőlem lopni is lehet s ez gazdaggá, sőt gögössé is tesz olykor. S felhívtam a szavannán az oroszánt, aki azonban nem mert a telefonhoz jönni. Mert a tolvaj ilyen. A gyáva oroszán az Óz a csodák csodájából nem mert szembenézni Smaragdvaros megbocsátásával. Pedig istenuccse akár húsvéti novellát is kaphatott volna, ahol a keresztfából melyre a Megváltót szegezték, egy vándor faragni kezd valamit. Fegyvert, íjat akar faragni, ám ami elkészül nem alkalmas ölésre, de csodaszép hangokat ad ki magából, az apostolok hegedőjének hangját... hogy akik értik, pogánykrónikásokként, őstálosokként elinduljanak vele hirdetni.

Hirdetni, hogy a szeretetet meg lehet korbácsolni, el lehet árulni, de az harmadnapra feltámad és bocsánatot vértik az árulóknak. Ám ez most elmarad.

Ez már egy másik történet. Egy másik seb. Egy másik trófea.

BEMUTATJUK

Makkai László versei

Kutyaütő

Írogatok
kis versikét.
Nincs semmi tét.
Így ugatok.

Válság

Ami engem illet, le lettem csengve.
Vajmi gyenge ihlet cseppet se leng be.
Nem illek húrnak se jambusba, se szlengbe.

– Szerinted húzzak-e a búsba?
A Múza friss csókja ízben bejönne.
Vagy húsa is jó, ha így nem. De Ő ne!

Ó!

Festmények,
pók falon.
Bambán henyélnek.
Estlányek.
Temérdek agyvágy.
Oltalom
halvány reménynek.
Oly nagyon enyémeek.

Helyem

Emberiesített istállóban lakom.
Kies így lett. Alattam zöld heverő az alom.
Nem a trágya, csak magam ágya.
Csöndelő, dallam áztatta álom ól.
Alatta szótlán föld, állat föltről káromol.
A falon sok kis mázolt lány nagy talánya.
Sarok magához csal pókot, rám szól szenny, por.
Alsom ott, ahol volt a jászol egykor.
Jobb cím nélküli lakó vagyok magamnál ma.
Vendégzenész, aki ingyér üti. Zajmajom.
Magányos dalt magának átdobol.

Önöző

privát ól vezér
laptop világol kezén
emlék antrop egér

ez én lennék
halk pop termék
ingyen art shop

isten szart lop itten
imától tartok,
ezér' mennék

Életút

Voltam szegény gyerek:
reménytelen, szótlán, álmos.
Voltam szénaboglya lakó égi béka.
Voltam város foglya faluszéli tahó.

Enyém lettem mostan.
Honlap regény leszek: folytatásos.
Holtnak keménykedek holtan,
ha tudsz nézni néha

Év záró

Megint vége egy évnek. Ennek: a kétezerhétnek. Ragyog hosszasan.
Sors, kaland, veríték, sebek. Tények, mellek, fagy. Ténfereg lélek.
Terít. Félve vegyék meg ezt, meg azt. Mérgezett méreg. Farokhossz arany.
Rosszmagam meg itt fékezek, fénylek. Kellek, vagy mégse? Henyélek.
Meghitt kényelem élet. Nevem csak ékezet. Névleg vagyok: holttalan.

Önkarc

Egy fej.
Rajta mart héj.
Nem épp ám agg,
hû, s nemes fajta arcél ,
művész ábrázat.
Hûlt helyes sebhely.

Benn ég lágy mag.
Tűzvész, ádáz harc
noha nem ez a cél,
csak épp a kép.
Nyûtt sémán álarc.

Nem a marcona, ványadt ,
pofalemez , az él. Nem.
Ez az arccsontra fáradt érdem,
spongya-gerezd, végalak a nyélen?
Hát más: én, maga a lényem.

Mindennek keresztbe tett szak állat.
Gyéren szakállat megeresztett ,
fals, ronda bánat.
Ingerlek.
Kérdem: – Na hova hányjak?

Ma

Brutál hon. Harca holt. Akol, szar-tok.
Utálom azt a kort, ahol tartok.
A nagy fiúkat, a kis lányokat nézem.
A halálnak ingyen vagyok.

Jut álom massa, volt, ha volt arcok.
Ruhám sok tarka folt, habból varrott.
Lassan kilyukad, s az is rám rohad szépen.
Akárcsak a mindennapok.

Pokolba velem

Nem kell kioktatás annak, ki lankadni vágy, s ágy mellett sor sírokat ás.
Korcs írogatás.

Pokolba velem, ott a helyem. Bosszúság vagyok, rossz husáng.
Az örömökre szarok, bármily nagyok.
Hát így nem leszek az öröm ökre.
Röhögök. Elveszek.

Matuzsálem akarok lenni, öreg, mint a köves cövek.
Hazug, álszent, barokk farok. Ennyi. Kövess! Rohanjon a sok majom.
Csorgok le szépen, míg célom elérem. Se boldog, se szép. Fenéknyom.

A kondér lében meleg levés leves leszek, mással, s veled.
Az ördög ehet nagykanállal, csorgó nyállal, míg belénk nem gebed.
Reményt neked!

Kis én közeli

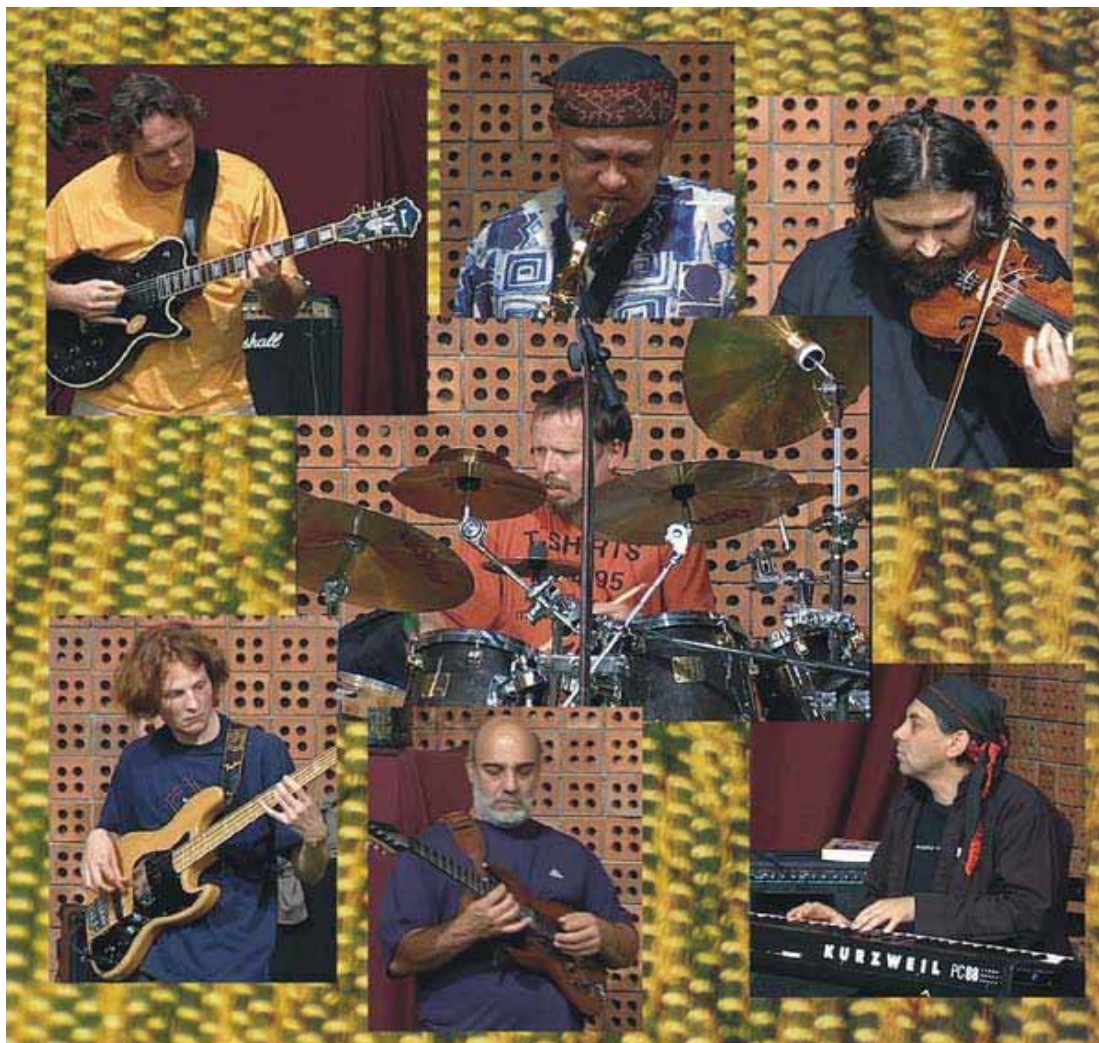
Ma sincs köztem vita.
Csak kis ördögi körömből ördögöm kidörömből.
Mit akarhat?
Közben - angyal szárnyal - kitakargat a hajnal.
Rám nyál.
Győztem?

Makkai László író, tudós, tanár származék. 1953 óta él. Azóta tanult, tanított, festett, rajzolt, írt, zenélt, illusztrált, tervezett, rendezett, szervezett, alapított, szerkesztett, kiállított, előadott, publikált, moderált, szót vitt, egyesületet elnökölt, önkormányzatban képviselt, diákjogot védett, oktatási programokat írt és bírált, sok hülyeséget elviselt. Tanári, népművelői, autó vezetői, közigazgatási, oktatási szakértői papírokat, gyakorlatot szerzett. Három fiút nemzett, felnevelt.

Budapest – Nyíregyháza – Debrecen – Tiszavasvári után Kosdon, családjával, házukban él.

A fő városba jár, hogy hivatali tintanyalásból, oktatási szakértésből finanszírozza családját, magát és tevékenységeit. Vállal. Szabad, jazz közeli zenében, ütőhangszereken muzsikál ART AMÍG TART és egyéb fedőnevű társulataival, vagy magával. Üthető, rázható, vakarható, seperhető, ütő, vakaró, seprő azaz megszólaltatható, megszólaltató instrumentumokat gyűjt és készít. Koncert-, és házi zenét rögzít. Az alkotás számára életfeltétel, akár a levegő, víz, étel, látvány, íz, illat, hang, család, társak, maga. Kevéssel is beéri, de azzal nagyon. Festmények, rajzok, zenék, versek, dalszövegek, esszék a szellemi, művészi anyagszere végtermékei. Nem salak, műalak. Próbál megérinteni. Nem elégedett. Nonkonform.

Az „**ART AMÍG TART**” - különböző toldaléknevekkel ellátva - jazz közeli szabad zene megteremtésére szervezett együttműködés, amelyet 2004-ben hozott létre **Makkai László** ütőhangszer megszólaltató. Ennek oldalágaként jöttek létre a „**MICRO/MIKRO/MAKRO ART**”, a „**Jazzprecedens**”, valamint a házi muzsikák szereplőinek neveiből applikált megnevezésű formációk.

E baráti ellenüzlet nyilvános és házi rögtönzések, hangfelvételek, hanghordozók és zenei barátságok egyidejű létrehozására irányul, a szabad művészet lélektisztító hatása alá kerítendő mindazokat, akik hajlanak alávetni magukat e szelíd, hang keltette erőszaknak.

A zene kollektív éleveszülésekor összegződik a résztvevők művészi sajátossága azzal, amit az egyén szabadsága megenged a másoknak. Ez kétségkívül önzőnek és felelőtlennek tűnő, egyben hazárd vállalkozás, de az eddigiek azt igazolják, hogy az alkotó szabadság felülírhatja a megtervezettség és betanultság értékrendjét anélkül, hogy a magas minőséget veszteség érné. És ez így jó is.

A teremtésben többé-kevésbé állandó hangszeres előadói kör vesz részt, különböző összeállításokban, de a bekerülés lehetősége nyitott. Akik ez idáig **Makkai László** ütőhangszeres ritmikájához dallamilag is kapcsolódtak (a teljesség igénye nélkül, névsorban, hangszerenként): **Bari Lajos, Bernáth Atom Tamás, Eichinger Tibor, Hegyi Tibor, Nagy Krisztián** gitárral, **Drapos Gergely, Makkai Dániel, Szesztay Csanád** basszusgitárral, **Benkő Róbert, Lutz János, Nagy Péter, Vajdovich Árpád** bőgővel, **Grencső István, László Lilla, Lázár András, Matisz László, Palatinszky Márton, Pozsár Eszter, Tóth Sándor, Váczi Dániel, Vázsonyi János, Vincze Géza, Vörös Attila** szaxofonokkal és/vagy fuvolákkal, klarinétokkal, **Jules Desgoutte, Maci Lakatos Zoltán, Pleszkán Frigyes** zongorával, **Nagy Sándor Gábor** hegedűvel, **Zrubka Zsombor** vibrafonnal, **Baranyai Juli** és **Szkárosi Endre** saját hanggal. Meg ez, az, ezzel, azzal.

Arögtönzések eddigi helyszínei: Budapesten: az RS 9, a Nyitott Műhely, a Stefánia Palota, a Marczibányi Téri Művelődési Központ és a Tűzraktér, vidéken a nyíregyházi és a váci városi művelődési központ, a Bakonyisági Művészeti Fesztivál, Kisorosiban a Művészeti Misszió, Debrecenben az Unplugged Jazz Klub, valamint a Kosd, Bányi u 7. szám alatti házi stúdió.

Lemezek:

Koncertfelvételek:

ART AMÍG TART QUARTET és társai: „Rögtön itt élő társhatás” - 2004 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART JAZZ FORMAT: „Interpassziviti” 2005 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART JAZZ FORMAT PLUSZ: „Körbefújt terület” - 2005 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART JAZZ FORMAT PLUSZ: „Monotónus” 2005 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART: „Jelmenet” - 2005 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART JAZZ FORM: „Vicinális” - 2005 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART SEPTET: „Ritmikus hímplasztika” - 2006 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART QUART +: „Ráadásul” - 2006 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART QUARTET: „Kerülő” - 2006 - M-Dimenzió
ART AMÍG TART QUART: „Át a félhomályon” - 2007 - M-Dimenzió
MICROART QUARTET: „Felszakadozó felhőzet” - 2005 - M-Dimenzió
MIKRO ART QUINTET: „Fű a szénakazalban” - 2006 - M-Dimenzió
MIKRO ART SEPTET: „Levegővétel” - 2006 - M-Dimenzió
MACROART QUART + 3: „Erózió” - 2007 - M-Dimenzió

Stúdiófelvételek:

La Kri Da Tri: „Otthonülő” - 2005 - M-Dimenzió
BIG KRISZTIÁN SMALL BAND - „Házi dolgozat” - 2005 - M-Dimenzió
Li Da Kri La Quartet: „Házi hangkerülő” - 2005 - M-Dimenzió
Da Gé La: „Ragacs” - 2005 - M-Dimenzió
Má La Csa Da Quart: „Harangvilág” - 2006 - M-Dimenzió
Da La Mac Terc: „Ablakhang” - 2006 - M-Dimenzió
ATLIJUPAKRILACSA: „Világvégző” - 2006 - M-Dimenzió
MA BE GRE MA JAZZQUART - „Morze” - 2007 - M-Dimenzió
MA BE GRE MA JAZZQUART - „Nap mint nap” - 2007 - M-Dimenzió
JAZZPRECEDENS - „Stand erdő” - 2007 - M-Dimenzió
LiDaLa Tri – „Sehova, se” - 2008 - M-Dimenzió

SZÉKÁCS LÁSZLÓ

Ezerkettedik éjszaka

Pörgeted a fejed, csigolyád.
A lasszót keresed.
A dobót.
Gyûlölsz a rád vadászt.
Már pihennél. Megremegsz.
Inkább belehajtod a fejed.
Az utolsó hurokba.
A homok a nyelvedre pereg.
Nem látsz. Már szemedben a por.
Hanyatt vagy homlok,
elfelejtetted a parancsot.
Zúgysz, amerre nézel.
Csak rohansz, vágázol.
Hang és képsor disszonáns.

Szuper, szuper, szuper!
Már zsibbad az orrod,
Ádámcsutkád markolják,
csavargatják. Kitépik.
Zsibbad minden, pitvarod, kamrád.
Nem te bennük, hanem ők benned.
Egy pillanat és nova leszel, nova!
Sztár! Ha hiszel.
Most megtanulod.

Az égen már csak egy,
egyetlen csillag lehet.
A vörös óriás.
Mióta is nézed?

Mint a vörösmeleget acél,
rajta revés foltok.
Ki a kovács?
Mesélő sakálók is rettegik szagát.
Vonyít, csikorog minden.

Csikkek széttaposva. Köpések.
Izzadság sóhéja, munka.
Az óriás sistereg.
Rom evolúció.
Törpe fehérre sötétedik.
Fehér törpe és álarcos karnevál.
Az utolsó éjjel.
Ha végig éled.
Az ezerkettediket.

Az arcodba röhögött mesét.

Fürdőző gyerekek (olaj, farost)

HÖRÖMPŐ GERGELY

Kisvárosi reggel

A sápadtfényû halotthalvány
lámpáknak esti fényei
úgy világot az utcákon,
mint egy volt halál kései
itt maradt fénye. Fölösleges
ricsaj tépázta fénysugár.
A pasztellszínû barokkházak
előtt zizegő sok sudár
sötétzöld fa a reggelt súgta,
hogy úgyis kisüt majd a Nap,
s hogy ez a sápkóros fény
semmivé lesz egy perc alatt.
Kocsmák, bárók szemrontó fénye
kihuny és csönd lett végre,
eltűntek a mulatozók,
s hangos garázdálkodók,
kis gyermekecskék ébrednek a fényre,
cukrot kérnek a zsíros kenyérre.
Ez a nap tényleg minden reggel
bevillogott kelet felől,
és menekült a kispolgári
homályosság a fény elől.
Proletárok kopogtak büszkén,
tied a világ, tied a gyár,
munkáshatalom van, itt kérem,
parasztnak maradjon a sár!
Az értelmiség, jobb, ha hallgat,
nem illenek a képletünkbe,
nem avatkozhat se a vallás
se művészet az életünkbe!
Mi majd csinálunk új világot,
ha nem tudjuk, majd parancsolják,
előbb utóbb föl lesz emelve
s betonozva az egész ország.
Közben trilláztak a madárkák.
Teli tüdőből csipogott
a piac kelő verébnépe,
örvendezett, hogy fényt hozott,
hogy életet adott a másnap
már tovatűnt az éjszaka,
elmúlt sok veszély, újra itt van
az élet újabb kis szaka.

Ilyenkor reggel megmutatta
fényét a folyó, tiszta volt,
a korán kelő galamb látta:
a kavicsok közt mit sodort.
Apró halak ezüst hasukkal
fodrot vertek a széliben,
e fodrok eltűntek a parton,
hol moszatos vén kő pihen.
A túlsó partnak erdejében
hol nyárfá él és fűzbokor,
ott volt még csak hangos madárdal
és hal latszott, ahogy rabol
a Holtág szélén egy-egy csuka.
Aludtak még sok emberek,
de már füstfelhők hömpölyögtek
a városvégi gyár felett.
Teherhajók dohogtak lassan,
hol fölfelé, hol lefelé,
és mindig piszkosabb lett most már
olajosabb a víz színe.
Harangok csengtek és a járda
futatta már a robotot,
autók búgtak, és az utca
egyre gyorsabban robogott,
hogy utolérjék önmagukat
a percek, órák, a napok,
melyeket minden este sunyin
a fény a mozgás elhagyott.
Mert a nap tényleg minden reggel
kelet felől bevillogott,
és a jelen fölöslegből
valamit mindig elhagyott.
Majd a sápkóros téveszméknek
Nagy, modern épületeit
a forró napnak sugarai
egész nap keményen verik.

Kisvárosi utca (olaj, farost)

Orszáczky "Jackie" Miklós

Orszáczky "Jackie" Miklós

Egy szomorú születésnap okán...

Eltévedt cikk? Műfajok keveredése? Vajon hogyan kerülhet egy irodalmi lapba egy zenei irányultságú anyag? Igazából csak azért, mert Jackie munkássága maga a költészet.

Csapongó gondolataim füzérével szeretnék neki, a mennyei zenészek birodalmába küldeni egy jókívánságot, miközben ő egy felhő szélén csücsül piccolo basszusgitárjával, és hamiskásan hunyorog le ránk, fentről figyeli, hogy mi is történik idelent, s kis szarkasztikus mosolyával lekacsintva gondolja magában: jól van ez így, gyerekek...

Amikor a nyári koncertforgatagban megint itthon járt Orszáczky „Jackie” Miklós, még nem tudtuk, hogy a hatvanadik születésnapján, a Művészetek Palotájában nélküle fogjuk őt ünnepelni. Annyit tudtunk, hogy beteg, évek óta küszködik a kórral, de olyan kitartással, energiával dolgozott, hogy ebből szinte semmit sem lehetett észrevenni. Április negyedikén este zsúfolásig telt a MüPa nagy koncertterme, értetlen arcok, szomorú és kíváncsi szemek fürkészték a színpadot, vajon tényleg nem fog előlépni Jackie a színpad mögül? A nagy orgonát, a színpad felett egy hatalmas, mozinyi vetítővászon takarta, s rajta kaján kis félmosollyal ott figyelt az arcképe, a jól ismert sztk-keretes szemüveggel, alatta a felirat: Orszáczky „Jackie” Miklós - 1948-2008

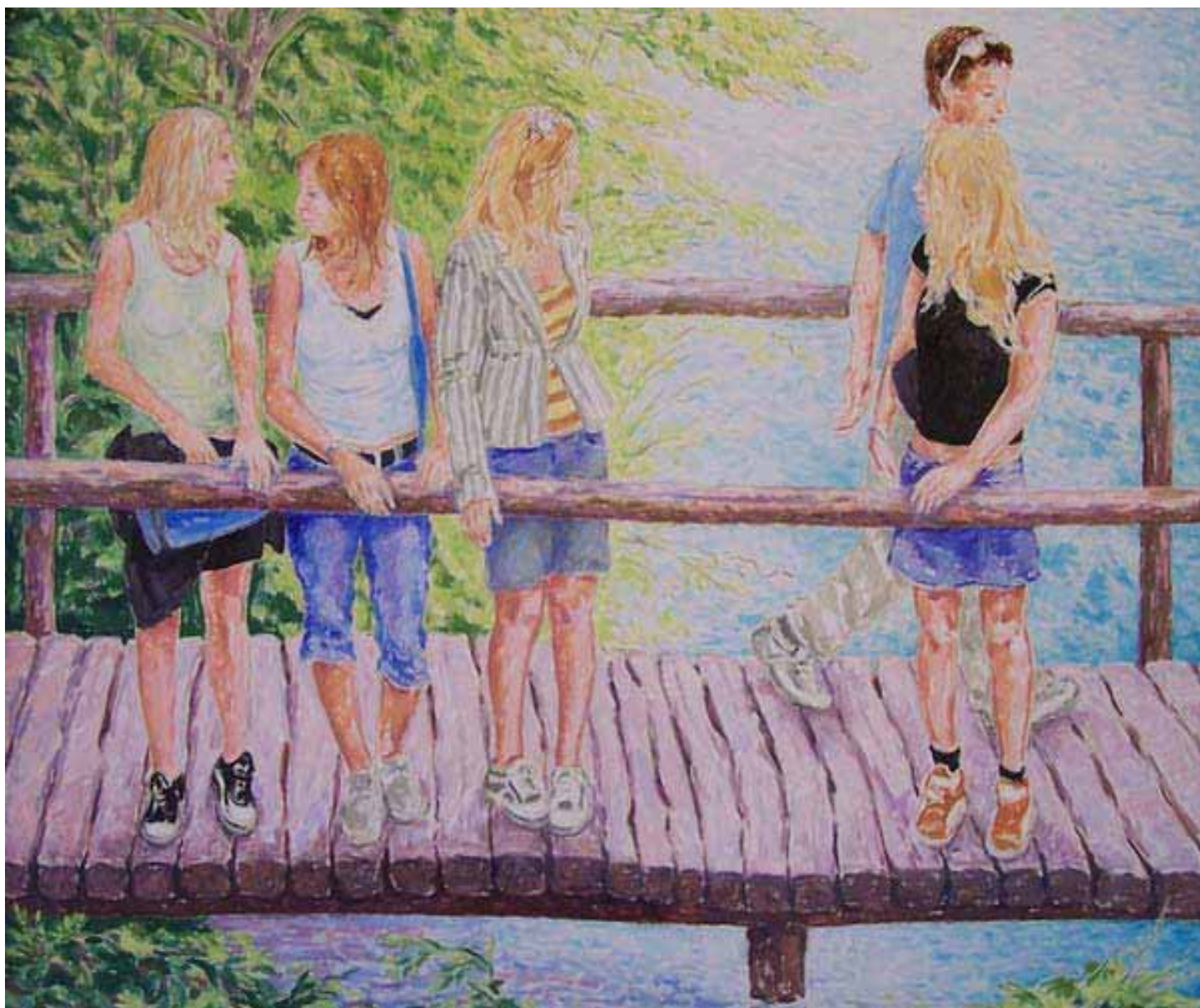
Nyíló szemű kölyökkorom óta ismerem őt, zenéjével fogott meg, mintegy tizenöt évesen. Leléptem otthonról egy este, hogy élőben is meghallgathassam őt, nem csak az osztálytársam papájának csirkebeles magnójáról. Syrius Hajó! Olyan misztikusan csengett, hogy szinte borzongva vártam a napot, hogy végre élőben is meghallhatom ezt a zenei csemegét, ezt a kis világcsofóját. Ott voltam, átéltem, majd nem is maradt el az atyai pofon, mikor késő, öreg este hazaóvakodtam. Aznap jegyeztem el magam örökre a progresszív zenével, a minőségi rockkal, a koncertek világával. Talán, hogy koncertfotós lett belőlem, áttételesen Jackie-nek köszönhetem. Aztán ő elment Ausztráliába. Zseniális zenészként hagyta el az országot, emelt fővel, és még zseniálisabb zenésszé vált a távoli világban. Mikor elkezdett újra hazajárogatni, újra koncertezni itthon, alig volt olyan alkalom, hogy ne lettem volna jelen, s igyekeztem is mindig fényképezni őt. Lassacskán egy cinkos haverság alakult ki közöttünk, régi emlékeket idéztünk, rádióműsort készítettem vele, interjúkat, cikkeket írtam róla, melyekhez a képeimet is csatoltam.

Az 1948. május 8-án született Jackie a Syrius együttes basszusgitáros-énekeseként vált a magyar rock történet kultikus-legendás hősévé, munkásságának azonban egy másik fő vonása is van: az a muzikus volt, aki soha nem az emlékeiből élt. Kísérletező zenészként hihetetlen sokrétűvé vált zenei világa. A rock, a jazz, a fúziós zene, a soul, a funky és a rhythm & blues mind-mind megtalálhatók zenei repertoárjában. Az utóbbi időben a Sydney Operaház zenészeivel készült egy nagyszabású koncertre. Zeneszerzőként, hangszerelőként, zenekarvezetőként dolgozott, számos fiatal tehetséget nevelt ki zenekarában. Ausztráliában is komoly rangra emelkedett zenei tudása, emberisége, zenész egyénisége.

Amikor nyáron, a Szigeten, a születésnapomon játszott, a koncertet két nőnek ajánlotta; feleségének, énekesnőjének, munkatársának, a briliáns tehetségű Tina Harrodnak (ő is aznap született) és nekem, a régi ismerősnek. Megható volt. Torkomban a gombóccal fotóztam végig – egyedülként – a koncertet. Ajándékoztam utána neki egy CD-t, melyen sok-sok képe volt, és egy levélke neki, összefoglalva az elmúlt évek néhány emlékének felidézését. Megveregettem a vállát, és kérdeztem, hogy mikor látunk megint? Ő szerényen – kis huncut mosollyal a szája szegletében – csak annyit mondott: „Áprilisban eljövök és megnézem, hogy nyílnak-e már a virágok, és nőnek-e még a fák.” Megöleltük egymást, és ki-ki ment a dolga után. Másnap tudtam meg, hogy mennyire beteg. Akkor láttam utoljára.

Tavalyi koncertturnéján készített képeimből válogattam ide egy kis csokorra valót, nézegessétek, és emlékezzetek erre a nagyszerű muzikusra, a szerény és bölcs emberre. Ezeket a képeket (ezzel tudtam már csak hozzájárulni a koncerthez) vetítették a „búcsúkoncert” alatt a kivetítőn, álljanak most itt emlékére. Béke Veled drága barátom!

Szöveg és képek: S. Varga Ilona – A Lion fotó

Lányok hídon (olaj, farost)

PROGRAMAJÁNLÓ

Pegazus szárnyain

poéta piknik

2008 május
17-18

Szurdokpüspöki

Anna liget Ifjúsági tábor

3064 Gyöngyösi ut 33.
(Pásztó mellett kb. 5km-re)

Szállás

kőházban, 2-3-4-5-6 fős szobákban,
ahol minden szobához külön vizesblokk tartozik

Étkezés: helyben, házis ízekkel, egyszerű,
magyaros ételekkel

speciális kívánságokat is teljesítenek
előzetes bejelentés alapján: pl. cukorbetegség,
lisztérzékenység, vegetarianizmus esetén

Utazás: egyénileg

Költségek összesen: 4630 Ft

Információ: szervezők:

Kontra Marika Szvita
az AAK titkára *költő*

06 70 323 75 45
E-mail: szvitaster@gmail.com

és

Csapó Lajos *költő*
az AMME elnöke

06 30 905 44 01
E-mail: csapolajos@gmail.com

Május 17. szombat

- 8.00 Érkezés, elhelyezkedés
10.00 Megnyitó
Csapó Lajos táborvezető
Kovács József Szurdokpüspöki polgármestere
10.30 Az írott szó becsülete – modern publikálási lehetőségek
Börzsönyi Helikon internetes irodalmi folyóirat
Karaffa Gyula főszerkesztő
12.30 Ebéd
13.30 Beszéljük meg!
Tapasztalataink a könyvkiadás területén
15.00 Hogyan tovább?
Tervek és lehetőségek a megújult Palócföldnél
Mizser Attila főszerkesztő
Handó Péter
17.00 Szabad program
18.00 Vacsora
19.00 Tábortűz, örömmzenélés, versek

Május 18. vasárnap

- 8.30 Reggeli
9.30 Kell-e még valakinek a vers?
Szaporodó gondok a társadalomban
11.00 Hová tartozom?
A helyi alkotó körök létjogosultsága
12.30 Ebéd
13.30 Az örök kérdés:
Amatőr vagy profi?
14.30 Táborzárás, értékelés
15.00 Hazautazás

“És versek, versek, és versek minden témánál!”

Pegazus szárnyain
poéta piknik

2008 május 17-18 Szurdokpüspöki
Anna liget Ifjúsági tábor
3064 Gyöngyösi ut. 33.
(Pásztó mellett kb. 5km-re)

Szállás
kőházban, 2-3-4-5-6 fős szobákban,
ahol minden szobához külön vizesblokk tartozik

Étkezés: helyben, házis izekkel, egyszerű,
magyaros ételekkel
speciális kívánságokat is teljesítenek
előzetes bejelentés alapján: pl. cukorbetegség,
lisztérzékenység, vegetarianizmus esetén

Utazás: egyénileg
Költségek összesen: 4630 Ft

Információ: szervezők:
Kontra Marika Szvita és **Csapó Lajos** költő
az AAK elnöke az AMME elnöke
06 70 323 75 45 06 30 905 44 01
E-mail: szvitaster@gmail.com E-mail: csapolajos@gmail.com

II. Nagyoroszi Gyermekek Néptáncfesztivál

Művelődési Ház Nagyoroszi

2008. május 10. 14:30-tól

Fellépnek:

A rétsági Általános Iskola és néptánc csoportjai

A nagyoroszi Börzsöny Általános Iskola és

Nefelejcs Óvoda néptánc csoportjai

A maglódi Vermessy Péter Általános Iskola és

Művészeti Iskola tanulói

Népi ének:

Hoffmann Edina– Diósjenő

Krasznai Sára– Nagyoroszi

Szólótáncok:

Tihanyi László és párja– Budapest

Kísér:

ÜSZTÜRÜ ZENEKAR

Prímás: Major Levente

Brácsa: Szász József

Nagybőgő: Szász Lőrinc

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Belépő: 500 Ft

*Az előadás után
TÁNCHÁZ!*

Játszó gyerekek (olaj, farost)

AUDITOR

Szávai Attila írása

NEM NYEL

Még két napom van, hogy megírjam a beszédet, amit az ünnepségen fogok mondani, vagy ahogy a feleségem szokta mondani: előadni. Nem tudom, ki mit gondol rólam, de én meg azt nem hittem az elején, hogy ilyen nehéz beszédet írni. Mások szerint meg a beszédet mondani kell, nem írni. Nem baj, a Galkovics is mindig papírból beszél a testületi üléseken, mégis én vagyok a polgármester. Állítólag még otthon is előre készül, mikor el akarja mondani, hogy vasárnapra húslevet akar rántott hússal. Szónoklattanból a Galkovics gyerekkori barátja, az, aki hullamosó, az volt a legjobb, szerintem tőle tanulta. A hullamosó úgy tudta mondani a disznóól mellett a papírra vetett szitkokat, rá a rőfögésre, hogy közben örömeiben teli tenyérrrel verte az ól falát. Azt mondta, szereti, ha csípi a tenyerét a csapkodás, főleg, ha közben kiabálhat is. Galkovics szerint meg egyszerűen csak elment az esze, behülyült az egyedüllétbe, ezért tart másfél órás beszédeket a disznajoknak, plusz persze a csapkodás. Mondta is neki a Galkovics, hogy ne csak tenyerest üsse, csinálja fonákkal, kopjon ott is a bőr, de a kövér hullamosó nem értette meg elsőre.

Legszívesebben a Galkovicsék életkalandjait írnám le beszédnek, de akkor csak kevesen maradnának a kultúrház feldíszített termében. Én nem tudom de valahogy, ha az ember együtt él egy zsenivel, sőt egy egész családnyi zsenivel, egy faluban, nem is veszi észre a zsenijüket. Természetesnek veszi, hogy olyanok, amilyenek, pedig állítólag legközelebb csak a hatodik faluban van olyan kaliberű genetikai állomány, mint amit a Galkovicsékba tett a magasságos sokat emleget Atyaúristen.

Csak tudnám, hogy hol kezdjem a polgármesteri beszédemet. Vigyáznom kell, mert nemrég egyszer belekevertem a megszűnés előtt álló vasúti szárnyvonalat is, ami átmegy a falu szélén. Azt mondtam, ha jól emlékszem, hogy a teherszállítmányozást az országúton akarják bonyolítani, holott nekünk közelebb van a szívünkhöz a vasút, már egészen megszoktuk, hogy nincs rajta személyforgalom, csak, mikor azon mennek erdőre fát lopni. Benne volt akkor a beszédben, hogy az egyik érv az országúti teherfuvarozás mellett, hogy ha kell, elfér egymás mellett két kamion az úton, szerintem meg, ha a szükség úgy kívánja: (szeretem a beszédekben a kettőspontokat) egy pár sínen is elfér egymás mellett két tehervonat, csak hülyén néznek ki. A közönség nem értette ezt a bekezdést, a vonatost, mikor csak a nemzeti hősokról kellett volna beszélnem. Nem baj, majd megtanulják az olyan párhuzamokat, amin a történelem robot, mint egy nagy büdös tehervonat. Szerintem el tudnám mondani fejből is a beszédet, gyerekkoromban mindig én nyertem azt a versenyt, amiben egy órán keresztül kellett folyamatosan beszélni a semmiről, vagyis hát össze-vissza mindenről, ami eszünkbe jutott. A Galkovics beszélt rá, hogy szónokoljam magam papírból, mert jobban látni az entellektüelt, ha papír van a kézben. Ő is így szokta, néha otthon is. Összehívja lefekvés előtt a családot a konyha közepére és elmondja a másnapi teendőket papírból, megemlít néhány párhuzamot a világtörténelemből. A gyerekek ilyenkor mindig úgy néznek rá, mint egy vödör gilisztára. Neki legalább van családja. Nekem is van még maradék, most válok az asszonytól, illetve jogilag már civilek vagyunk, csak még itt lakik a házban, amíg nem talál magának másik életet. Egy szobában alszunk, de két ágyon, mint valami kórteremben. Ő van közelebb a villanykapcsolóhoz, így mindig mondom neki lefekvéskor, hogy most már lekapcsolhatod a lámpát. Azt a másik lámpát is ő kapcsolta le, ami összevilágította a családot gyerekestül, lakáshitelestül. Lekapcsolta a kapcsolót, vagyis hát meghúzta a vészféket, de leginkább ez a hajó elment, ahogy mondani szokták a részeg vasutasok. Tényleg olyan a kapcsolatunk, mint mikor leverik az asztról az olvasólámpát.

Arra kell majd ügyelnem a beszédben, hogy ha olyan kerül szóba, hogy család, vagy szeretet, ne nyeljek nagyot a mondatok között. Mert a konkurencia hamar észreveszi a meghatódást, a zavart, a túlzott empátiát és akkor beleteszik a kampányba majd, hogy érzélgős vagyok, mint egy festőművész és talán rossz képet festenek majd, rossz színben fognak feltüntetni, hogy nem politikai piktorokra van szüksége falunak, hanem lojális, reális vezetőre. Ezt megelőzendő beleírtam a beszédbe, az érzélgősebb részek alá, hogy NEM NYEL. Mert állítólag, aki nagyokat nyel beszéd közben, abban nincs rendben a lélek. Tehát ideírom, hogy szokjam: NEM NYEL. Így ni, egészen jól mutat. Így írtam tavaly is, bele tettem a nemnyeletek, csak az volt a baj, hogy sokszor azt is összeolvastam a szöveggel, hogy... khm...

Tisztelt Ünneplők, kedves megjelentek, (mindig bajban voltam, hogy kiket kell nagybetűkkel, de végül is mindegy, csak én olvasom a szöveget, lényeg, hogy magabiztos legyek). Kedves Egybegyűlteket, mindig nagy örömmel gondolok azokra az időkre, mikor még értékek mentén ment a világ, nem pedig mértékek mentén, amikor még a nőkre NEM NYEL...kfm...nem nyelv-gondoltunk, hanem emelkedett pulzusszámmal, hogy aztán őszinte tiszteletünket tolmácsolva adjuk át a szeretet virágait NEM NYEL...kfm...nem nyelv-velni kell a tiszteletről tehát, hanem csinálni azt, kedves barátaim, tisztelt hölgyeim és uraim.

Utószezon (olaj, farost)

H. TÚRI KLÁRA

Emberek halásza

(Halász Pius emlékére)

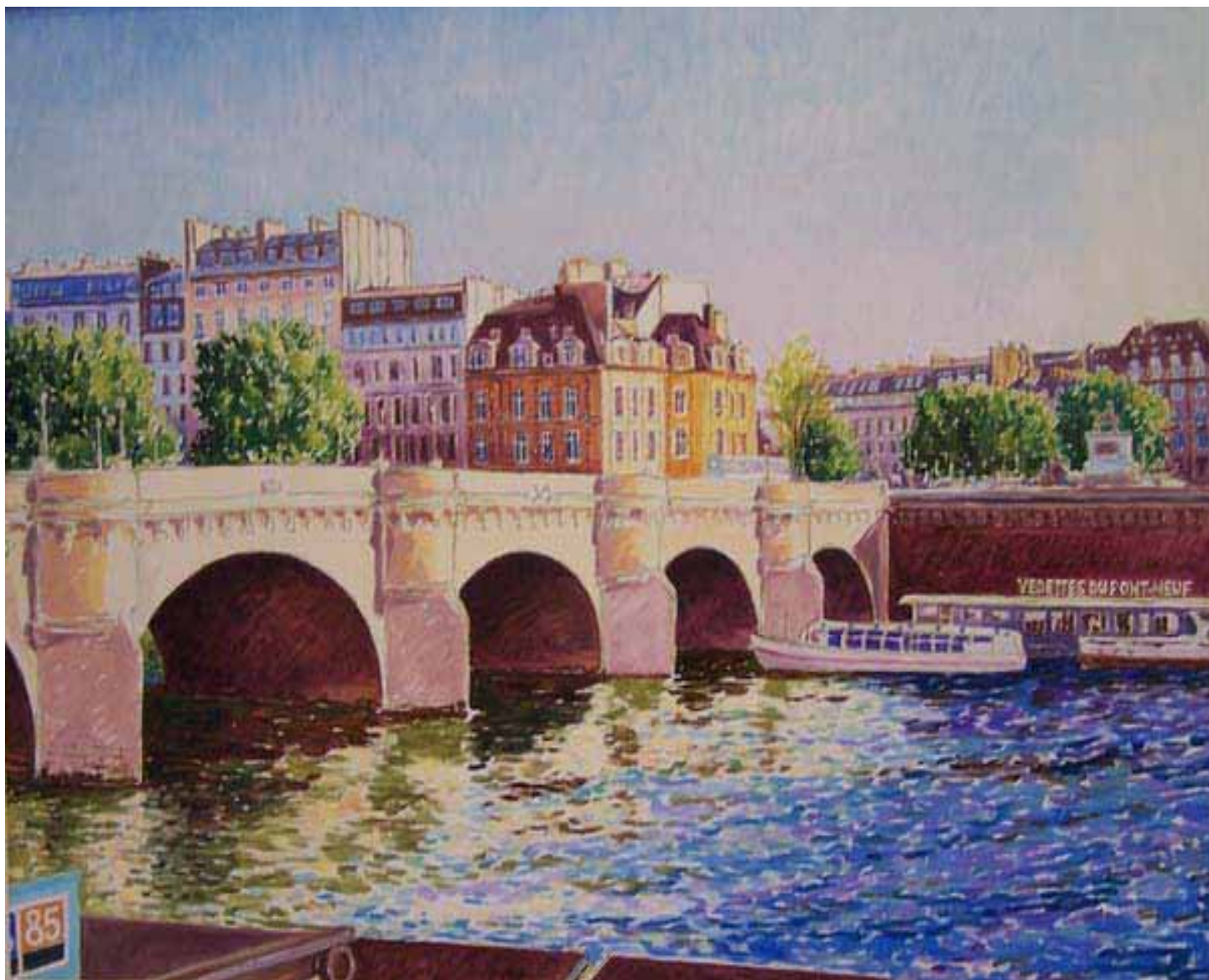
Csapott sapkám alól pislantva az égre
Öröklétre Istennek ajánlott
Láng lobban ott s üdves tisztelet

Értünk ember halászává lett
Ránk viharban vetette a hálót
Csatán fuvallón tört elő
Pannonhalmán pihent el s úgy lehet
Égieknek gerjeszt ma térerőt

Reménytelen sötétben a világ
Rozsdálló lélek hóerek pocsolyák
Vakondok-üdv kupac-föld-állam
S fényesebb fényt én még nem láttam

Szenny-áramlat szemeink előtt
S szféra-esdő mennyei intésre
Illatárként áramlik erénye
Sziporkáz fönről le mint föld reménye
Álló csillag az égi hullásban

A Pont Neuf (olaj, farost)

HÍREK

Költészet napja, 2008

Idén ötödik alkalommal került bemutatásra Spangár antológia a Költészet Napja programsorozatában, ami azt is jelenti, az ötödik antológiát vehetik kézbe a környék olvasói. Fontos ez az ötös szám, mert töretlenséget, folytonosságot mutat, és reményt ad a hatodik antológia elkészítéséhez is.

A Rétsági Művelődési Ház és Könyvtárban került megrendezésre a Költészet napi megemlékezés. Helyi fiatalok mondtak verseket, prózarészleteket az új antológiából, Varga Nándorné Julika és Végh József megemlékezése után.

Az idei Spangár díjat vers kategóriában a fíton élő Luzsicza István költő kapta. Próza kategóriában a pályázati anyag mennyisége és minősége miatt nem került kiadásra, ám posztumusz Spangár díjat kapott életművéért Hörömpő Gergely költő, özvegye és édesanyja vette át a díjat. Megtisztelte a rendezvényt Pogány Zoltán szádalmási költő, Handó Péter, a Palócföld szerkesztője, Dobrosi Andrea költőnő, a Napsziget szerkesztője és több helyi irodalomkedvelő is.

Az antológia szerkesztőségünk email címén rendelhető meg.

Óvári János festőművész kiállítása 2008 április 11-május 11.

Harmadik alkalommal nyílt kiállítása Rétságon Óvári János festőművésznek. Kérésére a lap első oldalain szerepel az általam tartott megnyitóbeszéd teljes szövege. A kiállítás még néhány napig megtekinthető a Művelődési Ház kiállítótermében.

II. Művészetre Hívás Napja

Idén második alkalommal rendezte meg a Művészetre Hívás Napját tizenkét település, a Sugárkankalin Turisztikai Egyesület tíz települése (Nagyoroszi, Drégelypalánk, Borsosberény, Pusztaberki, Horpács, Érsekvadkert, Patak, Ipolyvece, Dejtár, Hont), és a településekhez csatlakozva Rétság, Pásztó és a Dunakeszi Vadaspark.

A Művészetre Hívás Napja ideáját Rónai Róbert művésztanár találta ki, aki Salgótarjánban akarta megvalósítani ezt az ötletet tavaly, ám nem talált támogató társakra. Tavaly csak nagyorosziban került ez a nap megrendezésre. Idén Krasznai Gyula ösztönzésére sikerült „rábeszélni” a résztvevőket, hogy csatlakozzanak. A helybéli gyerekek kézműveskedtek, játszottak, játszva tanultak új dolgokat, a nap második részében pedig a helybéli zenészek, kézművesek szerepeltek, vagy meghívott előadók tartottak nívós programokat.

A jövő évi III. Művészetre Hívás Napjához szívesen várunk csatlakozókat, az eseményről képeket is megnézhetnek az említett települések honlapjain, a Sugárkankalin Turisztikai Egyesület honlapján, illetve a www.retsag.net oldalon is.

Mellékletben néhány ideai Nagyoroszi képet nézzenek meg.

E havi számunk szerzői:

Borsi István (Budapest, 1957) Diósjenő, szellemi szabadfoglalkozású, író

Egry Artúr (Budapest, 1953) Budapest, mérnök, tanár, költő

Handó Péter (Salgótarján, 1961) Sóshartyán, író, költő

Hörömpő Gergely (Kisvác, 1945 - Kisvác, 2007) református lelkész, költő

H. Turi Klára (Győr, 1939) Tata, író, költő

Ketykó István (Szügy, 1946) Verőce, nyugdíjas köztisztviselő, költő

Magdás Emőke ( ) Szatmárnémeti, író

Makkai László (Budapest, 1953) Kosd, költő, zenész

Móritz Mátyás (Budapest, 1981) Budapest, író, költő

Péter Erika ( ) Békéscsaba, költő

Szajbely Zsolt (Balassagyarmat, 1987) Rétság, tanuló, költő

Szávai Attila (Vác, 1978) Rétság, író, újságíró

Százdi Sztakó Zsolt (Ipolyság, 1967) Százd, író

Székács László (Budapest, 1946) Budapest, nyugdíjas mérnök, költő

Szöke Mária Magdolna (Nagyvárad, 1970) Nagyvárad, újságíró, író, költő

S, Varga Ilona- ALion (Budapest, 1956) Budapest, újságíró, fotós, könyvszerkesztő

Végh József mkl. (Diósjenő, 1953) Diósjenő, helytörténész, művelődési ház igazgató

Impresszum:

Alapító-szerkesztő:
Karaffa Gyula

Helytörténet:
Végh József mkl.

Képzőművészet:
Konczili Éva

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
0630-383-5385

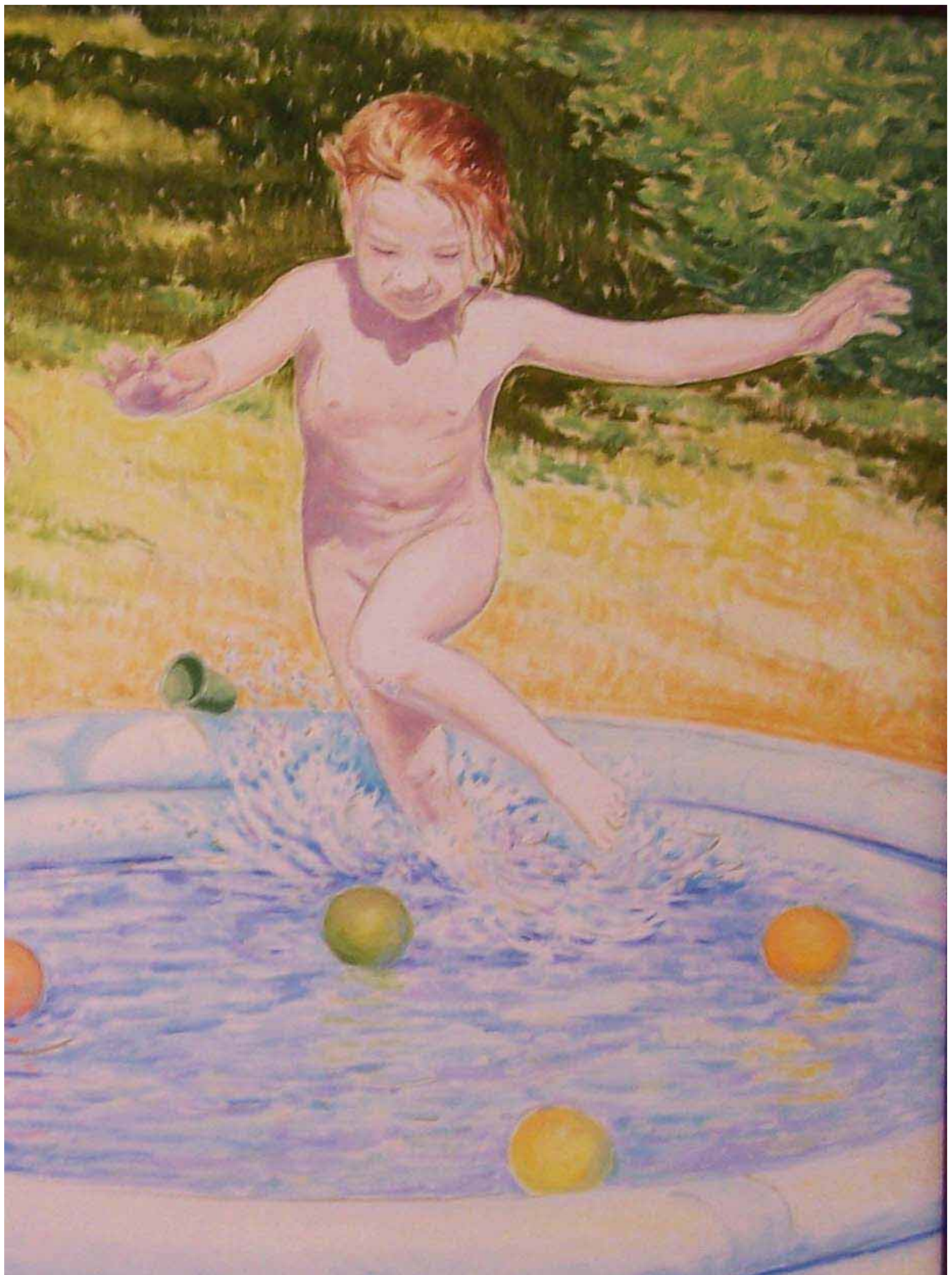
Email cím:

karaffagy@freemail.hu

hgev@freemail.hu

Terjesztés kizárólag PDF formátumban.

Fürdőző gyerekek (részlet, olaj farost)